

WYMAGANIA EDUKACYJNE

JĘZYK POLSKI KLASA 5

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

NOWE Słowa na start! klasa 5, edycja do uszczuplonej podstawy programowej 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Lidii Bancierz, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Słowa na start!* w klasie 5. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń potrafi:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Szukam przyjaciela na dobre i na złe	- wymienić kolory występujące na obrazie - wskazać postacie występujące na obrazie	- zaprezentować postacie przedstawione na obrazie - określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	- określić kolory dominujące na obrazie - opisać sytuację przedstawioną na obrazie	- określić elementy statyczne i dynamiczne obrazu - opisać pierwszy i drugi plan obrazu - wymienić wartości ważne w życiu człowieka na podstawie dzieła sztuki	- określić nastrój obrazu i uzasadnić swoją wypowiedź - opowiedzieć o sposobach spędzania wolnego czasu z przyjaciółmi - przedstawić własne zdanie na temat sytuacji sprzyjających nawiązywaniu przyjaźni - nadać inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię
3. Czy kumpel to już przyjaciel?	- przeczytać wiersz głośno - wymienić bohaterów wiersza	- przeczytać wiersz głośno, wyraźnie - przedstawić bohaterów utworu	- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określić temat wiersza	- przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację - określić podmiot liryczny - określić nastrój utworu	- wyjaśnić, w jakim celu zostały użyte w wierszu porównania - sporządzić notatkę w formie schematu

	• zdefiniować wers i strofę • podać wyrazy bliskoznaczne do słowa <i>kumpel</i> • skorzystać ze słownika języka polskiego	• wskazać w tekście wiersza wers i strofę • wyszukać w tekście elementy opisu bohatera utworu	• wskazać w tekście wiersza rymy • określić 3–4 cechy bohatera utworu • zastosować wyrazy bliskoznaczne do słowa <i>kumpel</i>	• wskazać w tekście wiersza porównania • opisać uczucia wyrażone w utworze • określić cechy bohatera utworu	• opisać wygląd i cechy swojego przyjaciela
4. Przyjaźń poddana próbie	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wskazać w tekście utworu wersy, strofy	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze z punktu widzenia bohatera utworu • wskazać rymy w utworze	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wyjaśnić, jak rozumie ostatnie wersy utworu • stworzyć komiks	• zaprezentować informacje o autorze • podać przykłady z życia codziennego obrazujące przyjaźń wystawioną na próbę • wyjaśnić, jak rozumie pojęcie <i>prawdziwa przyjaźń</i> • ułożyć w grupie <i>kodeks przyjaźni</i> • stworzyć spójne opowiadanie
5. i 6. Jak stać się prawdziwym przyjacielem?	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • wskazać miejsce wydarzeń • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić 2–3 cechy bohaterów utworu • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wykorzystać w praktyce poznane słownictwo	• czytać z podziałem na role, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić cechy bohaterów utworu • odróżnić narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • określić uczucia bohaterów • wziąć aktywny udział w rozmowie	• określić problematykę utworu • wyjaśnić, jak rozumie słowa: <i>Wielki ciężar spadł mu z serca</i>

7. i 8. Piszemy opowiadanie z dialogiem	- wskazać elementy wyróżniające opowiadanie - komponować początek opowiadania - podejmować próby redagowania prostego opowiadania twórczego - podejmować próby wprowadzania do opowiadania krótkiego dialogu	- wyszukać w tekście informacyjnym najważniejsze wiadomości - ułożyć prosty plan wydarzeń - zredagować proste opowiadanie twórcze - wprowadzić do opowiadania dialog - w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielenia akapitów	- zredagować opowiadanie twórcze - zredagować opowiadanie zgodnie z planem - wprowadzić do opowiadania dialog, stosując poprawną interpunkcję - w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję - w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity	- zredagować opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi - wskazać, jaką funkcję może pełnić dialog w wypowiedzi	samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne i wyczerpujące opowiadanie twórcze z dialogiem, unikając powtórzeń
9. O głoskach, literach i sylabach	- odróżnić głoskę od litery - odróżnić literę od sylaby	- odróżnić samogłoskę od spółgłoski - określić liczbę głosek w wyrazie - dzielić wyrazy na sylaby	- wskazywać spółgłoski i samogłoski - określać liczbę głosek, liter i sylab w wyrazie	- samodzielnie określać samogłoski i spółgłoski - samodzielnie określać liczbę głosek, liter i sylab w każdym wskazanym wyrazie	samodzielnie i poprawnie dzieli wyrazy na sylaby, wskazując różne możliwości podziału
10. Odróżniam głoski miękkie od twardych	- podzielić wyraz na głoski, litery i sylaby - zreferować informacje o głoskach miękkich i twardych - wskazać spółgłoski miękkie i twarde	- odróżnić spółgłoski miękkie od twardych - zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi	- określić spółgłoski miękkie i twarde - poprawnie zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi	- samodzielnie określić spółgłoski miękkie i twarde - wyjaśnić, do jakich nieporozumień może prowadzić niepoprawne zapisywanie wyrazów ze spółgłoskami miękkimi	bezbłędnie zapisać liczebniki ze spółgłoskami miękkimi
11. Z miłości do zwierząt	- czytać głośno - wymienić bohaterów utworu - powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze - skorzystać ze słownika języka polskiego, aby	- czytać głośno i cicho - przedstawić bohaterów utworu - określić 3–4 cechy głównego bohatera utworu - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	- czytać głośno, wyrażnie i cicho - określić narratora - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - określić cechy głównego bohatera utworu	- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - określić narratora w pierwszej i w drugiej części utworu - ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze, czyniąc narratorem zwierzę - wyrazić swój sąd na temat trafności rysunku

	odnaleźć potrzebne informacje		• opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• określić cechy bohatera utworu • wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • aktywnie uczestniczyć w rozmowie	zamieszczonego na okładce książki • sformułować wypowiedź argumentacyjną
12. i 13. Co znajdziemy w encyklopedii?	• rozpoznać tekst informacyjny • wskazać elementy hasła encyklopedycznego	• odróżnić tekst informacyjny od tekstu literackiego • określić elementy hasła encyklopedycznego • odczytać skróty stosowane w encyklopedii	• określić cechy tekstu informacyjnego • określić, pod jakimi hasłami należy szukać określonych informacji • wyszukać wskazane hasła w encyklopedii tradycyjnej	• wyszukać wskazane hasła w encyklopedii on-line • korzystać z encyklopedii tradycyjnej i on-line • wyjaśnić, z jakiej encyklopedii lepiej korzystać i uzasadnić swoje zdanie • zapisać pozyskane informacje na różne sposoby	• samodzielnie korzystać z encyklopedii tradycyjnej i on-line, wyszukując potrzebne informacje • zebrać informacje na temat encyklopedii znajdujących się w bibliotece szkolnej
14. i 15. Dlaczego warto pomagać innym?	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • określić 2–3 cechy bohatera • wymienić wydarzenia przedstawione w utworze • skorzystać ze słownika języka polskiego	• czytać głośno i cicho • rozpoznać opowiadanie • przedstawić bohaterów utworu • sformułować 3–4 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • podjąć próbę zredagowania planu wydarzeń • odróżniać pytania otwarte i zamknięte	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • określić czas wydarzeń • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera • zredagować plan wydarzeń	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić charakterystyczne cechy opowiadania • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • formułować do tekstu pytania otwarte i zamknięte	• podać przykłady działań wolontariuszy • sformułować argumenty przemawiające za tym, że warto pomagać • przedstawić pomysły na ciekawe i pożyteczne spędzanie wolnego czasu

16. Kim jesteśmy w internecie?	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • określić 2–3 cechy bohatera • wymienić wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • rozpoznać opowiadanie • przedstawić bohaterów utworu • sformułować 3–4 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • określić miejsce i czas wydarzeń • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera • wyjaśnić, z jakiego powodu bohater w e-mailach podaje się za inną osobę	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić charakterystyczne cechy opowiadania • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • zredagować rady dla osoby, która udaje kogoś innego • analizować ilustrację do tekstu	• korzystając ze słownika, wyjaśnić znaczenie słów: <i>pozer, szpan, trendy</i> • przedstawić pomysły na ciekawe spędzanie wolnego czasu bez komputera i smartfona
17. Porozmawiasz ze mną?	• wymienić różne sposoby komunikowania się w internecie • wymienić zasady obowiązujące osoby korzystające z komunikowania się za pomocą internetu • podjąć próbę zredagowania SMS-a do kolegi	• rozpoznać różne sposoby komunikowania się w internecie • zredagować SMS-a do kolegi • wypowiedzieć się na temat własnych sposobów komunikowania się z innymi	• podawać przykłady udogodnień i zagrożeń wynikających z komunikowania się w internecie • wyjaśnić, dlaczego ludzie chętnie korzystają z internetu • zredagować SMS-a do nauczyciela • wskazać wady i zalety korzystania z komunikatorów	• określić udogodnienia i zagrożenia wynikające z komunikowania się w internecie • włączyć się do dyskusji na forum • sformułować zasady właściwego zachowania się w internecie • podać różnice między językiem młodzieżowym a językiem literackim	• wyjaśnić znaczenie słów: <i>hejter, trollowanie</i> • zredagować komentarz do podanego posta • pracując w grupie, przygotować w formie makiety projekt klasowej strony internetowej
18. Jak napisać e-mail?	• odróżnić list elektroniczny od listu tradycyjnego	• zredagować e-maila do kolegi	• poprawnie zredagować e-maila do kolegi • zapisać adres e-mailowy	• poprawnie zapisać adres e-mailowy	• zredagować e-maila do osoby dorosłej lub instytucji

	- wymienić zasady pisania listów elektronicznych - podjąć próbę zredagowania e-maila do kolegi	stosować niektóre zasady pisania listów elektronicznych	- stosować zasady pisania listów elektronicznych - określić temat wiadomości - stosować zwroty do adresata i zwroty pożegnalne - informować odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku - uzupełnić list elektroniczny wskazanymi wyrazami w odpowiedniej formie - podać zasady pisania listów zgodnie z etykietą językową	- trafnie określić temat wiadomości - stosować poprawne zwroty do adresata - stosować pożegnalne zwroty grzecznościowe - informować poprawnie odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku - pisać poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym	
19. Czasownik we własnej osobie	- wskazywać czasowniki wśród innych części mowy - wymienić osoby, liczby i rodzaje czasownika	- odróżniać czasowniki w czasach przeszłym, teraźniejszym i przyszłym - określać osobę i liczbę czasownika	- określać rodzaj czasownika - odmieniać czasowniki przez liczby i osoby - stosować czasowniki w czasach przeszłym i teraźniejszym w odpowiednich formach - rozpoznać autora wypowiedzi na podstawie formy czasownika	- określać osobę, liczbę i rodzaj czasownika - stosować odpowiednie formy czasowników w czasie przyszłym - określa, jaką funkcję w wypowiedzi pełni czasownik	- zredagować krótkie teksty, używając poprawnych form czasu przyszłego - samodzielnie i bezbłędnie określać osobę, liczbę, rodzaj, czas czasownika

20. Wskazuję formy osobowe i nieosobowe czasownika	• wskazać bezokoliczniki • wskazać czasowniki w formie osobowej • uzupełnić tekst odpowiednimi formami czasowników	• odróżnić bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej • wskazać nieosobowe formy czasownika • przekształcić wypowiedzenie z nieosobowymi formami czasownika, tak aby wskazać wykonawcę czynności	• odróżnić nieosobowe formy czasownika od form osobowych • zredagować opis ilustracji, używając form zakończonych na <i>-no</i> i <i>-to</i>	• zredagować przepis, używając bezokoliczników • wyjaśnić cel stosowania form nieosobowych czasownika	• przekształcić tekst, używając osobowych form czasownika • zgodnie z określonym celem wypowiedzenia stosować nieosobowe formy czasownika • zredagować tekst, używając form zakończonych na <i>-no</i> i <i>-to</i>
21. Poprawnie stosuję czasowniki w różnych trybach	• wymienić tryby czasownika • odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybie orzekającym	• wskazać czasowniki w trybach orzekającym, rozkazującym i przypuszczającym • odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybach rozkazującym i przypuszczającym	• określić tryb czasownika występującego w zdaniu • układać zdania z czasownikiem w trybach rozkazującym i przypuszczającym	• odróżnić czasowniki w trybie orzekającym od tych w trybie rozkazującym i przypuszczającym • ułożyć zdania na określony temat, stosując określony tryb czasownika	• poprawnie odmienić czasowniki przez osoby w trybach orzekającym, przypuszczającym i rozkazującym • przekształcić zdania z czasownikami w trybie orzekającym w formę poleceń • zredagować krótki tekst o swoich planach lub marzeniach, używając trybu przypuszczającego • określić intencje wypowiedzi
22. Piszemy poprawnie wyrazy z częstką <i>by</i>	• wskazać formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym • wymienić zasady zapisywania części <i>by</i> z czasownikami w formie	• odróżnić formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym od innych form czasownika • wymienić zasady zapisywania części <i>by</i> ze spójnikami	• stosować w zdaniach odpowiednie formy czasowników z częstką <i>by</i> i poprawnie je zapisywać • poprawnie zapisywać część <i>by</i> ze spójnikami	• bezbłędnie zapisać część <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej, przed czasownikami, z bezokolicznikami i ze spójnikami	• przekształcać wypowiedzenia, stosując łączną lub rozdzielną pisownię części <i>by</i>

	osobowej i bezokolicznikami • poprawnie zapisać częstkę <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej	• zastosować zasady zapisywania części <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej i z bezokolicznikami			
23. Wikipedia od kuchni	• rozpoznać tekst informacyjny • czytać głośno tekst informacyjny • wskazać w tekście informacje na temat Wikipedii	• odróżnić tekst informacyjny od tekstu literackiego • czytać głośno i cicho • wynotowywać najważniejsze informacje	• objaśnić, czym jest Wikipedia • określić różnice między encyklopedią PWN a wolną encyklopedią • wyszukać określone hasła w Wikipedii • sporządzić notatkę na temat Wikipedii	• wyszukać określone informacje w Wikipedii • sporządzić notatkę w określonej formie na temat kryteriów, które musi spełniać artykuł w Wikipedii • wyjaśnić, dlaczego warto korzystać z Wikipedii i uzasadnić swoje zdanie	• wyszukać w internecie informacje, jakie kryteria musi spełniać tekst oznaczony jako <i>Artykuł na medal</i> • samodzielnie korzystać z Wikipedii
24. i 25. Powtarzamy wiadomości	• powtarzać i selekcjonować informacje • identyfikować tekst informacyjny • określać podmiot liryczny, bohatera i narratora • wyróżniać różne sposoby współczesnego komunikowania się • odmieniać czasownik przez osoby, liczby, rodzaje i czasy • rozróżniać formy nieosobowe czasownika, tryby czasownika	• wskazywać w tekście epitety, porównania, rymy • określać liczbę głosek, liter, sylab i samogłosek w wyrazie • stosować tryby czasownika	• określać funkcję środków stylistycznych użytych w tekstach • wnioskować na podstawie poznanych tekstów • dostosowywać styl tekstu do sytuacji komunikacyjnej • poprawnie zapisywać częstkę <i>-by</i> z czasownikami • redagować opowiadania z uwzględnieniem kolejności wydarzeń • wymienić zasady pisania listów zgodnie z etykietą językową	• redagować opowiadanie twórcze z dialogiem, e-mail, notatkę • stosować poprawną interpunkcję w zapisie dialogu • wyodrębniać akapity w opowiadaniu	• redagować opowiadanie twórcze z dialogiem, e-mail, notatkę w sposób poprawny • samodzielnie i krytycznie korzystać z różnych źródeł informacji

	• odróżniać samogłoski od spółgłosek, spółgłoski twarde od miękkich • zna i stosuje zasady pisowni cząstki <i>-by</i> • korzystać z encyklopedii PWN i Wikipedii • podejmować próby redagowania planu wydarzeń, opowiadania twórczego z dialogiem, e-maila, notatki				
26. Powiedz mi, co czujesz	• wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie	• zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	• określić kolory dominujące na obrazie • opisać sytuację przedstawioną na obrazie • wymienić elementy pejzażu	• określić elementy statyczne i dynamiczne obrazu • opisać pierwszy i drugi plan obrazu • ciekawie opowiedzieć o sytuacji przedstawionej na obrazie	• określić nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, uzasadnić swoją wypowiedź • opowiedzieć o sposobach spędzania wolnego czasu w gronie rówieśników • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch • nadać inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię
27. Mój klucz do szczęścia	• czytać utwór głośno • określić podmiot liryczny • wskazać wersy, epitety • wskazać porównanie	• czytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny • wskazać porównanie • rozpoznać w tekście epitety i wyjaśnić ich funkcję	• czytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat utworu • scharakteryzować podmiot liryczny • wymienić uczucia, jakie wyraża utwór	• czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać w tekście porównania i wyjaśnić ich funkcję • wskazać wartości w wierszu	• zaprezentować informacje o autorze wiersza • wymyślić własne przykłady porównań • wyjaśnić, jak rozumie sformułowanie <i>klucz do szczęścia</i>

		• nazwać uczucia, jakie wyraża utwór	• wyszukać w tekście radę, jakiej udziela osoba mówiąca		
28. Nie mówię tego dosłownie	• czytać utwór głośno • zdefiniować podmiot liryczny • wskazać wersy, strofy, rymy • zdefiniować przenośnie • odtworzyć wiersz z pamięci	• czytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny • wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy, rymy • odczytać znaczenie przenośnych zestawień słów • wygłosić wiersz z pamięci	• czytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat utworu • określić podmiot liryczny • stosować przenośne zestawienia słów w zdaniach • wygłosić wiersz z pamięci w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	• czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać w tekście przenośnie i wyjaśnić ich funkcję • deklamować wiersz, odpowiednio modulując głos	• zaprezentować informacje o autorze • wymyślić własne przenośnie • opisać w przenośny sposób przedmioty, obrazy
29. Nazywam uczucia i opisuję ich przejawy	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • określić 2 cechy bohatera • wymienić wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • rozpoznać opowiadanie • przedstawić bohaterów utworu • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wyjaśnić znaczenie powiedzenia <i>czuć do kogoś miętę</i>	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • określić miejsce i czas wydarzeń • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera • wyjaśnić znaczenie wskazanych stałych związków wyrazowych	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wyrazić swój sąd o bohaterze utworu i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • wyjaśnić znaczenie wskazanych stałych związków wyrazowych i zastosować je w zdaniach	• przedstawić określone emocje za pomocą mimiki • nazwać uczucia na podstawie obserwacji lub opisu zachowania • odróżnić stopień intensywności określonych emocji
30. i 31. Piszemy sprawozdanie	• skomponować początek sprawozdania – okoliczności wydarzenia • podejmować próby redagowania	• odróżnia w planie sprawozdania z wycieczki informacje ważne od mniej istotnych	• zredagować sprawozdanie z wycieczki do Krakowa na podstawie fotografii • w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję	• zredagować sprawozdanie z ostatniego wydarzenia, w którym uczestniczyła klasa, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne sprawozdanie z wydarzenia, unikając powtórzeń

	sprawozdania z wydarzenia • stworzyć plan sprawozdania	• zredagować sprawozdanie z wydarzenia zgodnie z planem • skomponować zakończenie sprawozdania – opinię o wydarzeniu • w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielania akapitów	• w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity • wykorzystać wskazówki i rady w trakcie tworzenia sprawozdania	• gromadzić informacje, korzystając z różnych źródeł	
32. Co dwie kropki, to nie jedna	• wskazać dwukropek w tekście • wymienić zastosowanie dwukropka	• stosować dwukropek przed wyliczaniem	• stosować dwukropek przed wprowadzaniem dialogu • stosować dwukropek przed wprowadzaniem cytatu	• stosować dwukropek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst, stosując w odpowiednich miejscach dwukropek
33. Zdobywamy szczyty wrażliwości	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • nazywać emocje bohaterki	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiedzieć ciekawie o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterki utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wziąć czynny udział w rozmowie	• przedstawić własne zdanie na temat tego, dlaczego trudno jest rozmawiać o śmierci • porównać doświadczenia bohaterki z własnymi
34. Emocje w słowach	• wyjaśnić, czym są zdrobnienia i zgrubienia • tworzyć zdrobnienia • wskazać rzeczowniki wśród innych części mowy	• wskazać zdrobnienia, zgrubienia i wyrazy neutralne • tworzyć zdrobnienia i zgrubienia od wskazanego rzeczownika	• odróżniać nacechowanie emocjonalne wyrazów • stosować w wypowiedzeniach zdrobnienia i zgrubienia	• odróżniać zgrubienia o charakterze żartobliwym od zgrubień pogardliwych	• zredagować kilkuzdaniowy tekst, celowo stosując zgrubienia i zdrobnienia

35., 36. i 37. Rzeczownik bez tajemnic	- wymienić liczby, rodzaje i przypadki rzeczownika - zdefiniować rzeczowniki własne i pospolite - przedstawić zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych - odmieniać rzeczowniki zakończone na <i>-um</i>	- określać rodzaj rzeczownika - odmieniać rzeczownik przez liczby i przypadki - wskazywać rzeczowniki własne i pospolite - stosować zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych - odróżniać rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej od rzeczowników występujących tylko w liczbie mnogiej	- stosować rzeczowniki w odpowiednich formach - określić rzeczowniki własne i pospolite - przedstawiać własne przykłady rzeczowników własnych i pospolitych - stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników występujących tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej	- określać przypadek i liczbę danego rzeczownika - odróżniać rzeczowniki własne od pospolitych - poprawnie zapisywać rzeczowniki własne i pospolite - stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników o nieregularnej odmianie	- rozpoznać rodzaj rzeczowników sprawiających trudności i poprawnie używać różnych form tych wyrazów, a w przypadku wątpliwości korzystać ze słownika - samodzielnie i bezbłędnie zapisać rzeczowniki własne - opracować ilustrowany słowniczek rzeczowników o nietypowej odmianie
38. Kłopoty z dorosłymi	- czytać głośno i cicho - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	- czytać głośno i cicho - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	- czytać głośno, wyraźnie i cicho - określić narratora utworu - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić 2–3 cechy głównych bohaterów utworu - nazwać emocje bohaterów	- czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację - opowiadać ciekawie o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterów - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - porównać doświadczenia bohaterów z własnymi	- wyrazić swój sąd na temat postępowania dorosłych wobec dzieci - zredagować list prywatny, w którym wyrazi określone emocje
39. Jak pokonać złość?	- przeczytać utwór głośno - określić podmiot liryczny w utworze - wskazać bohatera utworu	- przeczytać wiersz głośno, wyraźnie - przedstawić podmiot liryczny w wierszu - wskazać adresata utworu - określić 2 cechy bohatera utworu	- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określić temat wiersza - scharakteryzować podmiot liryczny w wierszu - określić adresata utworu	- przeczytać wiersz tak, aby oddać emocje bohatera, stosując odpowiednie tempo i intonację - określić sposoby radzenia sobie ze złością bohatera wiersza	- wyrecytować wiersz - zaprezentować własne sposoby radzenia sobie ze złością

			• określić cechy bohatera utworu	• wyjaśnić sens sformułowań o znaczeniu przenośnym i poprawnie je zastosować	
40. i 41. Piszemy poprawnie <i>ę</i> lub <i>q</i> w zakończeniu wyrazów	• przedstawić zasady pisowni <i>ę</i> i <i>q</i> w zakończeniach wyrazów i w pisowni istot niedoroslých	• poprawnie zapisywać <i>ę</i> w zakończeniach 1. osoby liczby pojedynczej czasowników w czasach terażniejszym i przyszłym • poprawnie zapisywać <i>q</i> w zakończeniach 3. osoby liczby mnogiej czasowników w czasach terażniejszym i przyszłym	• poprawnie zapisywać <i>ę</i> w zakończeniach biernika liczby pojedynczej rzeczowników rodzaju żeńskiego • poprawnie zapisywać <i>q</i> w zakończeniach biernika i narzędnika liczby pojedynczej rzeczowników i przymiotników	• poprawnie zapisać <i>ę</i> w nazwach istot niedoroslých • poprawnie zapisać 1. osobę liczby pojedynczej czasów terażniejszego i przyszłego czasowników: <i>wiedzieć, powiedzieć, jeść, umieć, rozumieć</i>	• bezbłędnie zapisywać <i>ę</i> i <i>q</i> w zakończeniach wyrazów
42. Uczymy się pięknie recytować teksty	• przedstawić zasady dobrej recytacji • recytować tekst opanowany pamięciowo	• recytować głośno, wyraźnie • analizować tekst przygotowany do recytacji • wyraźnie wymawiać grupy spółgłóskowe i zakończenia wyrazów	• recytować w odpowiednim tempie • dostosowywać oddech do recytowanego tekstu	• wygłaszać tekst z odpowiednim napięciem emocjonalnym	• samodzielnie przygotować piękną recytację wybranego utworu • wziąć udział w konkursie recytatorskim
43. i 44. W zalewie reklam	• czytać tekst publicystyczny ze zrozumieniem • odróżnić tekst reklamowy od innych rodzajów tekstów • przedstawić znaczenie słowa <i>reklama</i> • podać przykłady reklam	• omówić problem przedstawiony w tekście • wyjaśnić pochodzenie słowa <i>reklama</i> • podać cechy hasła reklamowego	• objaśnić sposób wpływania reklam na nasze życie	• układać własne hasła reklamowe wybranych przedmiotów	• opracować reklamę ulubionego przedmiotu

45. i 46. Podsumujmy naszą wiedzę	• korzystać z informacji zawartych w podręczniku • powtarzać i selekcionuje informacje • zdefiniować przenośnię • odróżniać tekst reklamowy od innych rodzajów tekstów • podejmować próby redagowania sprawozdania z wydarzenia na podstawie przygotowanego planu • określać formę rzeczownika (przypadek, liczbę, rodzaj) • odróżniać rzeczowniki pospolite od własnych • odróżniać zdrobnienia od zgrubień • wdrażać zasady pisowni <i>ę</i> i <i>q</i> w zakończeniach • poprawnie używać dwukropka	• podać cechy hasła reklamowego • wskazać w tekście przenośnię • wskazać rzeczowniki o nieregularnej odmianie • wskazać zdrobnienia i zgrubienia • odtwarzać tekst z pamięci	• układać hasła reklamowe • redagować sprawozdanie z wydarzenia na podstawie planu • określić funkcję przenośni • odczytywać znaczenie przenośnych sformułowań • tworzyć zdrobnienia i zgrubienia od wskazanego rzeczownika • używać poprawnych form rzeczowników o nieregularnej odmianie • stosować zasady pisowni <i>ę</i> i <i>q</i> w zakończeniach • poprawnie używać dwukropka i cudzysłowu • wnioskować na podstawie poznanych tekstów • recytować teksty	• odróżnić w planie sprawozdania z wycieczki informacje ważne od mniej istotnych • stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej • wyrażać opinie na temat poznanych tekstów • recytować teksty z odpowiednimi intonacją, dykcją, napięciem emocjonalnym	• redagować sprawozdanie z wydarzenia i list prywatny w sposób bezbłędny • tworzyć przenośnię • opracować reklamę • samodzielnie korzystać z informacji w podręczniku
47. Wpływ obecności ludzi na nasze działania	• wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie	• zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	• określić dominujące na obrazie kolory • opisać sytuację przedstawioną na obrazie • opisać w 2–3 zdaniach gesty i mimikę przedstawionych postaci	• określić kolory dominujące na obrazie • opisać gesty i mimikę przedstawionych postaci • określić emocje wyrażone przez bohaterów • nadać inny tytuł obrazowi	• określić nastrój obrazu i uzasadnić swoją wypowiedź • wypowiedzieć własne zdanie na temat zachowania postaci przedstawionych na obrazie

			• nazwać 2–3 emocje wyrażone przez postacie ukazane na obrazie		• omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
48. Chłopięcy świat	• skorzystać ze słownika języka polskiego • poszerzyć zasób słownictwa • skorzystać z różnych źródeł informacji	• prowadzić rozmowę na temat głównych postaci występujących w książce	• zaplanować szczegółowo uważny sposób poznania treści lektury • wnioskować na podstawie tekstu	• zaprezentować informacje o autorze lektury	• samodzielnie realizować projekt
49. W świecie chłopców z Placu Broni	• określić, gdzie rozgrywają się wydarzenia	• wymienić głównych bohaterów i krótko ich scharakteryzować • opisać miejsce zabaw chłopców i czynności, którymi się zajmowali	• podać cel założenia Związku Zbieraczy Kitu	• opisać procedury ustalone przez Związek Zbieraczy Kitu	• ocenić procedury ustalone przez Związek Zbieraczy Kitu
50. Jedni rozkazują, drudzy słuchają i wykonują	• czytać głośno • wymienić bohaterów występujących we fragmencie utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych we fragmencie w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów występujących we fragmencie utworu • określić kilka cech głównego bohatera utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych we fragmencie utworu	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • wskazać elementy świata przedstawionego • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić cechy głównego bohatera utworu • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawić bohaterów głównych i drugoplanowych we fragmencie utworu • ciekawie opowiedzieć o przedstawionych wydarzeniach • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • określić wątek główny i wątki poboczne utworu	• zredagować wypowiedź na temat ulubionej książki, używając słów: <i>wątek, akcja, bohater główny, bohaterowie drugoplanowi</i> • wyczerpująco wypowiadać się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury

				• identyfikować utwór jako powieść	
51. Przyjaciele i wrogowie – chłopcy z Placu Broni i czerwone koszule	• wypisać imiona bohaterów należących do grupy chłopców z Placu Broni i do grupy czerwonych koszul • opisać przebieg bitwy o Plac Broni	• wskazać chłopca, którego uważa za najważniejszą postać w powieści	• wymienić sposoby walki z przeciwnikiem akceptowane przez przywódców oraz przez nich odrzucane	• omówić postępowania Feriego Acza wobec z grupy oraz Nemeczka	• ocenić postępowanie Feriego Acza wobec z grupy oraz Nemeczka • uzasadnić wybór bohatera, którego uważa za najważniejszą postać w powieści
52. Okropna zdrada – o Gerebie	• wymienić cechy charakteru Gereba	• wyjaśnić, jaki był powód zdrady chłopca • określić, w jaki sposób Boka zareagował na zdradę kolegi	• wytłumaczyć, dlaczego Feri Acz nie zgodził się na nieuczciwą propozycję rozwiązania konfliktu	• podać powody, które skłoniły Deża do powrotu do drużyny chłopców z Placu Broni • wziąć udział w dyskusji na dany temat	• ocenić postępowanie Gereba • formułować kontrargumenty podważające stanowisko przeciwników w dyskusji
53. Niepozorny bohater – Nemeczek	• wyjaśnić, czym Erno Nemeczek wyróżniał się spośród rówieśników • wymienić zachowania kolegów, które sprawiały chłopcu największą przykrość	• określić sposób traktowania Nemeczka przez Bokę	• wytłumaczyć, co Nemeczek chciał udowodnić chłopcom	• wskazać, w jaki sposób bohaterskie zachowanie Nemeczka wpłynęło na postawę innych chłopców • opisać reakcje Feriego Acza i Boki związane ze śmiercią Erna	• sformułować opinię o książce i ją uzasadnić
54. Autorytet czy idol?	• czytać głośno • zdefiniować pojęcie <i>autorytet</i> • wyjaśnić, kim jest idol • zredagować 1–2 zdania notatki	• czytać głośno i cicho • odróżnić autorytet od idola • zredagować prostą notatkę	• czyta ze zrozumieniem tekst publicystyczny • czytać głośno, wyraźnie i cicho • podać przykłady autorytetów • zredagować notatkę	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • wyjaśnić, kto jest autorytetem i uzasadnić swój wybór • zredagować notatkę w określonej formie • wypowiedzieć się na temat roli autorytetów w życiu codziennym	• przygotować plakat przedstawiający znaną osobę • wyjaśnić znaczenie słów: <i>kultura masowa, popkultura, fascynacja</i>

55. Kto jest pierwszym wzorem dla dziecka?	• przeczytać utwór głośno • określić podmiot liryczny w utworze • wskazać bohaterkę utworu • wskazać w tekście wiersza epitet	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać adresata utworu • określić 2 cechy bohaterki utworu • wskazać w tekście wiersza epitety i porównanie	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny w wierszu • określić adresata utworu • określić cechy bohaterki utworu • wskazać w tekście wiersza porównania	• przeczytać wiersz tak, aby oddać wyrażone emocje, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawić bohaterkę utworu • określić funkcję epitetów i porównań w wierszu • wypowiedzieć się na temat uczuć przedstawionych w wierszu	• zaprezentować informacje o autorze wiersza • wymyślić własne przykłady epitetów • narysować ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład intersemiotyczny) • wyjaśnić, jak rozumie ostatnie dwa wersy wiersza
56. Wiersz o pewnym czarodzieju	• przeczytać utwór głośno • określić podmiot liryczny w utworze • wskazać bohatera utworu • wskazać w wierszu wersy, strofy, rymy • wskazać w tekście wiersza epitet	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • określić 2–3 cechy bohatera utworu • wskazać w tekście wiersza porównanie	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny • określić adresata utworu • określić cechy bohatera utworu • wskazać przenośnię	• przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić funkcję środków stylistycznych • wyjaśnić, jak rozumie porównanie ojca do czarodzieja • określić nastrój utworu	• zaprezentować informacje o autorze wiersza
57. Droga Lewego do sławy	• czytać głośno • nazwać bohatera tekstu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować dedykację	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohatera tekstu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w tekście • wyjaśnić tekst dedykacji	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera tekstu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • określić funkcję dedykacji • przedstawić funkcję wyrazów zdrobniających	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić cechy bohatera • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w tekście • wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi	• wyszukać w internecie informacje o Robercie Lewandowskim i sporządzić na ten temat notatkę

58. i 59. Zasady pisania tekstów publicystycznych	• czytać głośno • wskazać bohaterów tekstu • zdefiniować tekst publicystyczny • wymienić swoje zainteresowania	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów tekstu • wskazać tekst publicystyczny • przedstawić w 2–3 zdaniach swoje zainteresowania	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić cechy bohaterów tekstu • odróżnić tekst publicystyczny od tekstu literackiego • przedstawić swoje zainteresowania, osiągnięcia i sukcesy	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • określić cechy tekstu publicystycznego • ciekawie zaprezentować swoje zainteresowania, osiągnięcia i sukcesy	• przedstawić zalety i wady popularności kanałów YouTube
60. O przymiotniku słów parę	• wskazać przymiotniki wśród innych części mowy	• odmieniać przymiotniki przez liczby i przypadki	• określić rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej • zastosować przymiotnik w odpowiednich formach	• stosować poprawne formy przymiotników zakończonych na <i>-cy</i>, <i>-dzy</i>, <i>-czy</i>, <i>-ży</i> w mianowniku liczby pojedynczej i mnogiej	• zredagować opis ilustracji, używając jak najwięcej przymiotników w poprawnej formie
61. i 62. Wyższy i najwyższy – o stopniowaniu przymiotników	• wymienić stopnie przymiotnika • rozpoznać stopień przymiotnika	• stopniować przymiotniki w sposób prosty regularny • odróżnić stopniowanie proste od opisowego	• stopniować przymiotniki w sposób prosty nieregularny • stopniować przymiotniki w sposób opisowy • rozpoznać przymiotniki, które się nie stopniują	• tworzyć formy stopnia wyższego i najwyższego wskazanych przymiotników	• zredagować tekst, stosując jak najwięcej przymiotników w różnych stopniach w poprawnej formie
63. W jaki sposób realizować swoje marzenia?	• czytać głośno • wskazać bohaterkę tekstu • wskazać najważniejsze wydarzenia przedstawione w tekście • wskazać swoje ulubione postacie filmowe	• czytać głośno i cicho • wskazać miejsce i czas wydarzeń • przedstawić bohaterkę tekstu • przedstawić w 2–3 zdaniach wydarzenia • przedstawić swoją ulubioną postać filmową	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić cechy bohaterki tekstu • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w tekście • przedstawić swoje ulubione postacie filmowe	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w tekście • wyrazić swój sąd o bohaterce i jej zachowaniu • ciekawie zaprezentować swoje ulubione postacie filmowe	• opisać bohatera filmowego, którego zachowanie jest godne naśladowania i uzasadnić swoje zdanie

64. Zgłębiamy tajniki pracy filmowców	- wymienić osoby tworzące film - wskazać swój ulubiony film	- opowiedzieć w kilku zdaniach swój ulubiony film - poszerzyć zakres słownictwa związanego z kinematografią	- przedstawić osoby tworzące film i opisać ich pracę - określić 1–2 cechy osób wykonujących zawody związane z filmem - opowiedzieć o swoim ulubionym filmie	- określić cechy osób, wykonujących zawody związane z filmem - wynotować twórców swojego ulubionego filmu - ciekawie opowiedzieć o swoim ulubionym filmie	wymienić kilka nazwisk współczesnych twórców filmowych
65. Co w filmie piszczy?	- czytać głośno - wskazać bohatera w tekście - powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w tekście	- czytać głośno i cicho - przedstawić bohatera występującego w tekście - określić kilka cech głównego bohatera - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	- czytać głośno, wyraźnie i cicho - określić narratora - wskazać elementy świata przedstawionego - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - określić cechy głównego bohatera - opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - ciekawie opowiadać o przedstawionych wydarzeniach - wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu - wyjaśnić, na czym polega przygotowanie oprawy dźwiękowej do filmu	podać własne pomysły zaprezentowania określonych dźwięków w szkolnym przedstawieniu
66. Zdobywamy wiedzę o gatunkach filmowych	- zdefiniować gatunki filmowe - wskazać przykłady filmów danego gatunku filmowego - wskazać swój ulubiony film	- rozróżnić gatunki filmowe - przedstawić swój ulubiony film lub gatunek filmowy	- wskazać przykłady filmów z każdego gatunku filmowego - zaprezentować swój ulubiony gatunek filmowy	- określić charakterystyczne cechy poszczególnych gatunków filmowych - zaprezentować swój ulubiony gatunek filmowy i uzasadnić swoje zdanie - opowiedzieć o swojej wizycie w kinie - przedstawić zasady kulturalnego zachowania się w kinie	zredagować wypowiedź na temat swojego ulubionego gatunku filmowego

67. i 68. Liczymy na języku polskim	• wskazać liczebniki wśród innych części mowy • zdefiniować liczebniki główne i porządkowe	• odróżnić liczebniki główne od porządkowych • wskazać liczebniki zbiorowe	• stosować poprawne formy liczebników głównych i porządkowych • stosować poprawne formy liczebników zbiorowych	• stosować poprawne formy liczebników wielowyrazowych	• zredagować informację o wycieczce klasowej, używając liczebników w odpowiednich formach • samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego lub poprawnej polszczyzny
69. Kropka czy bez kropki?	• podać zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy • podać zasady stawiania kropki w zapisie dat	• przedstawić zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy	• stosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi • stosować kropkę po liczebnikach porządkowych	• zawsze poprawnie zastosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi • zawsze poprawnie zastosować kropkę po liczebnikach porządkowych	• bezbłędnie pod względem interpunkcji zapisać tekst zawierający daty i liczebniki porządkowe
70. Ortograficzne potyczki – pisownia wyrazów z ó i u	• wymienić zasady ortograficzne pisowni <i>ó</i> i <i>u</i> • poprawnie zapisać wyrazy zakończone na -<i>ów</i>, -<i>ówka</i>, -<i>ówna</i>	• zastosować zasady ortograficzne pisowni <i>ó</i> i <i>u</i> • tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z <i>ó</i> wymiennym	• poprawnie zapisywać wyrazy zakończone na -<i>uj</i>, -<i>uje</i>, -<i>unek</i>, -<i>us</i>, -<i>usz</i>, -<i>uch</i>, -<i>ura</i>, -<i>ulec</i> • korzystać ze słownika ortograficznego	• poprawnie zapisywać zdrobnienia • poprawnie zapisywać wyrazy z <i>ó</i> niewymiennym	• samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego • poprawnie zapisać wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną (pisownia <i>ó</i> i <i>u</i>)
71 i 72. Powtórzenie zawsze w cenie!	• powtarzać i selekcjonować informacje • czytać tekst publicystyczny ze zrozumieniem • podać cechy powieści na podstawie poznanej lektury • rozpoznać dedykację • wdrażać zasady pisowni wyrazów z <i>ó</i> i <i>u</i>	• porządkować wiedzę na temat poznanej lektury • wymienić gatunki filmowe	• wymienić cechy tekstu publicystycznego • stosować poprawne formy liczebników głównych, zbiorowych i porządkowych • stopniować przymiotniki w sposób prosty i opisowy, regularny i nieregularny • stosować zasady pisowni wyrazów z <i>ó</i> i <i>u</i> • stosować zasady interpunkcyjne zapisywania	• odróżnić tekst publicystyczny od innego rodzaju tekstów • podać przykłady gatunków filmowych	• zredagować wypowiedź na temat swojego ulubionego gatunku filmowego • samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego lub poprawnej polszczyzny

	• wdrażać zasady interpunkcyjne zapisywania dat i stawiania kropki po liczebnikach porządkowych • stopniować przymiotniki w sposób prosty i opisowy • odróżniać liczebniki główne od porządkowych i zbiorowych • wymienić zawody związane z filmem		• dat i stawiania kropki po liczebnikach porządkowych • wyjaśnić funkcję dedykacji • wykazać się znajomością filmowych środków wyrazu		
73. Historia malowana pędzlem	• wymienić kolory występujące na obrazie • nazwać postać przedstawioną na obrazie • zidentyfikować obraz jako portret	• przedstawić elementy przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie • odróżnić portret od pejzażu i martwej natury	• określić kolory dominujące na obrazie • określić źródło światła • opisać elementy stroju postaci przedstawionej na obrazie	• zaprezentować bohatera przedstawionego na obrazie • opisać gesty i mimikę postaci • określić emocje wyrażone przez bohatera • określić nastrój, jaki wywołuje obraz	• zaprezentować inne dzieła malarskie o tematyce historycznej • wypowiedzieć własne zdanie na temat postaci przedstawionej na obrazie • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
74. i 75. Poznajemy Wandę, co nie chciała Niemca	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować pojęcie <i>legenda</i>	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać charakterystyczne cechy legendy	• zebrać argumenty potwierdzające słuszność decyzji podjętej przez Wandę lub argumenty przemawiające za tym, że bohaterka mogła podjąć inną decyzję • samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego

	• zdefiniować wyrazy wieloznaczne	• wymienić charakterystyczne cechy legendy • wskazać wyrazy wieloznaczne	• wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy legendy • ułożyć pytania i odpowiedzi do tekstu • objaśnić sens wyrazów wieloznacznych	• ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterki utworu i wyjaśnić, dlaczego książniczka nie przyjęła oświadczyn Rytgiera • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wskazać własne przykłady wyrazów wieloznacznych	
76. Spotkanie z królową Wandą, która ma sekrety	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować pojęcie <i>legenda</i>	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • wskazać bohaterów realistycznych i fantastycznych • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy legendy	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • przedstawić realistycznych i fantastycznych bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić po 2–3 cechy bohaterów utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy legendy	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać charakterystyczne cechy legendy • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wskazać fragmenty tekstu, które mogą wywołać rozbawienie czytelnika	• zredagować opowiadanie twórcze, w którym przedstawi zakończenie historii Wandy, Rydygiera i smoka
77. i 78. Niespodziewana lekcja historii	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację	• wyszukać w bibliotece lub internecie informacje o faktach historycznych przedstawionych w utworze

	wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować legendę • wymienić zasady zachowania się w muzeum	• opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawić 2–3 zasady zachowania się w muzeum	• określić po 2–3 cechy bohaterów utworu • wymienić poznane na wycieczkach szkolnych muzea • przedstawić zasady zachowania się w muzeum	• ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wymienić znane lub znajdujące się w pobliżu muzea • wyjaśnić zasady zachowania się w muzeum	i sporządzić na ten temat krótką notatkę • wyszukać w bibliotece lub internecie informacje o muzeach znajdujących się w pobliżu miejscowości, w której mieszka • pracując w grupie, zaplanować wycieczkę do wybranego muzeum
79. Co słyhać i widać w Żelazowej Woli?	• przeczytać wiersz głośno • określić podmiot liryczny w wierszu • wskazać wers, strofę i rym • określić adresata utworu • zdefiniować uosobienie	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza wersy, strofy i rymy • wskazać adresata utworu • wskazać uosobienie w wierszu	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować adresata utworu • scharakteryzować podmiot liryczny • wskazać uosobienia w wierszu • określić nastrój utworu	• przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację • nazwać uczucia, jakie wyraża utwór • wskazać uosobienia i określić ich funkcję w wierszu	• zaprezentować informacje o Fryderyku Chopinie • wymyślić własne przykłady uosobień

80. Grzeczność zawsze w cenie!	• przeczytać utwór głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wskazać wersy i rymy	• przeczytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać w tekście wiersza wersy i rymy	• przeczytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określić osobę mówiącą w utworze • określić temat utworu • zaprezentować bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawić zwyczaje szlacheckie ukazane w utworze	• przeczytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • opisać zwyczaje szlacheckie ukazane w utworze	• zaprezentować informacje o autorze utworu • napisać do gazetki szkolnej artykuł pod tytułem: „Grzeczność nie jest nauką łatwą ani małą”
81. Grzybobranie jako ważny obyczaj szlachecki	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienić nazwy grzybów opisanych w utworze	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • opisać grzyby, o których jest mowa w utworze	• czytać głośno, wyraźnie • określić temat utworu • określić osobę mówiącą • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • opowiedzieć o grzybach, o których mowa w utworze • wskazać epitety i porównania	• czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić funkcję epitetów i porównań	• na podstawie informacji uzyskanych od osób starszych przygotować notatkę o zwyczajach związanych z posiłkami

82. Opisujemy krajobraz	- wymienić najważniejsze elementy opisu krajobrazu - wymieniać wyrazy opisujące wygląd krajobrazu - opisać ustnie krajobraz w 2–3 zdaniach	- dobierać wyrazy bliskoznaczne - dobierać przymiotniki określające kolory, kształty - zredagować opis krajobrazu według wzoru - wydzierać akapity w wypowiedzi pisemnej	- zredagować opis krajobrazu - stosować sformułowania określające położenie i ukształtowanie terenu oraz rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu - stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej	- zredagować opis krajobrazu, zachowując poszczególne elementy: informacje ogólne, rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu, emocje wywołane widokiem - wyrazić emocje wywołane widokiem	samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opis krajobrazu, unikając powtórzeń i zachęcając innych do odwiedzenia opisywanego miejsca
83. Jak tu teraz nie wspomnieć o przysłówku?	- wskazać przysłówki wśród innych części mowy - wymienić stopnie przysłówka - wskazać przysłówki w stopniu równym, wyższym i najwyższym	- wyszukać przysłówki w tekście - rozpoznać przysłówki pochodzące od przymiotników - tworzyć stopień wyższy i najwyższy wskazanych przysłówek	- tworzyć przysłówki od przymiotników - posługiwać się przysłówkami w zdaniu - stopniować przysłówki w sposób prosty i opisowy	- określić znaczenie przysłówek w zdaniu - stopniować przysłówki w sposób prosty regularny i nieregularny	zredagować tekst z wykorzystaniem celowo dobranych przysłówek w różnych stopniach
84. Nad i ale – znam te słowa doskonale	- wskazać spójniki wśród innych części mowy - wskazać przyimki wśród innych części mowy - zdefiniować wyrażenia przyimkowe	- rozpoznać spójniki i przyimki wśród innych części mowy - rozpoznać wyrażenia przyimkowe	rozdzielać wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas	- określić znaczenie przyimków w zdaniu - określić funkcję spójnika w wypowiedzi	- zredagować podpisy do zdjęć z wykorzystaniem wyrażen przyimkowych - poprawnie używać przyimka <i>na</i> przed nazwami niektórych państw w bierniku i miejscowniku, np. <i>na Węgry, na Cypr, na Kubę, na Litwę, na Łotwę, na Słowację</i>
85. i 86. Jakże wiążą synów Bolesława Chrobrego?	- czytać głośno - wymienić bohaterów utworu	- czytać głośno i cicho - przedstawić bohaterów utworu	czytać głośno, wyraźnie i cicho	czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację	wyszukać w bibliotece lub w internecie informacje o synach Bolesława

	wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	- przedstawić miejsce i czas wydarzeń - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	- opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić po 2–3 cechy bohaterów utworu	- ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterów utworu i ich relacje - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	Chrobrego i sporządzić na ich temat notatkę wyjaśnić, czym charakteryzuje się język utworu
87. Ojczyzna w sercu Marcina Kozery	- czytać głośno i cicho - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	- czytać głośno i cicho - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	- czytać głośno, wyraźnie i cicho - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić 2–3 cechy głównego bohatera utworu	- czytać głośno utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację - ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohatera utworu - wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu	- zaprezentować informacje o autorze utworu - zredagować kilkuzdaniową wypowiedź, w której przedstawi swoje zdanie na temat tego, co to znaczy czuć się Polakiem - stworzyć rebusy do podanych wyrazów z trudnością ortograficzną
88. i 89. Wspomnienie czasów wojny	- czytać głośno - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	- czytać głośno i cicho - wskazać narratora - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze - podać skojarzenia związane z wojną	- czytać głośno, wyraźnie i cicho - określić narratora - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy głównej bohaterki utworu - określić sposób rozmowy ojca z córką - wyjaśnić określenia przypisane matce	- czytać głośno utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację - opisać narratora - ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterów utworu i ich relacje - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	- pracując w grupie, przygotować spis książek opowiadających o II wojnie światowej z perspektywy dziecka - przeanalizować styl tekstu
90. Ile prawdy jest w przysłowia?	- czytać głośno - zdefiniować przysłowie - wskazać przysłowia w tekście	- czytać głośno i cicho - odczytać znaczenie przysłów	czytać głośno, wyraźnie i cicho	- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - wyjaśnić wartość przysłów	przedstawić treść wybranych przysłów w formie rysunków i rebusów

			• dobrać odpowiednie przysłowie do określonej sytuacji		• omówić znaczenie przysłów w kulturze narodu
91. Wiem o wypowiedzeniach, że...	• zdefiniować zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące • wskazać zdania i równoważniki zdań	• wskazać zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące • konstruować zdania pytające • wskazać zdania i równoważniki zdań • konstruować równoważniki zdań	• odróżnić zdania oznajmujące od pytających i rozkazujących • przekształcić zdania oznajmujące na rozkazujące • podać różnice między zdaniami a równoważnikami zdań • przekształcać równoważniki zdań na zdania	• stosować odpowiednie znaki interpunkcyjne • przekształcać zdania na równoważniki zdań	• zredagować dialog, w którym zastosuje różne rodzaje wypowiedzeń
92. Wykrzyknik – znak pełen emocji!	• wymienić zasady użycia wykrzyknika	• stawiać wykrzyknik po okrzykach, zawołaniach, rozkazach	• stawiać wykrzyknik po wypowiedzeniach wyrażających silne uczucia	• stosować wykrzyknik zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (wykrzyknik) • werbalnie wyrazić swoje intencje • przekazać zamierzony cel tekstu • sporządza notatkę
93. Ortograficzne przygody z rz i ż	• wymienić zasady ortograficzne pisowni rz i ż • poprawnie zapisać wyrazy zakończone na -arz, -erz, -mistrz, -mierz	• zastosować zasady ortograficzne pisowni rz i ż • poprawnie zapisywać wyrazy z ż po l, ł, r, n	• tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z rz i ż wymiennym • korzystać ze słownika ortograficznego	• poprawnie zapisywać wyrazy z rz i ż niewymiennym • poprawnie zapisywać rzeczowniki rodzaju żeńskiego zakończone na -eż, -aż, -erz, -arz	• zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia rz i ż) • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego

94. i 95. Jeszcze raz Przystanek historia	• zdefiniować legendę • zdefiniować uosobienie • zdefiniować przysłowie • rozpoznać przysłówkę • podać zasady stopniowania przysłówków • wskazać zdanie i równoważnik zdania • rozpoznać zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące • wdrażać zasady pisowni <i>rz</i> i <i>ż</i> • podejmować próby redagowania opisu krajobrazu	• wskazać uosobienie • podać przykłady przysłów • stopniować przysłówki • stawiać na końcu zdań właściwe znaki, zgodnie z intencją wypowiedzi	• rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać jej cechy charakterystyczne • określić funkcję uosobienia w utworze • wyjaśnić znaczenie kilku przysłów • przekształcać zdania oznajmujące na rozkazujące • przekształca zdania na równoważniki zdań i odwrotnie • stosować zasady ortograficzne pisowni <i>rz</i> i <i>ż</i> • stosować słownictwo przydatne w redagowaniu opisu krajobrazu • redagować opis krajobrazu	• samodzielnie korzystać z informacji w podręczniku • wyjaśnić funkcję legend • wyjaśnić funkcję przysłów • redagować opis krajobrazu z wykorzystaniem bogatego słownictwa	• tworzyć przykłady uosobień • redagować opis krajobrazu z wykorzystaniem bogatego słownictwa i w sposób bezbłędny
96. Wyobraźnia artystki – <i>Herkules i złota lania</i>	• wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie	• przedstawić elementy realistyczne i fantastyczne występujące na obrazie • określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	• określić dominujące na obrazie kolory i źródło światła • opisać postacie przedstawione na obrazie • opisać sytuację przedstawioną na obrazie • określić nastrój, jaki wywołuje obraz	• opisać sposób przedstawienia ruchu • opisać umieszczone na obrazie elementy realistyczne i fantastyczne • opisać pierwszy i drugi plan obrazu	• omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch • ułożyć krótkie opowiadanie o wydarzeniach rozgrywających się w miejscu przedstawionym na obrazie
97. Atlantyda, czyli „tam albo nie tam”	• przeczytać wiersz głośno • określić podmiot liryczny w wierszu • zdefiniować wers, strofę	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza wersy, strofy	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny	• przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację • nazwać uczucia, jakie wyraża utwór	• zaprezentować informacje o autorze wiersza • w wybranej formie plastycznej (plakat, obraz, rysunek) przedstawić Atlantyde

	• zdefiniować pytanie retoryczne	• wskazać pytanie retoryczne	• wskazać pytania retoryczne • określić nastrój utworu	• określić funkcję pytań retorycznych w wierszu	
98. i 99. Początki świata według Greków	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • zdefiniować mit	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• korzystając z różnych źródeł, wyszukać informacje o historii powstania świata według mitologii słowiańskiej, egipskiej lub chińskiej • zredagować opowiadanie twórcze o tym, skąd się wziął np. śnieg, grad, huragan
100. Z wizytą na Olimpie – poznajemy greckich bogów	• wymienić bogów greckich • wymienić atrybuty bogów greckich	• wskazać bogów greckich i ich atrybuty • łączyć bogów greckich z ich atrybutami	• przedstawić bogów greckich i wymienić ich atrybuty • opisać Olimp i jego mieszkańców	• określić cechy mieszkańców Olimpu i przedstawić ich relacje	• zaprojektować i narysować atrybuty dla siebie i kilku najbliższych osób • wyszukać w <i>Słowniku mitów i tradycji kultury</i> Władysława Kopalińskiego informacje o Olimpie i Hadesie
101. Po stracie córki – porozmawiamy o uczuciach matki	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• zredagować opowiadanie twórcze, w którym przedstawi własne wyjaśnienie zmian pór roku

	wydarzenia przedstawione w utworze - wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - zdefiniować pojęcie <i>mit</i>	- przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze - wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wymienić charakterystyczne cechy mitu	- określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu - odmienienia rzeczownik <i>Hades</i> przez przypadki	- określić cechy bohaterów utworu - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	
102. i 103. Daremny trud Syzyfa – o karze za zuchwałość	- czytać głośno i cicho - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - zdefiniować wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - zdefiniować mit - zdefiniować związek frazeologiczny	- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze - wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wymienić charakterystyczne cechy mitu - wskazać związek frazeologiczny	- czytać głośno, wyraźnie - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu - objaśniać znaczenie związków frazeologicznych	- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterów utworu - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - stosować w wypowiedziach związki frazeologiczne	wyjaśnić przenośne znaczenie wyrażenia <i>syzyfowa praca</i>

104. Frazeologizm poprawny czy błędny	wyszukać związki frazeologiczne w słowniku frazeologicznym	odczytać znaczenia związków frazeologicznych i podać przykłady ich zastosowania	- zastąpić wskazane sformułowania związkami frazeologicznymi - odczytać skróty i oznaczenia słownikowe	- korzystać ze słownika frazeologicznego - podjąć próby korzystania z internetowych wersji słownika	- samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika frazeologicznego - korzystać z internetowych wersji słownika - ukazać dosłowne znaczenie wskazanych związków frazeologicznych, ilustrując je w humorystyczny sposób
105. Krótko i zwięźle lub dłużej i ciekawiej	- zdefiniować główne części zdania – podmiot i orzeczenie - zdefiniować zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte	- wskazać główne części zdania – podmiot i orzeczenie - wskazać zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte - wskazać określenia należące do grupy podmiotu i do grupy orzeczenia	- odróżnić zdanie pojedyncze rozwinięte od nierozwiniętego - ustalić, które określenia należą do grupy podmiotu, a które – do grupy orzeczenia	- uzupełnić określeniami wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych - sporządzić wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych	samodzielnie wykonać wykresy wskazanych zdań pojedynczych rozwiniętych
106. Pan przecinek przychodzi z wizytą	- czytać ze zrozumieniem teksty informacyjne - podać zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym - wskazać spójniki, przed którymi należy postawić przecinek - wskazać spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka	- stosować przecinek przed określonymi spójnikami - nie stosować przecinka przed określonymi spójnikami	stosować przecinek po okrzykach i rzeczownikach w wołaczu	stosować przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)
107. i 108. Wyczyny Heraklesa	- czytać głośno i cicho - wymienić bohaterów utworu	czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych	- czytać głośno, wyraźnie - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację	wyjaśniać, co łączy Heraklesa z Supermanem i Spider-Manem

	- wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - zdefiniować, czym są wydarzenia i postacie realistyczne oraz fantastyczne - zdefiniować pojęcie <i>mit</i>	- przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze - wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wymienić charakterystyczne cechy mitu	- określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu - zredagować plan wydarzeń	- ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterów utworu - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	wyjaśnić znaczenie wyrażenia <i>stajnia Augiasza</i>
109. Opowiem, jak było	- wyjaśnić, czym jest opowiadanie odtwórcze - ustnie opowiadać, zachowując kolejność wydarzeń - zredagować początek opowiadania	- ustnie opowiadać, zachowując trójdzielną kompozycję wypowiedzi - zredagować opowiadanie na podstawie historyjki obrazkowej	zredagować opowiadanie zgodnie z planem	- zredagować opowiadanie odtwórcze - stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej - wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej	samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne i wyczerpujące opowiadanie odtwórcze, unikając powtórzeń
110. Jak Ariadna pomogła Tezeuszowi?	- czytać głośno i cicho - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - wyjaśnić, czym różnią się wydarzenia i postacie realistyczne od fantastycznych - zdefiniować pojęcie <i>mit</i>	- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	- czytać głośno, wyraźnie - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu - sporządzić notatkę	- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterów utworu - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy	wyjaśnić przenośne znaczenie wyrażenia <i>nić Ariadny</i>

		• wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu		• wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	
111. Pijemy nektar, jemy ambroję i zbieramy laury	• wskazać związki frazeologiczne wywodzące się z mitologii	• wyjaśnić pochodzenie wskazanych związków frazeologicznych	• stosować związki frazeologiczne wywodzące się z mitologii	• wskazać nawiązania do mitologii, np. w hasłach reklamowych	• przygotować pytania i zadania na konkurs „Znawca mitologii greckiej”
112. Dramat w przestworzach	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wyjaśnić, czym różnią się wydarzenia i postacie realistyczne od fantastycznych • zdefiniować pojęcie <i>mit</i>	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• narysować ilustrację do mitu • wyjaśnić znaczenie związku frazeologicznego <i>ikarowe loty</i> • zredagować kilkuzdaniową wypowiedź, w której wyjaśni, dlaczego artyści częściej czynią bohaterem swoich dzieł Ikara, a nie Dedala
113. i 114. Spotkanie z podmiotami szeregowym i domyślnym	• zdefiniować podmiot szeregowy • zdefiniować podmiot domyślny	• wskazać podmiot szeregowy • wskazać podmiot domyślny	• określić rodzaj podmiotu we wskazanym zdaniu	• przekształcać tekst, unikając powtórzeń poprzez wprowadzenie podmiotu domyślnego	• bezbłędnie rozpoznawać podmiot szeregowy i podmiot domyślny

115. Praktyka czyni mistrza – ćwiczymy pisownię wyrazów z <i>ch</i> i <i>h</i>	- wymienić zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> - poprawnie zapisać wyrazy z <i>ch</i> na końcu wyrazu	- zastosować zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> - poprawnie zapisywać wyrazy z <i>h</i> w środku wyrazu	- tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z <i>h</i> wymieniającym się na <i>g</i>, <i>z</i>, <i>ż</i> - korzystać ze słownika ortograficznego	poprawnie zapisać wyrazy z <i>h</i> niewymiennym	- zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>ch</i> i <i>h</i>) - samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
116. i 117. Czas na powtórkę!	- zdefiniować mit - wymienić bogów greckich - wymienić przykładowe mity - podać przykłady frazeologizmów mitologicznych - zdefiniować pytanie retoryczne - podejmować próby redagowania opowiadania odtwórczego - rozpoznać podmiot i orzeczenie w zdaniu - rozpoznać podmiot szeregowy i domyślny - podjąć próbę stworzenia wykresu zdania pojedynczego rozwiniętego - wdrażać zasady pisowni z <i>ch</i> i <i>h</i>	- wymienić bogów greckich i ich atrybuty - wyjaśnić sens 1, 2 mitów - wyjaśnić sens 2, 3 frazeologizmów mitologicznych - wskazać pytanie retoryczne - odróżnić zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego - określić grupę podmiotu i orzeczenia	- wskazać cechy charakterystyczne mitów na przykładach - omówić problematykę poznanych mitów - określić funkcję pytania retorycznego - wyjaśnić sens poznanych frazeologizmów mitologicznych - redagować opowiadanie odtwórcze z zachowaniem kolejności zdarzeń - stworzyć wykres zdania pojedynczego rozwiniętego - stosować zasady pisowni z <i>ch</i> i <i>h</i> - stosować zasady interpunkcyjne w zdaniu pojedynczym	- określić funkcję mitów - podać przykład pytania retorycznego - stosować w wypowiedziach frazeologizmy - korzystać ze słownika ortograficznego - bezbłędnie stosować zasady interpunkcyjne w zdaniu pojedynczym	- podać przykłady mitów z innych kręgów kulturowych - redagować opowiadanie odtwórcze w sposób bezbłędny - samodzielnie korzystać ze słownika frazeologicznego

	• wdrażać zasady interpunkcyjne w zdaniu pojedynczym				
118. Jakie drogowskazy odnajdziemy w książkach?	• wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie	• zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić miejsce przedstawione na obrazie	• określić kolory dominujące na obrazie i źródło światła • opisać miejsce przedstawione na obrazie • opisać sytuację przedstawioną na obrazie	• opisać pierwszy i drugi plan obrazu • nadać inny tytuł obrazowi	• określić nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, uzasadnić swoją wypowiedź • wyjaśnić związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału • omawiać elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
119. i 120. Co jest w życiu najważniejsze?	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wyjaśnić, czym różnią się wydarzenia i postacie realistyczne od fantastycznych • zdefiniować pojęcie <i>baśń</i>	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy baśni	• czytać głośno, wyraźnie i cicho oraz z podziałem na role • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy baśni • przedstawić fragmenty tekstu w pracy plastycznej	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako baśń i wskazać w nim charakterystyczne cechy baśni • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi	• wyjaśnić, co według autora utworu jest najwyższą wartością
121. <i>Katarynka</i> – spotkanie z lekturą uzupełniającą i jej autorem	• określić czas i miejsce wydarzeń w utworze	• wymienić bohaterów i krótko o nich opowiedzieć	• scharakteryzować bohaterów utworu	• skorzystać z różnych źródeł informacji • selekcjonować informacje na temat pisarza	• zredagować notatkę na temat życia i twórczości Bolesława Prusa

122. Z wizytą u pana mecenasa	• określić, gdzie rozgrywają się wydarzenia opisane w utworze i jakie postacie w nim występują	• zaprezentować pana Tomasza i opracowuje notatkę o tym bohaterze w formie mapy myśli • opisać stosunek pana Tomasza do katarynek	• scharakteryzować usposobienie pana Tomasza • wyjaśnić, jak pan Tomasz czuł się w domu przy ulicy Miodowej • opisać mieszkanie bohatera	• przedstawić okoliczności, w jakich bohater odkrył, że mała sąsiadka jest niewidoma	• przedstawić swoje zdanie o tym, czy pan Tomasz w mieszkaniu przy Miodowej był szczęśliwy i uzasadnić opinię
123. Nowe mieszkanki ulicy Miodowej	• wyjaśnić, kim były nowe sąsiadki pana Tomasza i czym się zajmowały • opisać warunki, w jakich mieszkały sąsiadki	• wypowiedzieć się na temat dziewczynki, utraty przez nią wzroku i odbioru świata po chorobie	• przedstawić, jak mała bohaterka spędzała czas i czym próbowała się cieszyć	• wytłumaczyć, dlaczego w nowym domu dziewczynka nie czuła się dobrze • określić, w jaki sposób matka dziewczynki okazywała córce uczucia i dlaczego wobec choroby córki była bezradna	• scharakteryzować relacje między matką i córką
124. Historia niezwyklej przemiany	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować nowelę • zdefiniować punkt kulminacyjny • określić, czym jest puenta	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy noweli	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy noweli • wskazać w utworze punkt kulminacyjny • wskazać w utworze puentę	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako nowelę i wskazać w nim charakterystyczne cechy noweli • wyjaśnić, jak rozumie puentę utworu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi	• zaproponować inny tytuł dla fragmentu tekstu • zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohaterów

125. Jak ciekawie opowiadać?	• zredagować opowiadanie twórcze • wprowadzać dialogi	• planować przebieg wydarzeń, sporządzając plan • wprowadzać dialogi	• zredagować opowiadanie twórcze • zachować trójdzielność kompozycji opowiadania • określić wydarzenie będące punktem kulminacyjnym opowiadania • planować zaskakujące zakończenie (puentę)	• stosować sformułowania nadające wydarzeniom dynamiczny charakter • wprowadzić wydarzenie będące punktem kulminacyjnym opowiadania • wprowadzić zaskakujące zakończenie (puentę)	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze, np. dotyczące dalszych losów wybranego bohatera literackiego • świadomie i celowo stosować odpowiednie sposoby urozmaicenia swojego opowiadania
126. Po co nam przydawki?	• zdefiniować przydawkę • wymienić pytania, na które odpowiada przydawka • stosować przydawki w zdaniu	• wskazać przydawkę w zdaniu • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażona przydawka	• ustalić pytania, na które odpowiada przydawka	• zaznaczać przydawki na wykresach zdań pojedynczych	• wyjaśnić znaczenie przydawek w zdaniu • ułożyć hasła reklamujące wybrane produkty i wyjaśnić znaczenie występujących w nich przydawek • bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać w nich przydawki
127. Jak rozjaśnić obraz świata?	• przeczytać wiersz głośno • określić podmiot liryczny w wierszu • zdefiniować przenośnię	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza przenośnię	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny • wyjaśnić, co oznaczają przenośnie: <i>otchłań ulicy</i>, <i>przepaść krawężnika</i> • wymienić 2 uczucia, które wyraża utwór	• przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • wskazać przenośnie i określić ich funkcję • wyrazić swój sąd o bohaterze wiersza • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • określa uczucia wyrażone w wierszu	• zaprezentować informacje o autorze wiersza • opowiadać o swojej działalności w szkolnym wolontariacie

			• zinterpretować ostatnią zwrotkę utworu przez przekład intersemiotyczny		
128. i 129. Jacy jesteśmy?	• czytać głośno • wymienić bohaterów tekstu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w tekście	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić po 2–3 cechy opisujące bohaterów	• czytać głośno, wyraźnie • określić narratora • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawić temat rozmowy prowadzonej przez bohaterów	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • zastosować słownictwo określające przeżycia bohaterów i oceniające ich postawy	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera • wyjaśnić, co sądzi o zasadzie nauczyciela: <i>Nigdy nie rezygnuj, jeśli uważasz, że słuszność leży po twojej stronie</i> i uzasadnić swoje zdanie
130. Czy można żyć bez mediów?	• czytać głośno • wymienić bohaterów tekstu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w tekście	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • określić zasady panujące w rodzinie Zwarowców	• czytać głośno, wyraźnie • określić narratora • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić zasady panujące w domu narratorki	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wyrazić swój sąd o bohaterach • określić zasady panujące w jego domu	• wyjaśnić, co sądzi o słowach mamy: <i>Rozrywka jest z ludźmi, a nie z urzędzeniami</i> i uzasadnić swoje zdanie • pracując w grupie, ustalić wady i zalety wpływu mediów na życie współczesnych rodzin • przygotować pracę plastyczną związaną tematycznie z tekstem

131. i 132. Prasa w naszym życiu	• zdefiniować gazetę i czasopismo • wymienić swoje ulubione czasopismo • odczytać tytuł, numer i datę wydania • wymienić osoby tworzące gazety i czasopisma • określić, czym są nagłówki, lid	• wskazać gazety i czasopisma • wskazywać rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się • poprawnie zapisywać tytuły czasopism • przedstawić swoje ulubione czasopismo • wymienić osoby tworzące gazety i czasopisma i określić ich pracę • wynotować twórców swojego ulubionego czasopisma • wskazać w wybranym artykule nagłówki, lid, fakty, opinie • wymienić etapy przygotowania gazety lub czasopisma	• odróżniać gazety i czasopisma • rozróżniać rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się • zaprezentować swoje ulubione czasopismo • opisać pracę osób tworzących gazety i czasopisma • określić cechy osób, wykonujących zawody związane z prasą • odróżniać fakty od opinii • określić etapy przygotowania gazety lub czasopisma	• rozróżniać rodzaje prasy ze względu na tematykę • rozróżniać rodzaje prasy ze względu na odbiorcę • ciekawie zaprezentować swoje ulubione czasopismo • ciekawie opowiedzieć o etapach przygotowania gazety lub czasopisma	• pracując w grupie, przygotować wystawę ulubionych czasopism • zaprezentować zawartość wybranego czasopisma, np. <i>Victor Junior</i> • określić wady i zalety czasopism drukowanych i w wersji on-line
133. i 134. Czym dopełnić zdanie?	• zdefiniować dopełnienie • zdefiniować okolicznik • stosować dopełnienie i okolicznik w zdaniu	• wskazać dopełnienie w zdaniu • wskazać okolicznik w zdaniu • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażone dopełnienie • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażony okolicznik	• ustalić, na jakie pytania odpowiada dopełnienie • ustalić, na jakie pytania odpowiada okolicznik	• zaznaczać dopełnienie i okolicznik na wykresach zdań pojedynczych	• wyjaśnić znaczenie dopełnienia i okolicznika w zdaniu • bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać dopełnienia i okoliczniki

135. Kiedy używamy wielokropka?	• podać zasady użycia wielokropka	• stawiać wielokropek w nawiasie kwadratowym, zaznaczając opuszczony fragment cytowanego tekstu	• stawiać wielokropek po wypowiedzeniach niedokończonych z powodu emocji	• stosować wielokropek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (wielokropek)
136. Nie, nie i jeszcze raz nie	• podać zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami	• stosować zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami i przymiotnikami	• stosować zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami i przysłówkami	• poprawnie zapisać wyrazy z przeczeniem <i>nie</i>	• zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy) • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
137. i 138. Już wiem! Już potrafię!	• rozpoznać baśń • wymienić cechy noweli • podać przykłady zawodów związanych z prasą • podejmować próby rozpoznawania przydawki, dopełnienia i okolicznika • wdrażać zasady pisowni z <i>nie</i> • podać zasady stosowania wielokropka	• wymienić cechy baśni • wymienić przykłady czasopism • zdefiniować punkt kulminacyjny w utworze • zdefiniować puentę • wskazać przydawkę, dopełnienie i okolicznik w zdaniu	• wyjaśnić, na czym polega praca osób związanych z prasą • określić funkcje przydawki, dopełnienia i okolicznika • stosować zasady pisowni z <i>nie</i> • stosować wielokropek zgodnie z zasadami interpunkcji	• omówić budowę noweli na przykładzie poznanego utworu • samodzielnie korzystać z informacji w podręczniku • określić, jakimi częściami mowy są wyrażone przydawka, dopełnienie, okolicznik	• bezbłędnie stosować zasady pisowni z <i>nie</i> • bezbłędnie stosować wielokropek
139. Z kim wyruszyć w nieznane?	• wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie • określić miejsce przedstawione na obrazie	• zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce przedstawione na obrazie • opisać miejsce przedstawione na obrazie	• określić kolory dominujące na obrazie i źródło światła • opisać sytuację przedstawioną na obrazie • objaśnić rolę przedstawionych przedmiotów	• opisać postacie ukazane na obrazie • określić, czy obraz jest realistyczny, czy fantastyczny, uzasadnić swoje zdanie	• wymyślić własny tytuł dla obrazu • wyjaśnić związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch

			• ułożyć dialog osób przedstawionych na obrazie	• opisać dominujące na obrazie kolory, kształty, źródło światła • opisać kompozycję obrazu • określić nastrój, jaki wywołuje obraz • ciekawie opowiedzieć o sytuacji przedstawionej na obrazie	
140. Smak przygody	• przeczytać utwór głośno • wskazać podmiot liryczny • zdefiniować wers i strofy • podać definicje rymów dokładnych i niedokładnych • zdefiniować refren • zdefiniować przenośnię i epitety • zdefiniować piosenkę	• przeczytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny • wskazać w tekście wersy i strofy • wskazać rymy dokładne i niedokładne • wskazać w utworze refren • wskazać w tekście epitety • wskazać cechy piosenki	• przeczytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • odróżniać rymy dokładne od niedokładnych • określić temat utworu • określić podmiot liryczny • wskazać w tekście przenośnię • wymienić 2 uczucia, jakie wyraża utwór • określić cechy piosenki	• przeczytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić funkcję epitetów i przenośni w utworze • wyjaśnić, jaką rolę odgrywa w życiu wyobraźnia	• narysować krainę fantazji
141. i 142. Dlaczego warto czytać książki?	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować adaptację	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wyjaśnić pojęcie <i>adaptacja</i> • przedstawić fragmenty tekstu w pracy plastycznej	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • określić postacie realistyczne i fantastyczne	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera • pracując w grupie, sporządzić listę książek zasługujących na uwagę młodego czytelnika

		• wskazać postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy adaptacji		• wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • podać przykłady innych adaptacji	
143. Witajcie w Narnii – w krainie po drugiej stronie... szafy	• prowadzić rozmowę na temat głównych postaci występujących w książce • korzystać ze słownika języka polskiego • poszerzyć zasób słownictwa	• wnioskować na podstawie tekstu • odczytać tekst za pomocą przekładu intersemiotycznego	• zaplanować szczegółowo uważny sposób poznania treści lektury	• skorzystać z różnych źródeł informacji	• przybliżyć życie i twórczość Clive'a Staplesa Lewisa
144. Światy po jednej i po drugiej stronie szafy	• określić, kiedy i gdzie toczyła się akcja powieści, zanim Łucja odkryła tajemnicze przejście w szafie	• wskazać, który świat przedstawiony w utworze można uznać za realistyczny, a który – za fantastyczny • opisać, jak wyglądała Narnia	• wymienić przykłady postaci realistycznych i fantastycznych występujących w lekturze • wypowiedzieć się na temat tego, jak długo trwały wydarzenia w Narnii, a ile czasu zajmowały w świecie, z którego pochodzą dzieci	• wytłumaczyć, dlaczego rodzeństwo początkowo nie wierzyło w opowieści Łucji • porównać życie rodzeństwa przed odkryciem Narnii i po nim	• opisać wygląd postaci, którą można by spotkać w Narnii • wymyślić nazwę dla mieszkańca Narnii na podstawie opisu koleżanki lub kolegi
145. Bohaterowie opowieści	• wziąć udział w pracy grupy nad stworzeniem plakatu obrazującego wybraną osobę spośród rodzeństwa	• przedstawić Białą Czarownicę • wymienić cechy charakteru Aslana	• scharakteryzować Edmunda i wyjaśnić, co sprawiło, że stał się podatny na słowa Czarownicy • wymienić wartości, którymi kierowało się rodzeństwo, pomagając mieszkańcom Narnii	• przeanalizować przemianę Edmunda • porównać Narnię pod rządami Czarownicy i po ich upadku	• wybierać swoją ulubioną postać i uzasadnić jej wybór
146. Walka dobra ze złem	• przestawić dwa obozy, na jakie byli podzieleni mieszkańcy królestwa	• objaśnić, o co Piotr, Edmund, Zuzanna i Łucja walczyli z Białą Czarownicą	• wyjaśnić, kto w Narnii był uosobieniem zła i uzasadnia swoją odpowiedź	• wymienić przedstawione w utworze przedmioty, postacie lub wydarzenia,	• określić, dlaczego w baśniach pojawiają się

	Narnii i wyjaśnić, z czego to wynikało			które wywołują skojarzenia ze znanymi baśniami • wytłumaczyć przesłanie utworu	nierzeczywiste postacie, przedmioty, wydarzenia
153. W Narnii przygody nigdy się nie kończą!	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać postacie realistyczne i fantastyczne	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy bohaterów utworu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • określić postacie realistyczne i fantastyczne • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi	• przedstawić inne powieści fantasy • wyjaśnić, dlaczego powieści fantasy znajdują wielu czytelników
148. Jak napisać dedykację?	• zredagować dedykację według wzoru	• zredagować dedykację, uwzględniając konieczne elementy • pisać krótko, zwięźle i konkretnie	• stosować zwroty grzecznościowe • stosować odpowiednią kompozycję i układ graficzny	• zredagować dedykację odpowiednią do sytuacji i adresata • uzasadnić, że dedykacja to tekst użytkowy przydatny w podtrzymywaniu więzi społecznych	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować oryginalną dedykację
149. Jak są powiązane wyrazy w zdaniu?	• zdefiniować związek główny i związki poboczne • wskazać w zdaniu związek główny	• wskazywać związki wyrazowe • wskazać w zdaniu związki główny i poboczne	• tworzyć związki wyrazowe • wypisać ze zdania związki poboczne	• rozwijać zdania pojedyncze nierozwinięte w zdania pojedyncze rozwinięte • wskazywać w utworzonym zdaniu związek główny i związki poboczne	• pracując w grupie, ułożyć dialog tematycznie związany z kinematografią i wykorzystać w nim czasowniki, o których mowa w tekście <i>Gramatyka w praktyce</i>, s. 301

150. Martyna na dachu świata!	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterkę utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać postacie realistyczne i fantastyczne	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • określić temat tekstu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy bohaterki utworu • wskazuje zastosowane w tekście porównania i epitety	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w tekście • określić cechy bohaterki • wyrazić swój sąd o bohaterce i jej zachowaniu • określić uczucia bohaterki • określić funkcje wskazanych w tekście porównań i epitetów	• zaprezentować informacje o autorze dziennika
151. Wyprawa pełna emocji, czyli Tomek i Huck na tropie skarbu	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować powieść przygodową • zdefiniować nadawcę i odbiorcę komunikatu	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy powieści przygodowej	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy bohaterów utworu • określić tekst jako powieść przygodową • określić nadawcę i odbiorcę komunikatu na skale	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów • opisać uczucia bohaterów • podać inne przykłady powieści przygodowej	• zaprezentować informacje o autorze książki • zachęcić rówieśników do przeczytania całej lektury, prezentując inne przygody Tomka Sawyera
152. i 153. Niezwykła tajemnica zamku	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach Paragona lub wykonać ćwiczenie 8, s. 311 • wyczerpująco wypowiedzieć się na temat

	wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować powieść przygodową	• przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy powieści przygodowej	• określić 2–3 cechy bohatera utworu • określić tekst jako powieść przygodową	• określić cechy bohaterów • opisać uczucia Paragona w czasie nocnej wyprawy na zamek • podać inne przykłady powieści przygodowej	wydarzeń przedstawionych w utworze, odwołując się do znajomości całej lektury
154. Zgłębiamy tajniki pracy radiowców	• wymienić osoby tworzące audycje radiowe	• wymienić osoby tworzące audycje radiowe i określić, na czym polega ich praca	• opisać pracę osób tworzących audycje radiowe • określić cechy osób wykonujących zawody związane z radiem • poprawnie odmienić rzeczownik <i>radio</i> i stosować go w zdaniach	• wymienić osoby tworzące audycje radiowe i opisać ich pracę • określić cechy osób wykonujących zawody związane z radiem	• wskazać podobieństwa i różnice między radiem a telewizją
155. i 156. Tworzymy zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	• zdefiniować zdania złożone współrzędnie • zdefiniować zdania złożone podrzędnie • zdefiniować zdania składowe w zdaniu złożonym • układać zdania złożone ze zdań składowych	• wskazać zdanie złożone współrzędnie • wskazać zdanie złożone podrzędnie • wskazać zdania składowe w zdaniu złożonym • wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie	• odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie • wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie • stosować odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w złożone	• odróżnić wykres zdania złożonego współrzędnie od wykresu zdania złożonego podrzędnie • wykonywać wykresy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie	• odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie i samodzielnie wykonywać ich wykresy
157. Gdzie postawić przecinek w zdaniu złożonym?	• wymienić zasady użycia przecinka w zdaniu • wymienić spójniki, przed którymi należy postawić przecinek	• zastosować zasady użycia przecinka w zdaniu • skorzystać ze słownika	• poprawnie oddzielać przecinkiem zdania składowe	• stosować przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

	wymienić spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka				
158. Kiedy mała, a kiedy wielka litera?	- wymienić zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, pseudonimów, przezwisk, tytułów, nazw świąt i dni świątecznych - wymienić zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów - wymienić zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet	- zastosować zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, pseudonimów, przezwisk, tytułów, nazw świąt i dni świątecznych - stosować zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów - stosować zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet - wymienić zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców - wymienić zasady pisowni małą literą spójników i przyimków występujących wewnątrz tytułów - wyszukiwać podane hasła w słowniku ortograficznym	- poprawnie zapisywać imiona, nazwiska, pseudonimy, przezwiska, tytuły, nazwy świąt i dni świątecznych - poprawnie zapisywać wielką literą nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet - stosować zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców - stosować zasady pisowni małą literą spójników i przyimków występujących wewnątrz tytułów - korzystać ze słownika ortograficznego	- poprawnie zapisywać małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych - poprawnie zapisywać wielką literą nazwy gwiazd, planet i ich mieszkańców - samodzielnie korzystać ze słownika ortograficznego	- zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia wielką i małą literą) - wyjaśnić, z czego wynika pisownia małą literą wyrazów <i>ocean spokojny</i>, <i>japonka</i>, <i>węgierka</i>
159. i 160. Czego nauczyły nas przygody bohaterów naszych lektur?	- podać przykłady zawodów związanych z pracą w radiu - zdefiniować elementy fantastyczne i realistyczne	- wymienić cechy powieści <i>fantasy</i> - podać przykłady bohaterów pierwowzoru i drugoplanowych na podstawie poznanej lektury	- uporządkować informacje o poznanej lekturze obowiązkowej - omówić, na czym polega praca osób związanych z radiem	- wskazać motywy literackie występujące w lekturze obowiązkowej - wyjaśnić funkcje dedykacji w kontekście społecznym	- podać przykłady innych utworów <i>fantasy</i> - bezbłędnie stosować zasady pisowni małą i wielką literą

	• zdefiniować bohaterów pierwszoplanowych i drugoplanowych • zdefiniować rym • wdrażać zasady pisowni małą i wielką literą • wskazać w zdaniu związek główny • rozpoznać zdanie złożone • podjąć próbę napisania dedykacji	• zdefiniować rymy dokładne i niedokładne • wskazać w zdaniu związek główny i związki poboczne	• wymienić cechy powieści <i>fantasy</i> na przykładzie poznanej lektury • stosować zasady pisowni małą i wielką literą • rozpoznać zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie • napisać dedykację	• odróżnić wykres zdania złożonego współrzędnie i zdania złożonego podrzędnie	• napisać dedykację w sposób bezbłędny • wypowiadać się na temat popularności utworów <i>fantasy</i>
161. Jak artysta przedstawił pogodne życie?	• wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie • określić miejsce przedstawione na obrazie	• zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce przedstawione na obrazie	• określić kolory dominujące na obrazie i źródło światła • opisać miejsce przedstawione na obrazie • opisać sytuację przedstawione na obrazie	• opisać pejzaż i ukazane na obrazie postacie • określić, czy obraz jest realistyczny, czy fantastyczny, uzasadnić swoje zdanie • opisać dominujące na obrazie kolory, kształty, źródło światła • opisać kompozycję obrazu • określić nastrój, jaki wywołuje obraz	• określić nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, uzasadnić swoją wypowiedź • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch • namalować własny obraz zatytułowany „Pogodne życie”
162. Zawód nauczyciel	• czytać głośno i cicho • wskazać temat utworu • określić, kto jest podmiotem lirycznym	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • wyjaśnić na podstawie utworu rolę nauczycieli • podać cenione cechy nauczycieli	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • przedstawić informacje o historii Dnia Edukacji Narodowej • wypowiedzieć się na temat korzyści wynikających z uczęszczania do szkoły	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • wypowiadać się na temat przesłania utworu	• wypowiadać się na temat czynników motywujących do nauki • redagować zaproszenie na uroczystość obchodów Dni edukacji Narodowej

163. Wigilia – dzień bardzo ciepły, choć grudniowy	• opowiedzieć o swoich emocjach i refleksjach związanych z piosenką <i>Dzień jeden w roku</i>	• określić nastrój panujący w utworze	• wskazać wartości związane z Wigilią Bożego Narodzenia • objaśnić zastosowane w tekście przenośnie	• określić funkcję powtarzanych w utworze wersów i zwrotek	• odnaleźć nagranie piosenki w wykonaniu Czerwonych Gitar i opowiedzieć o swoich wrażeniach związanych z tym utworem
164. Czego dziadkowi do szczęścia potrzeba?	• wymienić bohaterów tekstu i krótko się o nich wypowiedzieć	• określić potrzeby oraz doświadczenia bohaterów tekstu i łączącą ich relację	• odczytać znaczenie frazeologizmu <i>poczuć się jak w niebie</i>	• w identyfikacji problematyki utworu odwołać się do własnych doświadczeń	• uczestniczyć w rozmowie na temat roli dziadków w życiu uczniów oraz sytuacji starszych osób we współczesnym świecie
165. Wielkanoc – święta pełne radości	• przedstawić tematykę utworu	• określić nastrój panujący w utworze • zredagować świąteczne życzenia	• wskazać zastosowane w utworze środki stylistyczne: epitety, zdrobnienie, uosobienie	• określić funkcję środków stylistycznych w utworze	• wypowiedzieć się na temat wielkanocnych zwyczajów i symboli
166. Jakie święto obchodzimy 3 maja?	• wskazać temat utworu i	• określić nastrój panujący w utworze	• odwołać się do własnych doświadczeń oraz wiedzy związanych ze świętem Konstytucji 3 maja	• objaśnić przenośnię	• uczestniczyć w rozmowie na temat patriotyzmu
167. Mama – najpiękniejsza istota na świecie	• wymienić bohaterów tekstu	• określić stosunek narratora do jego mamy	• wskazać zastosowane w tekście sformułowania – bezpośredni zwrot do adresata i zwroty charakterystyczne dla języka potocznego	• zredagować opis twarzy bliskiej osoby z użyciem porównań • wyjaśnić funkcję zastosowanych w tekście sformułowań – bezpośredniego zwrotu do adresata i zwrotów charakterystycznych dla języka potocznego	• uczestniczyć w rozmowie na temat potrzeb i marzeń mam

Opracowała: Lidia Banczerz

JĘZYK ANGIELSKI

Steps Plus dla klasy V – wymagania edukacyjne z języka angielskiego OXFORD UNIVERSITY PRESS

Welcome					
CEL KSZTALCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje dom i jego pomieszczenia, położenie różnych przedmiotów , mebli i sprzętów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje dom i jego pomieszczenia, położenie różnych przedmiotów , mebli i sprzętów, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje dom i jego pomieszczenia, położenie różnych przedmiotów , mebli i sprzętów, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje dom i jego pomieszczenia, położenie różnych przedmiotów , mebli i sprzętów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje dom i jego pomieszczenia, położenie różnych przedmiotów , mebli i sprzętów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje ludzi i ich umiejętności, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje ludzi i ich umiejętności, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje ludzi i ich umiejętności, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje ludzi i ich umiejętności, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje ludzi i ich umiejętności, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczącymi między

	przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania.	związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania.	informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, popełniając niewielkie błędy językowe.	związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Opis przedmiotów/zwierząt	Uczeń w sposób płynny opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich wygląd i umiejętności, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich wygląd i umiejętności, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich wygląd i umiejętności, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich wygląd i umiejętności, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich wygląd i umiejętności, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z położeniem różnych przedmiotów i osób w domu, miejscem wykonywania różnych czynności dnia codziennego, posiadaniem różnych przedmiotów i zwierząt.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z położeniem różnych przedmiotów i osób w domu, miejscem wykonywania różnych czynności dnia codziennego, posiadaniem różnych przedmiotów i zwierząt.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z położeniem różnych przedmiotów i osób w domu, miejscem wykonywania różnych czynności dnia codziennego, posiadaniem różnych przedmiotów i zwierząt, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z położeniem różnych przedmiotów i osób w domu, miejscem wykonywania różnych czynności dnia codziennego, posiadaniem różnych przedmiotów i zwierząt, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z położeniem różnych przedmiotów i osób w domu, miejscem wykonywania różnych czynności dnia codziennego, posiadaniem różnych przedmiotów i zwierząt, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy członków rodziny, nazwy części domu i pomieszczeń, mebli, nazwy czynności higienicznych, nazwy owoców, warzyw i innych produktów żywnościowych), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem <i>to be</i> , czasownik <i>have got</i> ,	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy członków rodziny, nazwy części domu i pomieszczeń, mebli, nazwy czynności higienicznych, nazwy owoców, warzyw i innych produktów żywnościowych), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem <i>to be</i> , czasownik <i>have got</i> , czasownik <i>can</i> , przymyki miejsca, zaimki dopełnieniowe (<i>object pronouns</i>), zaimki osobowe.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy członków rodziny, nazwy części domu i pomieszczeń, mebli, nazwy czynności higienicznych, nazwy owoców, warzyw i innych produktów żywnościowych), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem <i>to be</i> , czasownik <i>have got</i> , czasownik <i>can</i> , przymyki miejsca, zaimki dopełnieniowe (<i>object pronouns</i>),	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy członków rodziny, nazwy części domu i pomieszczeń, mebli, nazwy czynności higienicznych, nazwy owoców, warzyw i innych produktów żywnościowych), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem <i>to be</i> , czasownik <i>have got</i> , czasownik <i>can</i> , przymyki miejsca, zaimki dopełnieniowe (<i>object pronouns</i>),	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy członków rodziny, nazwy części domu i pomieszczeń, mebli, nazwy czynności higienicznych, nazwy owoców, warzyw i innych produktów żywnościowych), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem <i>to be</i> , czasownik <i>have got</i> , czasownik <i>can</i> , przymyki miejsca, zaimki dopełnieniowe (<i>object pronouns</i>), zaimki

	czasownik <i>can</i> , przymyki miejsca, zaimki dopełnieniowe (<i>object pronouns</i>), zaimki osobowe.		zaimki osobowe, popełniając nieliczne błędy.	zaimki osobowe, popełniając liczne błędy.	osobowe, popełniając bardzo liczne błędy.
UNIT 1					
CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje siebie i inne osoby, uwzględniając ubiór, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje siebie i inne osoby, uwzględniając ubiór, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje siebie i inne osoby, uwzględniając ubiór, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje siebie i inne osoby, uwzględniając ubiór, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje siebie i inne osoby, uwzględniając ubiór, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z uzyskiwaniem i podawaniem ogólnych informacji na swój temat.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z uzyskiwaniem i podawaniem ogólnych informacji na swój temat.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z uzyskiwaniem i podawaniem ogólnych informacji na swój temat, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z uzyskiwaniem i podawaniem ogólnych informacji na swój temat, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z uzyskiwaniem i podawaniem ogólnych informacji na swój temat, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonywanymi w wolnym czasie.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonywanymi w wolnym czasie.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonywanymi w wolnym czasie, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonywanymi w wolnym czasie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonywanymi w wolnym czasie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, czasownik <i>have got</i> .	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, czasownik <i>have got</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, czasownik <i>have got</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, czasownik <i>have got</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, czasownik <i>have got</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy opis swojego przyjaciela, uwzględniając podstawowe informacje na jego/jej temat, wygląd, zainteresowania, upodobania itp., pisze zaproszenie na urodziny, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy opis swojego przyjaciela, uwzględniając podstawowe informacje na jego/jej temat, wygląd, zainteresowania, upodobania itp., pisze zaproszenie na urodziny, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy opis swojego przyjaciela, uwzględniając podstawowe informacje na jego/jej temat, wygląd, zainteresowania, upodobania itp., pisze zaproszenie na urodziny, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy opis swojego przyjaciela, uwzględniając podstawowe informacje na jego/jej temat, wygląd, zainteresowania, upodobania itp., pisze zaproszenie na urodziny, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy opis swojego przyjaciela, uwzględniając podstawowe informacje na jego/jej temat, wygląd, zainteresowania, upodobania itp., pisze zaproszenie na urodziny, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 2

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje różne pomieszczenia, stosując różnorodne słownictwo, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje różne pomieszczenia, stosując różnorodne słownictwo, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje różne pomieszczenia, stosując w miarę różnorodne słownictwo, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne pomieszczenia, stosując podstawowe słownictwo, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają	Uczeń opisuje różne pomieszczenia, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

				na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	
Porównywanie	Uczeń w sposób płynny porównuje swoją szkołę ze szkołą opisaną w przeczytanym tekście, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny porównuje swoją szkołę ze szkołą opisaną w przeczytanym tekście, nie popełniając większych błędów.	Uczeń porównuje swoją szkołę ze szkołą opisaną w przeczytanym tekście, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń porównuje swoją szkołę ze szkołą opisaną w przeczytanym tekście, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń porównuje swoją szkołę ze szkołą opisaną w przeczytanym tekście, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń oferuje, zamawia jedzenie i napoje w restauracji lub barze, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń oferuje, zamawia jedzenie i napoje w restauracji lub barze, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów.	Uczeń oferuje, zamawia jedzenie i napoje w restauracji lub barze, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń oferuje, zamawia jedzenie i napoje w restauracji lub barze, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń oferuje, zamawia jedzenie i napoje w restauracji lub barze, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z przebywaniem różnych osób w pomieszczeniach szkolnych, przedmiotami i osobami znajdującymi się w określonych pomieszczeniach.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z przebywaniem różnych osób w pomieszczeniach szkolnych, przedmiotami i osobami znajdującymi się w określonych pomieszczeniach.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przebywaniem różnych osób w pomieszczeniach szkolnych, przedmiotami i osobami znajdującymi się w określonych pomieszczeniach, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przebywaniem różnych osób w pomieszczeniach szkolnych, przedmiotami i osobami znajdującymi się w określonych pomieszczeniach, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przebywaniem różnych osób w pomieszczeniach szkolnych, przedmiotami i osobami znajdującymi się w określonych pomieszczeniach, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w szkole, nazwy przedmiotów szkolnych, nazwy mebli i elementów wyposażenia, nazwy napojów i jedzenia, produktów spożywczych), <i>some, any</i> , przedimki <i>a/an</i> , konstrukcję <i>There is/There are</i> , rzeczowniki policzalne i niepoliczalne.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w szkole, nazwy przedmiotów szkolnych, nazwy mebli i elementów wyposażenia, nazwy napojów i jedzenia, produktów spożywczych), <i>some, any</i> , przedimki <i>a/an</i> , konstrukcję <i>There is/There are</i> , rzeczowniki policzalne i niepoliczalne.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w szkole, nazwy przedmiotów szkolnych, nazwy mebli i elementów wyposażenia, nazwy napojów i jedzenia, produktów spożywczych), <i>some, any</i> , przedimki <i>a/an</i> , konstrukcję <i>There is/There are</i> , rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w szkole, nazwy przedmiotów szkolnych, nazwy mebli i elementów wyposażenia, nazwy napojów i jedzenia, produktów spożywczych), <i>some, any</i> , przedimki <i>a/an</i> , konstrukcję <i>There is/There are</i> , rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w szkole, nazwy przedmiotów szkolnych, nazwy mebli i elementów wyposażenia, nazwy napojów i jedzenia, produktów spożywczych), <i>some, any</i> , przedimki <i>a/an</i> , konstrukcję <i>There is/There are</i> , rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń opisuje swoją szkołę i pomieszczenia w niej się znajdujące, przygotowuje projekt menu do szkolnej stołówki, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń opisuje swoją szkołę i pomieszczenia w niej się znajdujące, przygotowuje projekt menu do szkolnej stołówki, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń opisuje swoją szkołę i pomieszczenia w niej się znajdujące, przygotowuje projekt menu do szkolnej stołówki, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje swoją szkołę i pomieszczenia w niej się znajdujące, przygotowuje projekt menu do szkolnej stołówki, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje swoją szkołę i pomieszczenia w niej się znajdujące, przygotowuje projekt menu do szkolnej stołówki, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Opis czynności	Uczeń w sposób płynny opisuje sposób przygotowania wybranej potrawy, uwzględniając ilość potrzebnych składników, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje sposób przygotowania wybranej potrawy, uwzględniając ilość potrzebnych składników, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje sposób przygotowania wybranej potrawy, uwzględniając ilość potrzebnych składników, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje sposób przygotowania wybranej potrawy, uwzględniając ilość potrzebnych składników, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje sposób przygotowania wybranej potrawy, uwzględniając ilość potrzebnych składników, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 3

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis upodobań	Uczeń w sposób płynny opisuje swoje upodobania muzyczne oraz ulubionych wykonawców muzycznych, wyraża swoje upodobania na	Uczeń w sposób płynny opisuje swoje upodobania muzyczne oraz ulubionych wykonawców muzycznych, wyraża swoje upodobania na temat koncertów i	Uczeń opisuje swoje upodobania muzyczne oraz ulubionych wykonawców muzycznych, wyraża swoje upodobania na temat koncertów i musicali,	Uczeń opisuje swoje upodobania muzyczne oraz ulubionych wykonawców muzycznych, wyraża swoje upodobania na temat koncertów i musicali,	Uczeń opisuje swoje upodobania muzyczne oraz ulubionych wykonawców muzycznych, wyraża swoje upodobania na temat koncertów i musicali,

	temat koncertów i musicali, nie popełniając żadnych błędów.	musicali, nie popełniając większych błędów.	popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje wybraną gwiazdę muzyki, uwzględniając podstawowe informacje na jej temat, wygląd oraz swoją opinię, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje wybraną gwiazdę muzyki, uwzględniając podstawowe informacje na jej temat, wygląd oraz swoją opinię, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje wybraną gwiazdę muzyki, uwzględniając podstawowe informacje na jej temat, wygląd oraz swoją opinię, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje wybraną gwiazdę muzyki, uwzględniając podstawowe informacje na jej temat, wygląd oraz swoją opinię, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje wybraną gwiazdę muzyki, uwzględniając podstawowe informacje na jej temat, wygląd oraz swoją opinię, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń sugeruje i proponuje różne formy spędzenia czasu i reaguje na takie propozycje zgadzając się lub udzielając odmowy, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń sugeruje i proponuje różne formy spędzenia czasu i reaguje na takie propozycje zgadzając się lub udzielając odmowy, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów.	Uczeń sugeruje i proponuje różne formy spędzenia czasu i reaguje na takie propozycje zgadzając się lub udzielając odmowy, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń sugeruje i proponuje różne formy spędzenia czasu i reaguje na takie propozycje zgadzając się lub udzielając odmowy, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń sugeruje i proponuje różne formy spędzenia czasu i reaguje na takie propozycje zgadzając się lub udzielając odmowy, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy gatunków muzycznych, instrumentów muzycznych, nazwy czynności wykonywanych w	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy gatunków muzycznych, instrumentów muzycznych, nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie), czas <i>present continuous</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy gatunków muzycznych, instrumentów muzycznych, nazwy czynności wykonywanych w wolnym	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy gatunków muzycznych, instrumentów muzycznych, nazwy czynności wykonywanych w wolnym	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy gatunków muzycznych, instrumentów muzycznych, nazwy czynności wykonywanych w wolnym

	wolnym czasie), czas <i>present continuous</i> .		czasie), czas <i>present continuous</i> , popełniając nieliczne błędy.	czasie), czas <i>present continuous</i> , popełniając liczne błędy.	czasie), czas <i>present continuous</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy pisemny opis wybranej gwiazdy muzyki, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy pisemny opis wybranej gwiazdy muzyki, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy pisemny opis wybranej gwiazdy muzyki, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis wybranej gwiazdy muzyki, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis wybranej gwiazdy muzyki, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 4

CEL KSZTALCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis czynności	Uczeń w sposób płynny opisuje czynności odbywające się w momencie mówienia, sposoby korzystania z komputera, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje czynności odbywające się w momencie mówienia, sposoby korzystania z komputera, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje czynności odbywające się w momencie mówienia, sposoby korzystania z komputera, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje czynności odbywające się w momencie mówienia, sposoby korzystania z komputera, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje czynności odbywające się w momencie mówienia, sposoby korzystania z komputera, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie elektronicznym i	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie elektronicznym i pytaniem o	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z robieniem zakupów w sklepie elektronicznym i pytaniem o cenę, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela,

	elektronicznym i pytaniem o cenę.	elektronicznym i pytaniem o cenę.	pytaniem o cenę, popełniając niewielkie błędy językowe.	cenę, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi..	popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z przynależnością różnych przedmiotów, wykonywanymi w danej chwili czynnościami, korzystaniem z różnych urządzeń elektronicznych.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z przynależnością różnych przedmiotów, wykonywanymi w danej chwili czynnościami, korzystaniem z różnych urządzeń elektronicznych.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przynależnością różnych przedmiotów, wykonywanymi w danej chwili czynnościami, korzystaniem z różnych urządzeń elektronicznych, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przynależnością różnych przedmiotów, wykonywanymi w danej chwili czynnościami, korzystaniem z różnych urządzeń elektronicznych, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przynależnością różnych przedmiotów, wykonywanymi w danej chwili czynnościami, korzystaniem z różnych urządzeń elektronicznych, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z komputerami i technologią informacyjno-komunikacyjną, wyrażenia związane z robieniem zakupów), czas <i>present simple</i> , czas <i>present continuous</i> , zaimki dzierżawcze, przedimki <i>a/an</i> i <i>the</i> , spójnik <i>because</i> .	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z komputerami i technologią informacyjno-komunikacyjną, wyrażenia związane z robieniem zakupów), czas <i>present simple</i> , czas <i>present continuous</i> , zaimki dzierżawcze, przedimki <i>a/an</i> i <i>the</i> , spójnik <i>because</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z komputerami i technologią informacyjno-komunikacyjną, wyrażenia związane z robieniem zakupów), czas <i>present simple</i> , czas <i>present continuous</i> , zaimki dzierżawcze, przedimki <i>a/an</i> i <i>the</i> , spójnik <i>because</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z komputerami i technologią informacyjno-komunikacyjną, wyrażenia związane z robieniem zakupów), czas <i>present simple</i> , czas <i>present continuous</i> , zaimki dzierżawcze, przedimki <i>a/an</i> i <i>the</i> , spójnik <i>because</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z komputerami i technologią informacyjno-komunikacyjną, wyrażenia związane z robieniem zakupów), czas <i>present simple</i> , czas <i>present continuous</i> , zaimki dzierżawcze, przedimki <i>a/an</i> i <i>the</i> , spójnik <i>because</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze tekst na temat korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w codziennym życiu, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst na temat korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w codziennym życiu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst na temat korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w codziennym życiu, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst na temat korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w codziennym życiu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst na temat korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w codziennym życiu, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat różnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i cyfrowej szkoły, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat różnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i cyfrowej szkoły, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i cyfrowej szkoły, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i cyfrowej szkoły, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i cyfrowej szkoły, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
------------------	--	--	--	---	---

UNIT 5

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje krajobraz, miejsca geograficzne, uwzględniając jego elementy oraz swoją opinię na jego temat, nie popełniając żadnych błędów	Uczeń w sposób płynny opisuje krajobraz, miejsca geograficzne, uwzględniając jego elementy oraz swoją opinię na jego temat, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje krajobraz, miejsca geograficzne, uwzględniając jego elementy oraz swoją opinię na jego temat, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje krajobraz, miejsca geograficzne, uwzględniając jego elementy oraz swoją opinię na jego temat, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje krajobraz, miejsca geograficzne, uwzględniając jego elementy oraz swoją opinię na jego temat, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z cechami zwierząt, ludzi i miejsc.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z cechami zwierząt, ludzi i miejsc.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z cechami zwierząt, ludzi i miejsc, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z cechami zwierząt, ludzi i miejsc, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z cechami zwierząt, ludzi i miejsc, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy elementów krajobrazu), spójnik <i>because</i> , przymiotniki w stopniu wyższym i najwyższym.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy elementów krajobrazu), spójnik <i>because</i> , przymiotniki w stopniu wyższym i najwyższym.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy elementów krajobrazu), spójnik <i>because</i> , przymiotniki w stopniu wyższym i najwyższym, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy elementów krajobrazu), spójnik <i>because</i> , przymiotniki w stopniu wyższym i najwyższym, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy elementów krajobrazu), spójnik <i>because</i> , przymiotniki w stopniu wyższym i najwyższym, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy pisemny opis ilustracji przedstawiającej miejsce geograficzne, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy pisemny opis ilustracji przedstawiającej miejsce geograficzne, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy pisemny opis ilustracji przedstawiającej miejsce geograficzne, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis ilustracji przedstawiającej miejsce geograficzne, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis ilustracji przedstawiającej miejsce geograficzne, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat różnych niebezpiecznych zwierząt, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat różnych niebezpiecznych zwierząt, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych niebezpiecznych zwierząt, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych niebezpiecznych zwierząt, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych niebezpiecznych zwierząt, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 6

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje położenie różnych miejsc w mieście, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje położenie różnych miejsc w mieście, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje położenie różnych miejsc w mieście, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje położenie różnych miejsc w mieście, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje położenie różnych miejsc w mieście, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych

	sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Porównywanie	Uczeń w sposób płynny porównuje swoje miasto i inne miasta, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny porównuje swoje miasto i inne miasta, nie popełniając większych błędów.	Uczeń porównuje swoje miasto i inne miasta, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń porównuje swoje miasto i inne miasta, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń porównuje swoje miasto i inne miasta, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z pytaniem o drogę i wskazywaniem drogi.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z pytaniem o drogę i wskazywaniem drogi.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z pytaniem o drogę i wskazywaniem drogi, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z pytaniem o drogę i wskazywaniem drogi, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi..	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z pytaniem o drogę i wskazywaniem drogi, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i instytucji w mieście), przyimki miejsca, konstrukcję <i>There is/There are</i> w czasie teraźniejszym i przeszłym, czasownik <i>to be</i> w czasie <i>past simple</i>	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i instytucji w mieście), przyimki miejsca, konstrukcję <i>There is/There are</i> w czasie teraźniejszym i przeszłym, czasownik <i>to be</i> w czasie <i>past simple</i>	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i instytucji w mieście), przyimki miejsca, konstrukcję <i>There is/There are</i> w czasie teraźniejszym i przeszłym, czasownik <i>to be</i> w czasie <i>past simple</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i instytucji w mieście), przyimki miejsca, konstrukcję <i>There is/There are</i> w czasie teraźniejszym i przeszłym, czasownik <i>to be</i> w czasie <i>past simple</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i instytucji w mieście), przyimki miejsca, konstrukcję <i>There is/There are</i> w czasie teraźniejszym i przeszłym, czasownik <i>to be</i> w czasie <i>past simple</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy pisemny opis miasta lub miejscowości, w której mieszka, uwzględniając możliwości spędzania w niej różnych form aktywności, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy pisemny opis miasta lub miejscowości, w której mieszka, uwzględniając możliwości spędzania w niej różnych form aktywności, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy pisemny opis miasta lub miejscowości, w której mieszka, uwzględniając możliwości spędzania w niej różnych form aktywności, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi,	Uczeń tworzy pisemny opis miasta lub miejscowości, w której mieszka, uwzględniając możliwości spędzania w niej różnych form aktywności, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie	Uczeń tworzy pisemny opis miasta lub miejscowości, w której mieszka, uwzględniając możliwości spędzania w niej różnych form aktywności, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie

			stosując w miarę właściwą formę i styl.	wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
UNIT 7					
CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje osobę, którą podziwia, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje osobę, którą podziwia, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje osobę, którą podziwia, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje osobę, którą podziwia, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje osobę, którą podziwia, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń prowadzi krótką rozmowę telefoniczną, podczas której proponuje wspólne spędzenie czasu, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń prowadzi krótką rozmowę telefoniczną, podczas której proponuje wspólne spędzenie czasu, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów.	Uczeń prowadzi krótką rozmowę telefoniczną, podczas której proponuje wspólne spędzenie czasu, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i prowadzi krótką rozmowę telefoniczną, podczas której proponuje wspólne spędzenie czasu, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń prowadzi krótką rozmowę telefoniczną, podczas której proponuje wspólne spędzenie czasu, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami zawodowymi.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami zawodowymi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami zawodowymi, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami zawodowymi, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami zawodowymi, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy zawodów i miejsc ich wykonywania, historię i atrakcjami turystycznymi w Londynie), czas <i>past simple</i> , czasowniki regularne i nieregularne.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy zawodów i miejsc ich wykonywania, historię i atrakcjami turystycznymi w Londynie), czas <i>past simple</i> , czasowniki regularne i nieregularne.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy zawodów i miejsc ich wykonywania, historię i atrakcjami turystycznymi w Londynie), czas <i>past simple</i> , czasowniki regularne i nieregularne, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy zawodów i miejsc ich wykonywania, historię i atrakcjami turystycznymi w Londynie), czas <i>past simple</i> , czasowniki regularne i nieregularne, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy zawodów i miejsc ich wykonywania, historię i atrakcjami turystycznymi w Londynie), czas <i>past simple</i> , czasowniki regularne i nieregularne, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze list prywatny o niezwykle spędzonym dniu, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze list prywatny o niezwykle spędzonym dniu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze list prywatny o niezwykle spędzonym dniu, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze list prywatny o niezwykle spędzonym dniu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze list prywatny o niezwykle spędzonym dniu, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat różnych zawodów, nie popełniając większych błędów	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat różnych zawodów, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych zawodów, nie popełniając większych błędów, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych zawodów, nie popełniając większych błędów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych zawodów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 8

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w

	uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Opis czynności	Uczeń w sposób płynny opisuje czynności i wydarzenia z przeszłości, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje czynności i wydarzenia z przeszłości, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje czynności i wydarzenia z przeszłości, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje czynności i wydarzenia z przeszłości, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje czynności i wydarzenia z przeszłości, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń rozmawia na temat minionych wakacji, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozmawia na temat minionych wakacji, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów.	Uczeń rozmawia na temat minionych wakacji, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń rozmawia na temat minionych wakacji, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń rozmawia na temat minionych wakacji, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z wykonywanymi w przeszłości czynnościami i wydarzeniami z przeszłości.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z wykonywanymi w przeszłości czynnościami i wydarzeniami z przeszłości.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wykonywanymi w przeszłości czynnościami i wydarzeniami z przeszłości, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wykonywanymi w przeszłości czynnościami i wydarzeniami z przeszłości, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wykonywanymi w przeszłości czynnościami i wydarzeniami z przeszłości, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy państw, narodowości, słownictwo związane z podróżowaniem i turystyką), czas <i>past simple</i> , przysłówki.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy państw, narodowości, słownictwo związane z podróżowaniem i turystyką), czas <i>past simple</i> , przysłówki.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy państw, narodowości, słownictwo związane z podróżowaniem i turystyką), czas <i>past simple</i> , przysłówki, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy państw, narodowości, słownictwo związane z podróżowaniem i turystyką), czas <i>past simple</i> , przysłówki, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy państw, narodowości, słownictwo związane z podróżowaniem i turystyką), czas <i>past simple</i> , przysłówki, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze list e-mail, w którym opisuje poznaną ekscytujące wydarzenie, nie popełniając żadnych błędów i	Uczeń pisze list e-mail, w którym opisuje poznaną ekscytujące wydarzenie, nie popełniając większych błędów	Uczeń pisze list e-mail, w którym opisuje poznaną ekscytujące wydarzenie, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie	Uczeń pisze list e-mail, w którym opisuje poznaną ekscytujące wydarzenie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe	Uczeń pisze list e-mail, w którym opisuje poznaną ekscytujące wydarzenie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

	stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
--	--	--	---	---	---

MUZYKA

Wymagania edukacyjne z przedmiotu muzyka

„Lekcja muzyki” wyd. Nowa Era w/g nowej podstawy programowej

Wymagania edukacyjne formułowane są w oparciu o podstawę programową oraz Program nauczania **muzyki w klasach 4-7 szkoły podstawowej** „Lekcja muzyki” autorstwa Moniki Gromek i Grażyny Kilbach (NOWA ERA).
System oceniania ma na celu wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowościowego ucznia.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który: Realizuje wymagania podstawowe i ponadpodstawowe

- prawidłowo i całkowicie samodzielnie śpiewa piosenki z podręcznika oraz repertuaru dodatkowego
- prawidłowo gra na różnych instrumentach melodycznych melodie z podręcznika oraz z repertuaru dodatkowego
- samodzielnie odczytuje i wykonuje dowolny utwór
- potrafi rozpoznać budowę utworu muzycznego
- posiada wiedzę i umiejętności przekraczające poziom wymagań na ocenę bardzo dobrą
- bierze czynny udział w pracach szkolnego zespołu muzycznego lub chóru
- osiąga znaczące wyniki w muzycznych konkursach pozaszkolnych, np. festiwalach piosenki
 - jest bardzo aktywny muzycznie, także w środowisku pozaszkolnym – uczestniczy w dodatkowych zajęciach szkolnego zespołu muzycznego, chórze, lokalnej orkiestrze oraz za udział w ich występach, w środowisku lokalnym
- wykonuje różne zadania twórcze, np. układa melodię do wiersza, akompaniament perkusyjny do piosenki

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

Realizuje wymagania podstawowe i ponadpodstawowe

- prawidłowo i samodzielnie śpiewa większość piosenek przewidzianych w programie nauczania
- prawidłowo i samodzielnie gra na instrumentach melodycznych większość melodii przewidzianych w programie nauczania
- potrafi bezbłędnie wykonywać rytmy – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych

- potrafi rytmizować teksty
- rozumie zapis nutowy i potrafi się nim posługiwać
- zna i stosuje podstawowe terminy muzyczne z programu danej klasy
- podaje nazwiska wybitnych kompozytorów z programu nauczania

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który: Realizuje wymagania podstawowe i w niepełnym zakresie ponadpodstawowe

- poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela śpiewa pieśni i piosenki jednogłosowe
- poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela gra kilka melodii oraz akompaniamentów do piosenek na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym
- wykonuje proste rytmy – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych
- rytmizuje łatwe teksty
- zna podstawowe terminy muzyczne z programu danej klasy i wie, co one oznaczają
- prowadzi systematycznie i starannie zeszyt przedmiotowy

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który: Realizuje wymagania podstawowe

- niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela śpiewa niektóre piosenki przewidziane w programie nauczania
- niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela gra na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym niektóre melodie przewidziane w programie nauczania
- wykonuje najprostsze ćwiczenia rytmiczne – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych
- zna tylko niektóre terminy i pojęcia muzyczne
- prowadzi zeszyt niesystematycznie i niestarannie

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który: Realizuje wymagania podstawowe w niepełnym zakresie

- niedbale, nie starając się poprawić błędów, śpiewa kilka najprostszych piosenek przewidzianych w programie nauczania
 - niedbale, nie starając się poprawić błędów, gra na instrumencie melodycznym gamę i kilka najprostszych utworów przewidzianych w programie nauczania,
 - niechętnie podejmuje działania muzyczne
 - myli terminy i pojęcia muzyczne
 - dysponuje tylko fragmentaryczną wiedzą
 - najprostsze polecenia – ćwiczenia rytmiczne – wykonuje z pomocą nauczyciela
- Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który: Nie realizuje wymagań podstawowych

- mimo usilnych starań nauczyciela, wykazuje negatywny stosunek do przedmiotu oraz nie opanował wiadomości i umiejętności w zakresie podstawowych wymagań edukacyjnych przewidzianych programem nauczania danej klasy
- mimo pomocy nauczyciela nie potrafi i nie chce wykonać najprostszych poleceń wynikających z programu danej klasy, wykazuje ciągły brak zaangażowania i chęci do pracy, notorycznie nieprzygotowany do zajęć,
- nie prowadzi również zeszytu przedmiotowego Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze po uwagę:
- indywidualne możliwości i właściwości psychofizyczne każdego ucznia
- wysiłek oraz zaangażowanie ucznia w pracę na lekcji
- aktywność podczas zajęć
- samodzielność w wykonywaniu ćwiczeń
- zainteresowanie przedmiotem i stosunek do nauki

METODY KONTROLI I OCENY OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW Z PRZEDMIOTU -MUZYKA. OCENY WYSTAWIANE SĄ ZA:

- **śpiew**
- gra (na instrumencie melodycznym, np. na flecie, instrumentach perkusyjnych niemelodycznych)
- wypowiedzi ucznia na temat utworów muzycznych
- działania twórcze
- znajomość terminów i wiedza muzyczna
- aktywność na lekcjach
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego

Ocena śródroczna i roczna jest wyznacznikiem wiedzy, umiejętności i postaw ucznia w zakresie przedmiotu. Wynika z ocen bieżących zdobytych przez ucznia w danym semestrze.

Kryteria oceniania – co oceniamy

1. Podczas wystawiania oceny za śpiew pod uwagę brane są: poprawność muzyczna, znajomość tekstu piosenki, ogólny wyraz artystyczny.
2. Przy wystawianiu oceny za grę na instrumencie uwzględnia się: poprawność muzyczną, płynność i technikę gry, ogólny wyraz artystyczny.
3. Wystawiając ocenę za wypowiedzi na temat utworów muzycznych, połączoną ze znajomością podstawowych wiadomości i terminów muzycznych, pod uwagę bierze się:
 - zaangażowanie i postawę podczas słuchania
 - rozpoznawanie brzmienia poznanych instrumentów i głosów
 - rozpoznawanie w słuchanych utworach polskich tańców narodowych
 - podstawową wiedzę na temat poznanych kompozytorów
 - wyrażanie muzyki środkami pozamuzycznymi (np. na rysunku, w opowiadaniu, dramie)

4. Przy wystawianiu oceny za działania twórcze – wokalne i instrumentalne (zaleca się odpytywanie tylko ochotników) – należy wziąć pod uwagę:

- rytmizację tekstów
- improwizację: rytmiczną, melodyczną (wokálną i instrumentalną) oraz ruchową
- umiejętność korzystania ze zdobytych wiadomości i umiejętności przy wykonywaniu zadań twórczych, np. wymagających korelacji działań muzyczno-plastycznych
- umiejętność przygotowywania ilustracji dźwiękowej do opowiadania, komiksu, grafiki itp. (dobieranie efektów dźwiękowych)
- umiejętność tworzenia prostych akompaniamentów perkusyjnych

Ocena aktywności na lekcji oraz za udział w muzycznych zajęciach pozalekcyjnych - za aktywną postawę na lekcji uczeń może otrzymać ocenę dobrą lub bardzo dobrą. Jeśli dodatkowo wykaze się wiedzą lub umiejętnościami wykraczającymi poza ustalone wymagania, otrzymuje ocenę celującą.

Za systematyczną i bardzo dobrą pracę w szkolnym zespole muzycznym, chórze, oraz za udział w ich występach, w środowisku lokalnym należy zmienić uczniowi ocenę z muzyki na wyższą o jeden stopień. 6.

Przy wystawianiu oceny za zeszyt przedmiotowy lub zeszyt ćwiczeń należy wziąć pod uwagę:

- estetykę ogólną, poprawność wykonania ćwiczeń
- systematyczność
- uwaga - ocena za zeszyt, może, ale nie musi wpływać na końcową ocenę z muzyki

Kryteria ocen prac pisemnych i odpowiedzi ustnych

Ocena prac pisemnych: ocena celująca (6) 100%

ocena bardzo dobra (5) 99% - 90%

ocena dobra (4) 89% - 71% o

cena dostateczna (3) 70% - 50%

ocena dopuszczająca (2) 49% - 30%

ocena niedostateczną (1) 29% - 0%

Ocena odpowiedzi ustnych:

Samodzielna odpowiedź ucznia bez dodatkowych podpowiedzi nauczyciela -5

Odpowiedź ucznia z minimalną pomocą nauczyciela -4

Odpowiedź ucznia z dużą pomocą nauczyciela- 3

Odpowiedź fragmentaryczna z dużą pomocą nauczyciela -2

Całkowity brak odpowiedzi -1

DOSTOSOWANIE OCENIANIA Z MUZYKI DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI PSYCHOFIZYCZNYCH UCZNIÓW
Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.

PLASTYKA

WYMAGANIA EDUKACYJNE I KRYTERIA OCENIANIA Z PLASTYKI KLASY IV-VII

Przedmiotowy system oceniania ma na celu wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowościowego ucznia. Wymagania edukacyjne formułowane są w oparciu o podstawę programową oraz Program nauczania plastyki w klasach 4-7 szkoły podstawowej "Do dzieła". Podręczniki dla klas IV-VII do plastyki „Do dzieła!” Jadwiga Lukas, Krystyna Onak, M. Ipczyńska, N.Mrozkowiak. Wydawnictwo Nowa Era.

1. Kryteria ocen z plastyki.

Nauczyciel, dokonując oceny, zwraca uwagę przede wszystkim na:

- poziom uzdolnień i predyspozycji plastycznych ucznia,
- indywidualny wkład pracy potrzebny do realizacji określonych zadań plastycznych,
- zaangażowanie w działania plastyczne i jego aktywny w nich udział,
- poziom wiedzy i umiejętności w zakresie różnych form aktywności plastycznej i wiadomości z teorii plastyki,
- podejmowanie przez ucznia dodatkowych zadań plastycznych, włączanie się w życie artystyczne szkoły i środowiska,
- przygotowanie do zajęć.
- wysiłek wkładany przez ucznia i wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki przedmiotu.

2. Zasady oceniania uczniów.

Prace plastyczne oceniane są wg ustalonych zasad podanych przed rozpoczęciem pracy. Prace ucznia oceniane są za:

- zgodność z tematem, bogactwo treści, wartości formalne (kompozycja, kolorystyka, zastosowane materiały oraz technika),
- trafność obserwacji, pomysłowość (oryginalność),
- ocenie podlegają tylko prace wykonane samodzielnie przez ucznia,
- ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń wtedy, gdy nie odda pracy do oceny,
- każda aktywność twórcza jest oceniana pozytywnie,
- jeżeli uczeń nie skończył pracy na zajęciach to może to zrobić w domu i oddać pracę w ciągu tygodnia od zakończenia tej pracy na lekcji,
- uczeń może poprawić oceny niedostateczne za nieterminowe oddanie pracy,
- raz w semestrze można być nieprzygotowanym do zajęć, zgłoszenie może dotyczyć braku zeszytu, podręcznika, materiałów plastycznych, zaległej pracy,

3. Szczegółowe kryteria ocen:

a/ocena celująca (6)

- czynny udział w zajęciach, kompletne, estetyczne i zgodne z tematem i określonymi zagadnieniami plastycznymi wykonanie ćwiczeń i prac plastycznych,
- pełne przyswojenie wiadomości objętych programem nauczania,
- poszerzanie wiedzy, uczestnictwo w konkursach plastycznych na terenie szkoły i poza nią, osiągnięcia w konkursach,
- prawidłowa organizacja pracy, wykorzystywanie wiadomości i umiejętności w zadaniach nietypowych,
- wykonywanie prac dodatkowych (dekoracji, plakatów),
- szczególne zainteresowania plastyką (np. kolekcjonowanie reprodukcji i książek o sztuce, przygotowanie referatów lub pomocy dydaktycznych,
- zaangażowanie i twórcza inicjatywa we wszelkich działaniach plastycznych na terenie szkoły oraz poza nią, aktywne uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych,
- wszystkie prace oddane w terminie, systematyczne przygotowanie do zajęć;

b/ ocena bardzo dobra (5)

- czynny udział w zajęciach lekcyjnych, estetyczne wykonywanie prac, ćwiczeń w określonym czasie lub przed jego upływem,
- pełne przyswojenie wiadomości objętych programem nauczania,
- prawidłowa organizacja pracy,
- wykorzystywanie wiadomości i umiejętności w zadaniach nietypowych,

- wykonywanie prac dodatkowych,
- wszystkie prace oddane w terminie,
- przygotowywanie się do zajęć;
- udział w konkursach,

c/ ocena dobra (4)

- gotowość i zabieranie głosu w dyskusji na tematy zaproponowane przez nauczyciela lub wykonywanych przez siebie i kolegów dziełach plastycznych,
- przyswojenie wiedzy i umiejętności i wykorzystanie jej w sytuacjach typowych, wykonywanie ćwiczeń objętych programem nauczania,
- prace staranne i estetyczne;

d/ ocena dostateczna (3)

- podstawowe opanowanie materiału zawartego w programie nauczania,
- trudności z zastosowaniem, wykorzystaniem wiedzy teoretycznej podczas wykonywania pracy,
- prace niesttaranne i nieestetyczne;

e/ ocena dopuszczająca (2)

- spore luki w wiadomościach,
- brak zaangażowania w pracę na lekcjach,
- zgodne z tematem, ale nieestetyczne wykonywanie prac,
- częste nieprzygotowanie do lekcji;

f/ ocena niedostateczna (1)

- nieopanowane wiadomości i umiejętności zawarte w programie nauczania,
- brak zaangażowania i chęci do pracy, notoryczne nieprzygotowanie do zajęć,
- nieterminowe oddanie prac do oceny.

WYMAGANIA EDUKACYJNE PLASTYKA KLASA V

W klasie V uczniowie poznają kolejne elementy języka sztuki, takie jak: kontrasty barwne, kompozycja plastyczna i jej rodzaje, akcent kolorystyczny, faktura, perspektywa. Uczą się rozróżniać tradycyjne dziedziny sztuk plastycznych: malarstwo, rysunek, rzeźbę, architekturę i grafikę. Mają sposobność przyjrzenia się rozwojowi także tych dziedzin na przestrzeni dziejów. Podczas lekcji podejmują działania plastyczne związane z poznawaniem poszczególnych zagadnień. Ćwiczenia praktyczne wykonywać będą przy użyciu różnorodnych technik plastycznych, zarówno rysunkowych, jak i malarskich. Uczniowie na lekcjach plastyki będą rozwijać wyobraźnię i kreatywność artystyczną.

Wymagania edukacyjne podstawowe i ponadpodstawowe:

a/ wymagania podstawowe:

- wyjaśnia, co to jest faktura,
- określa rodzaj faktury w dziełach różnych dyscyplin plastycznych,
- ukazuje fakturę w pracach plastycznych,
- wyjaśnia, co to jest forma,
- odróżnia formę płaską od formy przestrzennej,
- rozróżnia rodzaje form w otaczającym świecie,
- stosuje różnorodne formy w działaniach plastycznych,
- wyjaśnia, co to jest kompozycja plastyczna,
- wymienia zasady harmonijnej kompozycji,
- podaje rodzaje kompozycji,
- określa rodzaj kompozycji w wybranych reprodukcjach,
- wykonuje pracę z wykorzystaniem wybranej kompozycji,
- tłumaczy, co to jest perspektywa,
- wymienia rodzaje perspektywy,
- wyjaśnia rolę perspektywy w dziele sztuki,
- określa formy twórczości,
- rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki,
- wymienia charakterystyczne cechy rysunku jako dyscypliny plastycznej,

- podaje funkcje szkicu,
- używa właściwych przyborów rysunkowych do zadanego tematu,
- organizuje warsztat pracy przy wykonywaniu prac rysunkowych,
- posługuje się szkicem jako wstępnym etapem do właściwej pracy,
- charakteryzuje malarstwo jako dyscyplinę plastyczną,
- wyjaśnia, czym się różni malarstwo realistyczne od malarstwa abstrakcyjnego,
- używa właściwych przyborów malarskich do zadanego tematu,
- rozróżnia na przykładach tematyczne rodzaje malarstwa,
- organizuje warsztat pracy przy malowaniu prac, maluje pracę na określony temat.

b/ wymagania ponadpodstawowe:

- wyjaśnia funkcję faktury jako środka wyrazu plastycznego,
- twórczo stosuje fakturę w działaniach plastycznych,
- wyjaśnia funkcję formy w sztuce,
- twórczo wykorzystuje formę jako środek wyrazu plastycznego,
- dobiera kompozycję do tematu pracy,
- odpowiednimi środkami plastycznymi wyraża określoną kompozycję,
- odróżnia dobrą kompozycję od złej,
- omawia rolę kompozycji jako środka wyrazu plastycznego
- przedstawia na płaszczyźnie trójwymiarowe przedmioty,
- stosuje w działaniach plastycznych dany rodzaj perspektywy,
- określa rodzaj perspektywy w wybranych reprodukcjach,
- świadomie posługuje się terminami: kustosz, eksponat, konserwator zabytków,
- opisuje wybrane reprodukcje dzieł,
- pozdaje nazwiska znanych twórców polskich i zagranicznych,
- świadomie i ekspresyjnie posługuje się punktem, linią, konturem, plamą walorową, światłocieniem, • świadomie i ekspresyjnie posługuje się określoną techniką plastyczną, kompozycją oraz zestawem barw.

HISTORIA

Wymagania na oceny do historii dla szkoły podstawowej „Wczoraj i dziś” kl. 5

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2017 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej.

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Rozdział 1. Pierwsze cywilizacje						
1. Życie pierwszych ludzi	• pochodzenie człowieka • różnice między koczowniczym a osiadłym trybem życia • życie człowieka pierwotnego • epoka kamienia, epoka brązu, epoka żelaza • początki rolnictwa i udomowienie zwierząt • dawne i współczesne sposoby wytapiania żelaza • terminy: <i>pięściak</i>, <i>hodowla</i>, <i>koczowniczy tryb życia</i>, <i>osiadły tryb</i>	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>koczowniczy i osiadły tryb życia</i>, <i>pięściak</i> – opisuje różnice między człowiekiem pierwotnym a współczesnym – potrafi wyjaśnić, jakie korzyści daje człowiekowi umiejętność uprawy ziemi i hodowli zwierząt – wyjaśnia, dlaczego narzędzia metalowe są lepsze od kamiennych	– poprawnie posługuje się terminami: <i>pięściak</i>, <i>hodowla</i>, <i>koczowniczy tryb życia</i>, <i>osiadły tryb życia</i>, <i>rewolucja neolityczna</i>, <i>epoka kamienia</i>, <i>epoka brązu</i>, <i>epoka żelaza</i> – przedstawia, skąd wywodzą się praludzie – opisuje życie ludzi pierwotnych – charakteryzuje epoki kamienia, brązu i żelaza – wyjaśnia znaczenie nabycia umiejętności wskrzeszania ognia przez człowieka	– porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym – wyjaśnia, na czym polegała rewolucja neolityczna – przedstawia dawne i współczesne sposoby wytapiania żelaza	– wskazuje umiejętności, których nabycie umożliwiło ludziom przejście na osiadły tryb życia – wyjaśnia skutki rewolucji neolitycznej – wskazuje szlaki, którymi ludność zasiedliła różne kontynenty	– wyjaśnia pojęcie ewolucji – charakteryzuje kierunki ewolucji człowieka – porównuje poziom cywilizacyjny ludzi w różnych epokach

	życia, rewolucja neolityczna, epoka kamienia, epoka brązu, epoka żelaza					
2. Miasta- państwa Mezopotamii	• Mezopotamia jako kolebka cywilizacji • znaczenie wielkich rzek dla rozwoju najstarszych cywilizacji • osiągnięcia cywilizacyjne mieszkańców Mezopotamii • powstanie pierwszych państw • zajęcia różnych grup społecznych • Kodeks Hammurabiego • terminy: <i>cywilizacja, Mezopotamia, Bliski Wschód, Babilonia, Sumerowie, kanał nawadniający, kodeks, pismo klinowe, zikkurat, podatki</i>	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>cywilizacja, kanał nawadniający, kodeks</i> – wyjaśnia, jaką funkcję mogą pełnić rzeki w życiu człowieka – wskazuje na mapie: obszar Mezopotamii – wyjaśnia zasadę <i>oko za oko, ząb za ząb</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>cywilizacja, Mezopotamia, Bliski Wschód, Babilonia, Sumerowie, kanał nawadniający, kodeks, pismo klinowe, zikkurat, podatki</i> – samodzielnie wskazuje na mapie: obszar Mezopotamii, Tygrys, Eufrat, Ur, Babilon – wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacyjne ludów starożytnej Mezopotamii	– opisuje rolę wielkich rzek w rozwoju rolnictwa, handlu i komunikacji – charakteryzuje i podaje przykłady państw-miast z terenu Mezopotamii – wyjaśnia znaczenie kodyfikacji prawa w życiu społecznym	– objaśnia różnicę między prawem zwyczajowym a skodyfikowanym – tłumaczy, w jaki sposób powstawały pierwsze państwa	– przedstawia kraje leżące obecnie na obszarze dawnej Mezopotamii – wymienia współczesne przedmioty, których powstanie było możliwe dzięki osiągnięciom ludów Mezopotamii

3. W Egipcie faraonów	- Egipt jako przykład starożytnej cywilizacji - Egipt darem Nilu - osiągnięcia cywilizacji egipskiej - struktura społeczna - wierzenia Egipcjan jako przykład religii politeistycznej - terminy: <i>faraon, politeizm, piramidy, hieroglify, mumifikacja, sarkofag</i>	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>piramida, faraon</i> – wskazuje na mapie: Egipt oraz Nil – opisuje wygląd piramid – porównuje wygląd hieroglifów i pisma współczesnego	– poprawnie posługuje się terminami: <i>faraon, politeizm, piramidy, hieroglify, mumifikacja, sarkofag</i> – wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji egipskiej – opisuje zakres władzy faraona	– wyjaśnia rolę Nilu w rozwoju cywilizacji egipskiej – przedstawia strukturę społeczną Egiptu – podaje przykłady bogów i charakteryzuje wierzenia Egipcjan	– wyjaśnia powiązania między wierzeniami Egipcjan a ich osiągnięciami w dziedzinie budownictwa i medycyny – opisuje, w jaki sposób wznoszono piramidy	– opisuje etapy pochówku faraonów – charakteryzuje najbardziej znane przykłady sztuki egipskiej (Sfinks, Dolina Królów, grobowiec Tutenchamona, popiersie Neferetiti), piramidy w Gizie, świątynia Abu Simbel
4. W starożytnym Izraelu	- judaizm jako przykład religii monoteistycznej - Dekalog i Tora - postaci biblijne: Abraham, Mojżesz, Dawid, Salomon - terminy: <i>judaizm, Tora, Jahwe, Dekalog, Mesjasz, synagoga, Mesjasz, Ziemia Obiecana, Arka Przymierza, monoteizm, prorok, Świątynia Jerozolimska</i>	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>Tora, Żydzi, Dekalog</i> – wymienia najważniejsze postaci biblijne związane z dziejami Żydów	– poprawnie posługuje się terminami: <i>judaizm, Tora, Jahwe, Dekalog, Mesjasz, synagoga, Mesjasz, Ziemia Obiecana, Arka Przymierza, monoteizm, prorok, Świątynia Jerozolimska</i> – wyjaśnia różnicę pomiędzy politeizmem a monoteizmem	– charakteryzuje judaizm – porównuje wierzenia Egiptu oraz Izraela	– wskazuje na podobieństwa i różnice pomiędzy judaizmem a chrześcijaństwem	– wyjaśnia terminy: <i>synagoga, rabin</i> – podaje przykład synagogi we współczesnej Polsce
5. Od hieroglifów do alfabetu	- powstanie pisma i jego znaczenie dla rozwoju cywilizacji - pismo a prehistoria i historia	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>pismo obrazkowe, hieroglify, alfabet, pismo alfabetyczne</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>papirus, tabliczki gliniane, pismo obrazkowe, pismo klinowe, Fenicjanie</i>	– wskazuje różne przykłady sposobów porozumiewania się między ludźmi i przekazywania doświadczeń	– wyjaśnia, w jaki sposób pismo obrazkowe przekształciło się w klinowe – przedstawia genezę	– podaje przykłady narodów, które posługują się pismem sięgającym tradycją do pisma greckiego oraz do łaciny

	terminy: <i>papirus, tabliczki gliniane, pismo obrazkowe, pismo klinowe, Fenicjanie, pismo alfabetyczne, alfabet łaciński</i>	– wyjaśnia, do czego służy pismo – charakteryzuje polskie pismo jako przykład pisma alfabetycznego	<i>pismo alfabetyczne, alfabet łaciński</i> – wyjaśnia, w jaki sposób umiejętność pisanie wpłynęła na dalsze osiągnięcia człowieka – porównuje pismo obrazkowe i alfabetyczne – wyjaśnia związek między wynalezieniem pisma a historią i prehistorią – omawia przyczyny wynalezienia pisma	– przyporządkowuje różne rodzaje pisma do cywilizacji, które je stworzyły – wymienia przykłady materiałów pisarskich stosowanych w przeszłości	współczesnego pisma polskiego – wyjaśnia, jakie były trudności z odczytywaniem pisma obrazkowego	– opowiada o przykładach alternatywnych języków umownych (alfabet Morse’a, język migowy)
Rozdział 2. Starożytna Grecja						
1. Demokratyczne Ateny	- warunki naturalne Grecji - życie w greckiej polis - cechy charakterystyczne demokracji ateńskiej - Perykles – najwybitniejszy przywódca demokratycznych Aten - terminy: <i>Hellada, Hellenowie, polis, demokracja, zgromadzenie ludowe, akropol, agora</i> - postaci historyczne: Perykles	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>demokracja, zgromadzenie ludowe</i> – przy pomocy nauczyciela opisuje wygląd greckiego polis i życie w nim na przykładzie Aten	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Hellada, Hellenowie, polis, demokracja, zgromadzenie ludowe, akropol, agora</i> – wskazuje na mapie: Grecję, Ateny – wyjaśnia znaczenie terminu <i>demokracja</i> i charakteryzuje demokrację ateńską	– wyjaśnia wpływ warunków naturalnych Grecji na zajęcia ludności oraz sytuację polityczną (podział na polis) – wyjaśnia, kim był Perykles – opisuje, kto posiadał prawa polityczne w Atenach	– wskazuje podobieństwa i różnice między demokracją ateńską a współczesną demokracją parlamentarną	– wyjaśnia, w jaki sposób kultura grecka rozprzestrzeniła się w basenie Morza Śródziemnego

2. Sparta i wojny z Persami	• powstanie i rozwój imperium perskiego • wojny grecko-perskie • terminy: <i>Persowie, danina, sojusz, hoplita, falanga</i> • wydarzenia: bitwa pod Maratonem, bitwa pod Termopilami, bitwa pod Salaminą • postaci historyczne: Dariusz, Kserkses, Leonidas	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>danina, sojusz</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>danina, sojusz, hoplita, falanga</i> – wskazuje na mapie: Spartę, Persję – wyjaśnia, kim byli Dariusz, Kserkses i Leonidas	– wyjaśnia przyczyny i opisuje przebieg wojen grecko-perskich – wskazuje na mapie: Maraton, Termopile, Salaminę – zaznacza na osi czasu daty: 490 r. p.n.e., 480 r. p.n.e.	– opisuje, w jaki sposób walczyli starożytni Grecy – wyjaśnia genezę biegów maratońskich	– opisuje przebieg bitwy pod Termopilami i ocenia postać króla Leonidasa
3. Bogowie i mity	• wierzenia starożytnych Greków • mity greckie • najważniejsi greccy bogowie: Zeus, Hera, Posejdon, Afrodyta, Atena, Hades, Hefajstos, Ares, Apollo, Hermes • Homer i jego dzieła – <i>Iliada</i> i <i>Odyseja</i> • terminy: <i>Olimp, mity, heros, Partenon, Herakles, Achilles, Odyseusz, wojna trojańska, koń trojański</i> • postać historyczna: Homer	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>mity, heros</i> – przy pomocy nauczyciela charakteryzuje najważniejszych bogów greckich	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Olimp, mity, heros, Partenon, Herakles, Achilles, Odyseusz, koń trojański</i> – przedstawia wierzenia starożytnych Greków – wskazuje na mapie: górę Olimp, Troję – wyjaśnia, kim był Homer	– charakteryzuje najważniejszych bogów greckich: opisuje ich atrybuty i dziedziny życia, którym patronowali – omawia różne mity greckie – przedstawia treść <i>Iliady</i> i <i>Odysei</i> – wyjaśnia współczesne rozumienie wyrażenia: <i>koń trojański</i>	– opisuje wybrane miejsca kultu starożytnych Greków – omawia znaczenie wyroczni w życiu starożytnych Greków	– wyjaśnia nawiązujące do mitologii związki frazeologiczne (frazeologizmy mitologiczne): <i>objęcia Morfeusza, stajnia Augiasza, syzyfowa praca, męki Tantara, nić Ariadny</i> – opisuje archeologiczne poszukiwania mitycznej Troi

4. Kultura starożytnej Grecji	• wspólne elementy w kulturze greckich polis • najważniejsze dokonania sztuki greckiej • narodziny teatru greckiego • znaczenie filozofii w starożytnej Grecji i najwybitniejsi filozofowie • grecka matematyka i medycyna • rola sportu w życiu starożytnych Greków • terminy: <i>Wielkie Dionizje, amfiteatr, tragedia, komedia, filozofia, igrzyska, olimpiada, Olimpia, stadion, pięciobój olimpijski</i> • postaci historyczne: Fidiasz, Myron, Ajschylos, Sofokles, Eurypides, Arystofanes, Sokrates, Platon, Arystoteles, Hipokrates, Pitagoras, Tales z Miletu	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>amfiteatr, igrzyska, olimpiada, stadion</i> – opisuje rolę sportu w codziennym życiu – przy pomocy nauczyciela opisuje, jak narodził się teatr grecki i jakie było jego znaczenie dla Hellenów	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Wielkie Dionizje, amfiteatr, tragedia, komedia, filozofia, igrzyska, olimpiada, Olimpia, stadion, pięciobój olimpijski</i> – wskazuje różne dziedziny kultury i sztuki rozwijane w starożytnej Grecji – opisuje charakter antycznych igrzysk sportowych	– opisuje charakter i cele antycznego teatru – przedstawia dokonania nauki greckiej – objaśnia, czym jest filozofia, i przedstawia jej najwybitniejszych przedstawicieli – wyjaśnia, kim byli: Fidiasz, Myron, Sofokles, Pitagoras, Tales z Miletu, Sokrates, Platon, Arystoteles – zaznacza na osi czasu datę: 776 r. p.n.e.	– przedstawia współczesną tradycję igrzysk olimpijskich – porównuje igrzyska antyczne ze współczesnymi	– charakteryzuje rolę kultury w życiu społecznym – przybliża postać i dokonania Archimedesesa – podaje przykłady wpływu dokonań starożytnych Greków na współczesną kulturę i naukę
--------------------------------------	---	---	--	--	--	---

Rozdział III. Starożytny Rzym

1. Ustrój starożytnego Rzymu	• legendarne początki państwa rzymskiego • zasady ustrojowe republiki rzymskiej • społeczeństwo starożytnego Rzymu • dokonania Gajusza Juliusza Cezara • upadek republiki • powstanie cesarstwa rzymskiego • terminy: <i>Italia, monarchia, republika, senat, patrycjusze, plebejusze, konsulowie, pretorzy, kwestorzy, trybun ludowy, dyktator, cesarz</i> • postaci legendarne i historyczne: Romulus i Remus, Gajusz Juliusz Cezar, Oktawian August	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>dyktator, cesarz</i> – wskazuje na mapie: Rzym – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego symbolem Rzymu została wilczyca	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Italia, monarchia, republika, senat, patrycjusze, plebejusze, konsulowie, pretorzy, kwestorzy, trybun ludowy, dyktator, cesarz</i> – przedstawia legendarne początki Rzymu – wskazuje na mapie: Półwysep Apeniński – omawia dokonania Gajusza Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta	– charakteryzuje ustrój republiki rzymskiej i jej główne organy władzy – przedstawia kompetencje najważniejszych urzędów republikańskich – opisuje konflikt społeczny między patrycjuszami a plebejuszami – zaznacza na osi czasu daty: 753 r. p.n.e., 44 r. p.n.e.	– omawia przyczyny oraz okoliczności upadku republiki rzymskiej – porównuje ustroje demokracji ateńskiej i republiki rzymskiej	– wyjaśnia różnice w rozumieniu terminu <i>republika</i> przez Rzymian i współcześnie – przedstawia funkcje pełnione przez senat w ustroju współczesnej Polski
2. Imperium Rzymskie	• podboje rzymskie • Imperium Rzymskie i jego prowincje • organizacja armii rzymskiej • podział cesarstwa • upadek cesarstwa zachodniorzymskiego	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>prowincja, legiony, plemiona barbarzyńskie, wielka wędrówka ludów</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>prowincja, legiony, romanizacja, plemiona barbarzyńskie, Germanie, Hunowie, wielka wędrówka ludów</i>	– opisuje przyczyny podziału cesarstwa na wschodnie i zachodnie – opisuje okoliczności upadku cesarstwa zachodniego – zaznacza na osi czasu daty: 395 r. n.e., 476 r. n.e.	– wymienia korzyści oraz zagrożenia funkcjonowania państwa o rozległym terytorium – wyjaśnia wpływ kultury rzymskiej na podbite ludy	– przedstawia postać Hannibala i wojny punickie – pokazuje przykłady romanizacji we współczesnej Europie – przybliży postaci wodzów

	terminy: <i>Kartagina, prowincja, limes, legiony, legioniści, Imperium Rzymskie, pax Romana, romanizacja, barbarzyńcy, Germanie, Konstantynopol, Hunowie, wielka wędrówka ludów</i>	– przedstawia wygląd i uzbrojenie rzymskiego legionisty	- wymienia główne prowincje Imperium Rzymskiego - wskazuje na mapie: Kartaginę, granice Imperium Rzymskiego w II w. n.e., Konstantynopol - omawia etapy powstawania Imperium Rzymskiego	– zna postać cesarza Konstantyna Wielkiego		barbarzyńskich Attyli oraz Odoakera
3. Życie w Wiecznym Mieście	- Rzym jako stolica imperium i Wieczne Miasto - życie codzienne i rozrywki w Rzymie - podział społeczeństwa rzymskiego - wierzenia religijne Rzymian i najważniejsze bóstwa - terminy: <i>bazylika, Forum Romanum, termy, amfiteatr, gladiatorzy, patrycjusze, plebs, niewolnicy, westalki</i>	- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>amfiteatr, gladiatorzy, niewolnicy</i> - przy pomocy nauczyciela przedstawia warunki życia oraz rozrywki dawnych mieszkańców Rzymu - omawia wierzenia Rzymian i wpływ, jaki wywarła na nie religia Greków	- poprawnie posługuje się terminami: <i>bazylika, Forum Romanum, termy, amfiteatr, gladiatorzy, patrycjusze, plebs, niewolnicy, westalki</i> - wymienia najważniejsze bóstwa czczone przez Rzymian i określa, jakimi dziedzinami życia się opiekowały - charakteryzuje różne grupy społeczeństwa rzymskiego	- wyjaśnia, dlaczego Rzym był nazywany Wiecznym Miastem - opisuje, jakie funkcje pełniło Forum Romanum - wymienia greckie odpowiedniki najważniejszych rzymskich bóstw	wyjaśnia, dlaczego cesarze rzymscy starali się kierować zawołaniem ludu: <i>chleba i igrzysk!</i>	– przedstawia pozostałości Pompejów i Herkulanum jako źródła wiedzy o życiu codziennym w starożytności
4. Dokonania starożytnych Rzymian	- Rzymianie jako wielcy budowniczowie - kultura i sztuka starożytnego Rzymu	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>luk triumfalny, Circus</i>	poprawnie posługuje się terminami: <i>kopuła, akwedukt, luk triumfalny, Circus</i>	– uzasadnia i ocenia twierdzenie, że Rzymianie potrafili czerpać z dorobku	– wyjaśnia, dlaczego dobra sieć drogowa jest ważna dla funkcjonowania każdego państwa	– opisuje wpływ prawa rzymskiego na współczesne prawo europejskie

	jako kontynuacja dokonań antycznych Greków • prawo rzymskie i jego znaczenie dla funkcjonowania państwa • najważniejsze budowle w starożytnym Rzymie • terminy: <i>kopuła, akwedukt, łuk triumfalny, Circus Maximus, Koloseum, Panteon, kodeks, Prawo XII tablic, Kodeks Justyniana</i> • postaci historyczne: Wergiliusz, Horacy	<i>Maximus, Koloseum, kodeks</i>	<i>Maximus, Koloseum, Panteon, kodeks, Prawo XII tablic, Kodeks Justyniana</i> – wyjaśnia powiedzenie: <i>Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu</i>	kulturowego podbitych ludów – omawia najwybitniejsze dzieła sztuki i architektury rzymskiej – wyjaśnia rolę praw i przepisów w funkcjonowaniu państwa na przykładzie Rzymu – omawia dokonania Wergiliusza i Horacego		– ocenia, które z dokonań Rzymian uważa za najwybitniejsze, i uzasadnia swoją odpowiedź
5. Początki chrześcijaństwa	• Jezus z Nazaretu jako twórca nowej religii monoteistycznej • przyczyny prześladowania chrześcijan w starożytnym Rzymie • rola świętych Pawła i Piotra w rozwoju chrześcijaństwa • Edykt mediolański i zakończenie prześladowań chrześcijan w cesarstwie	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>apostołowie, Jezus z Nazaretu, biskupi, papież, Biblia – Stary i Nowy Testament</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Mesjasz, chrześcijaństwo, apostołowie, biskupi, papież, Biblia – Stary i Nowy Testament, Edykt mediolański</i> – charakteryzuje działalność apostołów po ukrzyżowaniu Jezusa – wskazuje na mapie: Palestynę, Jerozolimę, Mediolan	– wyjaśnia, czym różni się chrześcijaństwo od judaizmu – wyjaśnia, dlaczego władze rzymskie odnosiły się wrogo do chrześcijaństwa – wyjaśnia znaczenie Edyktu mediolańskiego dla rozwoju chrześcijaństwa – zaznacza na osi czasu daty: 33 r. n.e., 313 r. n.e.	– opisuje najstarsze symbole chrześcijańskie – wyjaśnia związki między judaizmem a chrześcijaństwem	– przedstawia dzieje wybranego świętego (na przykład swojego patrona)

	- terminy: <i>Mesjasz, chrześcijaństwo, apostołowie, biskupi, papież, Biblia – Stary i Nowy Testament, Edykt mediolański</i> - postaci historyczne: Jezus z Nazaretu, święty Piotr, święty Paweł z Tarsu, Konstantyn Wielki		– omawia nauki Jezusa z Nazaretu oraz dokonania świętego Piotra, świętego Pawła z Tarsu i Konstantyna Wielkiego			
Rozdział IV. Początki średniowiecza						
I. Bizancjum w czasach świetności	- cesarstwo bizantyjskie pod panowaniem Justyniana I Wielkiego - dokonania Justyniana I Wielkiego - Konstantynopol jako Nowy Rzym - tradycja grecka w Bizancjum - osiągnięcia naukowe Bizantyjczyków - upadek Konstantynopola, jego przyczyny i skutki - terminy: <i>Bizancjum, Hagia Sofia, ikona, freski, mozaika</i> - postaci historyczne: Justynian I Wielki	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>ikona, freski, mozaika</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Bizancjum, Hagia Sofia, ikona, freski, mozaika</i> – wskazuje na mapie: Konstantynopol, granice cesarstwa bizantyjskiego w czasach Justyniana I Wielkiego – tłumaczy, dlaczego Konstantynopol zaczęto określać Nowym Rzymem – wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>bizantyjski przepych</i>	– wskazuje, jaką rolę w periodyzacji dziejów odegrał upadek cesarstwa zachodniorzymskiego oraz wschodniorzymskiego – charakteryzuje styl bizantyjski w sztuce – podaje przyczyny i skutki upadku cesarstwa bizantyjskiego – zaznacza na osi czasu datę upadku Konstantynopola – 1453 r. – zna postać Justyniana I Wielkiego – omawia dokonania Justyniana I Wielkiego	– wyjaśnia, w jaki sposób położenie geograficzne wpłynęło na bogactwo Konstantynopola – uzasadnia twierdzenie, że Bizancjum połączyło w nauce tradycję zachodniorzymską i grecką – wyjaśnia, jakie znaczenie dla państwa ma kodyfikacja praw	– wyjaśnia, jaki wpływ na chrześcijaństwo miał podział Rzymu na część zachodnią i wschodnią

2. Arabowie i początki islamu	• pochodzenie Arabów • działalność Mahometa i narodziny islamu • religia muzułmańska i jej zasady • dżihad i podboje Arabów • kultura i nauka arabska • terminy: <i>oaza, Czarny Kamień, Mekka, Medyna, islam, Allah, Koran, meczet, minaret, mihrab, minbar, dżihad, kalifowie, cyfry arabskie, stal damasceńska, arabeski</i> • postaci historyczne: Mahomet	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>oaza, islam, Allah, Koran, meczet</i> – przy pomocy nauczyciela wskazuje podstawowe różnice między chrześcijaństwem a islamem	– poprawnie posługuje się terminami: <i>oaza, Czarny Kamień, Mekka, Medyna, islam, Allah, Koran, meczet, minaret, mihrab, minbar, dżihad, kalifowie, cyfry arabskie, stal damasceńska, arabeski</i> – omawia najważniejsze zasady wiary muzułmanów – wskazuje na mapie: Półwysep Arabski, Mekkę, Medynę oraz imperium arabskie w okresie świetności	– przedstawia postać i działalność Mahometa – omawia osiągnięcia Arabów w dziedzinie kultury i nauki w średniowieczu – charakteryzuje i ocenia stosunek Arabów do ludów podbitych w średniowieczu – zaznacza na osi czasu datę: 622 r.	– wskazuje na podobieństwa i różnice pomiędzy chrześcijaństwem a islamem – podaje przykłady wpływu kultury, nauki i języka arabskiego na Europejczyków	– wyjaśnia, jak zmieniano się nastawienie części muzułmanów do innych kultur w średniowieczu i współcześnie – ocenia potrzebę tolerancji religijnej – wskazuje na podobieństwa i różnice w sposobie postrzegania dziejów i odmierzania czasu między chrześcijaństwem a islamem
3. Nowe państwa w Europie	• powstanie państwa Franków • cesarstwo Karola Wielkiego • rozwój kultury i nauki w państwie Karola Wielkiego • Rzesza Niemiecka • terminy: <i>Frankowie, dynastia, majordom, Karolingowie,</i>	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>dynastia, cesarstwo, możnowładca</i> – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego Karol otrzymał przydomek „Wielki”	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Frankowie, dynastia, majordom, Karolingowie, cesarstwo, margrabia, marchia, możnowładca, Rzesza Niemiecka</i>	– wyjaśnia, w jaki sposób władzę w państwie Franków przejęła dynastia Karolingów – charakteryzuje rozwój kultury i nauki w czasach Karola Wielkiego – zaznacza na osi czasu daty: 800 r., 962 r. – omawia dokonania: Chłodwiga, Karola Młota, Pepina Małego,	– wyjaśnia, w jaki sposób doszło do utworzenia Rzeszy Niemieckiej – tłumaczy, dlaczego Karol Wielki jest jednym z patronów zjednoczonej Europy	– wyjaśnia skąd pochodzi polskie słowo „król”

	<i>cesarstwo, margrabia, marchia, możnowładca, Rzesza Niemiecka</i> • postaci historyczne: Chłodwig, Karol Młot, Pepin Mały, Karol Wielki, Otton I			Karola Wielkiego i Ottona I		
4. Konflikt papieża z cesarstwem	• wielka schizma wschodnia i jej skutki • spór o inwestyturę między cesarzem a papieżem w XI w. • Canossa jako miejsce pokuty cesarza Henryka IV • konkordat wormacki i jego postanowienia • terminy: <i>dogmaty, schizma, patriarcha, prawosławie, ekskomunika, inwestytura, synod, konkordat</i> • postaci historyczne: papież Grzegorz VII, cesarz Henryk IV	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>prawosławie, ekskomunika</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>dogmaty, schizma, patriarcha, prawosławie, ekskomunika, inwestytura, synod, konkordat</i> – wyjaśnia konsekwencje ekskomunikacji cesarza i opisuje ukorzenie się cesarza Henryka IV w Canossie – przedstawia postaci: papieża Grzegorza VI, cesarza Henryka IV	– wyjaśnia przyczyny i skutki wielkiej schizmy wschodniej – wyjaśnia, czym są religie, a czym wyznania religijne – przedstawia przebieg sporu pomiędzy cesarzem a papieżem w XI w. – przedstawia postanowienia konkordatu w Wormacji – zaznacza na osi czasu daty: 1054 r., 1077 r., 1122 r.	– wyjaśnia, na czym polegał spór o inwestyturę – omawia przykładowe różnice pomiędzy Kościołem katolickim a prawosławnym	– przedstawia okoliczności utworzenia Państwa Kościelnego

Rozdział V. Społeczeństwo średniowiecza						
1. System feudalny	• podział na seniorów i wasali • społeczna drabina feudalna • podział społeczeństwa średniowiecznego na stany • terminy: <i>feudalizm, senior, wasal, lenno, hold lenny, stan, przywilej, suzeren, duchowieństwo, chłopci, szlachta, mieszczaństwo</i>	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>senior, wasal, hold lenny, przywilej</i> – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, na czym polegała drabina feudalna	– poprawnie posługuje się terminami: <i>feudalizm, senior, wasal, lenno, hold lenny, stan, przywilej, suzeren, duchowieństwo, chłopci, szlachta, mieszczaństwo</i> – przedstawia, jak wyglądał hold lenny – wymienia i charakteryzuje poszczególne stany w społeczeństwie średniowiecznym	– omawia różnice pomiędzy społeczeństwem stanowym a współczesnym – opisuje zależność między seniorem a wasalem	– wyjaśnia, które stany były uprzywilejowane	– wyjaśnia, kim byli w Europie Zachodniej hrabiowie i baronowie
2. Epoka rycerzy	• ideał rycerza i jego obowiązki • od paza do rycerza • życie codzienne rycerzy • elementy wyposażenia średniowiecznego rycerza • kultura rycerska • elementy wyposażenia średniowiecznego rycerza • terminy: <i>rycerz, kodeks honorowy, paż, giermek, pasowanie</i>	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>rycerz, herb, kopia, ostrogi</i> – opisuje uzbrojenie rycerzy	– poprawnie posługuje się terminami: <i>rycerz, kodeks honorowy, paż, giermek, pasowanie, herb, kopia, ostrogi</i> – charakteryzuje ideał rycerza średniowiecznego – wyjaśnia, kto mógł zostać rycerzem – opisuje uzbrojenie rycerskie	– opisuje życie codzienne rycerstwa – przedstawia poszczególne etapy wychowania rycerskiego – opisuje ceremonię pasowania na rycerza	– przedstawia historię najsłynniejszego polskiego rycerza Zawiszy Czarnego z Garbowa	– przedstawia literackie ideały rycerskie: hrabiego Rolanda, króla Artura i rycerzy Okrągłego Stołu

	<i>herb, kopia, ostrogi</i>					
3. Średniowieczne miasto i wieś	• powstanie osad rzemieślniczych i kupieckich • lokacje miast i wsi • samorząd miejski i jego organy • społeczeństwo miejskie • organa samorządu wiejskiego • wygląd średniowiecznego miasta • zajęcia ludności wiejskiej • terminy: <i>gród, osada targowa, lokacja, zasadźca, kupcy, rzemieślnicy, rynek, targi, wójt, burmistrz, rada miejska, ława miejska, ratusz, cech, sołtys, ława wiejska, trójpolówka, pług, radło, brona</i>	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>kupcy, rzemieślnicy, rynek, targi, ratusz, pług, radło, brona</i> – porównuje życie codzienne mieszkańców średniowiecznych miast i wsi	– poprawnie posługuje się terminami: <i>gród, osada targowa, lokacja, zasadźca, kupcy, rzemieślnicy, rynek, targi, wójt, burmistrz, rada miejska, ława miejska, ratusz, cech, sołtys, ława wiejska, trójpolówka, pług, radło, brona</i> – opisuje, gdzie i w jaki sposób tworzyły się miasta – charakteryzuje główne zajęcia mieszkańców miast – opisuje życie i obowiązki ludności wiejskiej	– wyjaśnia, na czym polegały lokacje miast i wsi – przedstawia organy samorządu miejskiego – charakteryzuje różne grupy społeczne mieszczan – wyjaśnia, na czym polegała trójpolówka	– opisuje wybrany średniowieczny zabytek mieszczański w Polsce – znajduje i przedstawia informacje o założeniu własnej miejscowości	– przedstawia historie i okoliczności założenia najstarszych miast w regionie
4. Kościół w średniowieczu	• duchowni w średniowieczu, ich przywileje i obowiązki • religijność doby średniowiecza • średniowieczne zakony: benedyktyni, cystersi, franciszkanie,	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>zakon, klasztor, uniwersytet</i> – przy pomocy nauczyciela omawia życie w średniowiecznym	– poprawnie posługuje się terminami: <i>zakon, klasztor, opat, reguła zakonna, benedyktyni, cystersi, skryptoria, kopiaści, franciszkanie, dominikanie, asceza,</i>	– przedstawia najważniejsze zakony średniowieczne – wyjaśnia określenie <i>benedyktyńska praca</i> – charakteryzuje średniowieczne szkolnictwo	– porównuje zakony kontemplacyjne i zakony żebracze – wyjaśnia, jaką funkcję w klasztorze spełniają: refektarz, wirydarz,	– znajduje i przedstawia informacje o najstarszych polskich kronikarzach: Gallu Anonimie i Wincentym Kadłubku

	dominikanie • życie w średniowiecznym klasztorze • średniowieczne szkolnictwo • terminy: <i>zakon, klasztor, opat, reguła zakonna, benedyktyni, cystersi, skryptoria, kopiści, franciszkanie, dominikanie, asceza, benedyktyńska praca, uniwersytet</i> • postać historyczna: święty Franciszek z Asyżu	klasztory i jego organizację – wyjaśnia, czym zajmowali się kopiści	<i>benedyktyńska praca, uniwersytet</i> – charakteryzuje stan duchowny w średniowieczu – opisuje różne role, jakie odgrywali duchowni w społeczeństwie średniowiecznym	– porównuje szkolnictwo średniowieczne i współczesne – przedstawia dokonania świętego Franciszka z Asyżu	dormitorium i kapitułarz	– opisuje jeden z klasztorów działających w Polsce, wyjaśnia, jakiego zgromadzenia jest siedzibą, i przedstawia w skrócie dzieje tego zgromadzenia
5. Sztuka średniowiecza	• rola sztuki w średniowieczu • znaczenie <i>biblia pauperum</i> • styl romański i jego cechy • styl gotycki i jego charakterystyczne elementy • rzeźba i malarstwo średniowieczne • pismo i miniatury w rękopisach • zabytki średniowieczne w Polsce	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>katedra, witraże, miniatura</i> – przy pomocy nauczyciela omawia zabytki sztuki średniowiecznej w Polsce – wymienia różne dziedziny sztuki średniowiecznej	– poprawnie posługuje się terminami: <i>biblia pauperum, katedra, styl romański, styl gotycki, portal, sklepienie, witraże, łuki oporowe, apsyda, rozeta, przypory, miniatura, inicjał</i> – wyjaśnia, czym była i jakie zadania spełniała <i>biblia pauperum</i>	– charakteryzuje styl romański – omawia cechy stylu gotyckiego	– porównuje styl gotycki i romański – przedstawia przykłady rzeźby i malarstwa średniowiecznego	– znajduje i przedstawia informacje o średniowiecznych świątyniach w swoim regionie oraz elementach ich wystroju

	terminy: <i>biblia pauperum</i>, styl romański, styl gotycki, katedra, portal, sklepienie, witraże, luki oporowe, apsyda, rozeta, przypory, miniatura, inicjał					
Rozdział VI. Polska pierwszych Piastów						
I. Zanim powstała Polska	- najstarsze osadnictwo na ziemiach polskich w świetle wykopalisk archeologicznych - gród w Biskupinie - Słowianie w Europie i ich kultura - wierzenia dawnych Słowian - pierwsze państwa słowiańskie - plemiona słowiańskie na ziemiach polskich - terminy: <i>kurhan</i>, <i>kamienne kręgi</i>, <i>Biskupin</i>, <i>wielka wędrówka ludów</i>, <i>Słowianie</i>, <i>Swaróg</i>, <i>Perun</i>, <i>Świętowit</i>, <i>plemię</i>, <i>Państwo Wielkomorawskie</i>, <i>Wiślanie</i>, <i>Polanie</i> - postaci historyczne:	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>wielka wędrówka ludów</i>, <i>plemię</i> – przy pomocy nauczyciela opisuje wygląd osady w Biskupinie	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kurhan</i>, <i>kamienne kręgi</i>, <i>Biskupin</i>, <i>wielka wędrówka ludów</i>, <i>Słowianie</i>, <i>Swaróg</i>, <i>Perun</i>, <i>Świętowit</i>, <i>plemię</i>, <i>Państwo Wielkomorawskie</i>, <i>Wiślanie</i>, <i>Polanie</i> – przedstawia okoliczności pojawienia się Słowian na ziemiach polskich – charakteryzuje wierzenia Słowian – wskazuje na mapie: rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich	– przedstawia najstarsze państwa słowiańskie – wymienia państwa słowiańskie, które przyjęły chrześcijaństwo w obrządku łacińskim, oraz te, które przyjęły je w obrządku greckim – wyjaśnia rolę, jaką w rozwoju państw słowiańskich odegrali święci Cyryl i Metody	– podaje przykłady tradycji pogańskich zachowanych do czasów współczesnych – wyjaśnia, w jaki sposób powstał alfabet słowiański	– wymienia pozostałości bytowania ludów przedśłowiańskich na ziemiach polskich – przedstawia współczesne konsekwencje wynikające dla krajów słowiańskich z przyjęcia chrześcijaństwa w obrządku greckim lub łacińskim

	święty Cyryl i święty Metody					
2. Mieszko I i początki Polski	• rozwój państwa Polan • dynastia Piastów • panowanie Mieszka I • małżeństwo Mieszka z Dobrawą • chrzest Polski i jego skutki • konflikt z margrabią Hodonem i bitwa pod Cedynią • terminy: <i>książę</i>, <i>dynastia</i>, <i>Piastowie</i>, <i>biskupstwo</i>, <i>dyplomacja</i>, <i>poganin</i>, <i>Dagome iudex</i> • postaci historyczne: Mieszko I, Dobrawa	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>książę</i>, <i>dynastia</i> – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, skąd pochodzi nazwa „Polska”	– poprawnie posługuje się terminami: <i>książę</i>, <i>dynastia</i>, <i>Piastowie</i>, <i>biskupstwo</i>, <i>dyplomacja</i>, <i>poganin</i>, <i>Dagome iudex</i> – wyjaśnia, dlaczego w przeciwieństwie do legendarnych przodków Mieszko I jest uznawany za pierwszego historycznego władcę Polski – opisuje zasługi Mieszka I i Dobrawy – zaznacza na osi czasu daty: 966 r., 972 r. – wskazuje na mapie: Gniezno, Poznań, Wielkopolskę, granice państwa Mieszka I	– przedstawia okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka I – wyjaśnia skutki chrztu Mieszka I – opisuje stosunki Mieszka I z sąsiadami	– uzasadnia twierdzenie, że przyjęcie chrztu przez Mieszka I należało do najważniejszych wydarzeń w dziejach Polski	– omawia dokument <i>Dagome iudex</i> i jego wartość jako źródła historycznego – przedstawia bilans korzyści, jakie mogło przynieść Mieszkowi I przyjęcie chrztu lub pozostanie przy wierzeniach pogańskich
3. Polska Bolesława Chrobrego	• misja biskupa Wojciecha i jej skutki • zjazd gnieźnieński i jego konsekwencje • powstanie niezależnej organizacji na ziemiach polskich • stosunki Bolesława	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>arcybiskupstwo</i>, <i>koronacja</i> – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego	– poprawnie posługuje się terminami: <i>relikwie</i>, <i>zjazd gnieźnieński</i>, <i>arcybiskupstwo</i>, <i>Milsko</i>, <i>Łużyce</i>, <i>Grody Czerwieńskie</i>, <i>koronacja</i>	– przedstawia przebieg i znaczenie zjazdu w Gnieźnie – opisuje wojny prowadzone przez Chrobrego z sąsiadami	– wyjaśnia znaczenie utworzenia niezależnego Kościoła w państwie polskim – opisuje Drzwi Gnieźnieńskie jako przykład źródła ikonograficznego	– wskazuje pozytywne i negatywne skutki polityki prowadzonej przez Bolesława Chrobrego

	Chrobrego z sąsiadami • koronacja Bolesława Chrobrego na króla Polski i jej znaczenie • terminy: <i>relikwie</i>, <i>zjazd gnieźnieński</i>, <i>arcybiskupstwo</i>, <i>Milsko</i>, <i>Łużyce</i>, <i>Grody Czerwieńskie</i>, <i>koronacja</i> • postaci historyczne: Bolesław Chrobry, biskup Wojciech, cesarz Otton III		– opisuje misję świętego Wojciecha do pogańskich Prusów – wskazuje na mapie: granice państwa Bolesława Chrobrego na początku jego panowania oraz ziemie przez niego podbite – omawia rolę, jaką w dziejach Polski odegrali: Bolesław Chrobry, biskup Wojciech, cesarz Otton III – zaznacza na osi czasu daty: 1000 r., 1025 r.		z najstarszych dziejów Polski	
4. Kryzys i odbudowa państwa polskiego	• kryzys państwa polskiego po śmierci Bolesława Chrobrego • panowanie Mieszka II • reformy Kazimierza Odnowiciela • Kraków stolicą państwa • polityka zagraniczna Bolesława Śmiałego • koronacja Bolesława Śmiałego • konflikt króla z biskupem	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>insygnia królewskie</i> – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego księcia Kazimierza nazwano „Odnowicielem”	– poprawnie posługuje się terminem: <i>insygnia królewskie</i> – wyjaśnia, dlaczego księcia Kazimierza nazwano „Odnowicielem” – wskazuje na mapie: ziemie polskie pod panowaniem Kazimierza Odnowiciela – omawia działalność: Mieszka II,	– opisuje sytuację państwa polskiego po śmierci Bolesława Chrobrego – ocenia postawę Bezpryma – przedstawia skutki kryzysu państwa polskiego – charakteryzuje rządy Bolesława Śmiałego	– opisuje sytuację międzynarodową w okresie rządów Bolesława Śmiałego – wyjaśnia przyczyny i skutki sporu króla z biskupem Stanisławem	– wyjaśnia przyczyny kryzysu państwa wczesnopiastowskiego – ocenia dokonania Mieszka II, Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego

	Stanisławem i jego skutki - terminy: <i>insygnia królewskie</i> - postaci historyczne: Mieszko II, Kazimierz Odnowiciel, Bolesław Śmiały, biskup Stanisław		Bezpryma, Kazimierza Odnowiciela, Bolesława Śmiałego i biskupa Stanisława – zaznacza na osi czasu datę: 1076 r.			
5. Rządy Bolesława Krzywoustego	- testament Krzywoustego i jego założenia - terminy: <i>testament, zasada senioratu, senior i juniorzy</i> - postać historyczna: Bolesław Krzywousty	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>senior i juniorzy, zasada senioratu</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>testament, zasada senioratu, senior i juniorzy</i> – wskazuje na mapie: państwo Bolesława Krzywoustego – opisuje postać Bolesława Krzywoustego – zaznacza na osi czasu datę 1138 r.	– omawia przyczyny ogłoszenia testamentu Krzywoustego	– wyjaśnia zasadę senioratu – wyjaśnia, jakie skutki dla państwa mogą mieć wewnętrzne spory o tron	– ocenia szanse i zagrożenia wynikające z wprowadzenia zasady senioratu
6. Społeczeństwo w czasach pierwszych Piastów	- grody i ich funkcje - życie w grodzie i na podgrodziu - sposoby uprawy roli na ziemiach polskich - podział społeczeństwa w państwie pierwszych Piastów - zakres władzy panującego - powinności	– posługuje się terminami: <i>gród, podgrodzie, danina, posługi</i> – przedstawia wygląd i budowę średniowiecznego grodu – opisuje sposoby pozyskiwania ziemi uprawnej i jej uprawiania	– poprawnie posługuje się terminami: <i>gród, podgrodzie, prawo książęce, danina, posługi, osada służebna</i> – charakteryzuje grupy ludności w państwie wczesnopiastowskim	– przedstawia charakter drużyny książęcej – wyjaśnia powinności ludności względem władcy	– wyjaśnia, czym się różnił wojownik drużyny od rycerza	– wskazuje przykłady nazw miejscowości, które mogły w średniowieczu pełnić funkcję osad służebnych

	poddanych wobec władcy • powstanie rycerstwa w Polsce • terminy: <i>metoda żarowa, gród, podgrodzie, prawo książęce, danina, posługi, osada służebna, wojowie, drużyna książęca</i>		– omawia zakres władzy panującego w państwie pierwszych Piastów			
Rozdział VII. Polska w XIII–XV wieku						
I. Rozbicie dzielnicowe	• walki wewnętrzne między książętami piastowskimi o prymat w Polsce • utrwalenie rozbicia dzielnicowego • osłabienie Polski na arenie międzynarodowej • sprowadzenie Krzyżaków do Polski • najazdy Mongołów • przemiany społeczne i gospodarcze w okresie rozbicia dzielnicowego • terminy: <i>rozbicie dzielnicowe, dzielnica senioralna, Tatarzy, osadnictwo,</i>	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>rozbicie dzielnicowe, dzielnica senioralna, Tatarzy</i> – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, jakie były przyczyny wewnętrznych walk między książętami piastowskimi	– poprawnie posługuje się terminami: <i>rozbicie dzielnicowe, dzielnica senioralna, Tatarzy, osadnictwo, kolonizacja, trójpółowka</i> – charakteryzuje państwo polskie podczas rozbicia dzielnicowego – wskazuje na mapie: podział państwa na różne dzielnice oraz ziemie utracone w okresie rozbicia dzielnicowego – omawia postaci: Władysława Wygnańca, Leszka	– opisuje okoliczności sprowadzenia zakonu krzyżackiego do Polski oraz konsekwencje tego wydarzenia – omawia skutki rozbicia dzielnicowego – opisuje kolonizację na ziemiach polskich	– przedstawia historię zakonu krzyżackiego – wyjaśnia, dlaczego książęta dzielnicowi często nadawali przywileje oraz ziemię rycerstwu i duchowieństwu	– przedstawia dynastie panującą na Pomorzu Gdańskim w okresie rozbicia dzielnicowego

	<i>kolonizacja, trójpółowka</i> • postaci historyczne: Władysław Wygnaniec, Leszek Biały, Konrad Mazowiecki, Henryk Pobożny		Białego, Konrada Mazowieckiego, Henryka Pobożnego – zaznacza na osi czasu daty: 1226 r., 1227 r.,			
2. Zjednoczenie Polski	• koronacja i śmierć Przemysła II • panowanie Wacława II • rola arcybiskupów gnieźnieńskich i jednolitej organizacji kościelnej w zjednoczeniu dzielnic polskich • przejęcie władzy przez Władysława Łokietka i jego koronacja • rządy Władysława Łokietka • konflikt Łokietka z Krzyżakami i bitwa pod Płowcami • terminy: <i>starosta, Szczerbiec</i> • postaci historyczne: Przemysł II, arcybiskup Jakub Świnka, Wacław II, Władysław Łokietek	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>starosta, Szczerbiec</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>starosta, Szczerbiec</i> – wskazuje na mapie: granice państwa polskiego za panowania Władysława Łokietka, ziemie utracone na rzecz Krzyżaków – omawia postaci: Przemysła II, arcybiskupa Jakuba Świnki, Wacława II, Władysława Łokietka – zaznacza na osi czasu daty: 1295 r., 1309 r., 1320 r., 1331 r.	– przedstawia próby zjednoczenia Polski przez książąt śląskich oraz Przemysła II – opisuje, w jakich okolicznościach Władysław Łokietek utracił Pomorze Gdańskie – przedstawia działania Władysława Łokietka na rzecz zjednoczenia kraju – opisuje przebieg konfliktu Władysława Łokietka z Krzyżakami	– wyjaśnia, jaką rolę w zjednoczeniu kraju odegrał Kościół katolicki	– przedstawia wyobrażenie na temat świętego Stanisława jako patrona zjednoczenia kraju

3. Czasy Kazimierza Wielkiego	• polityka dyplomacji Kazimierza Wielkiego • pokój z zakonem krzyżackim w Kaliszu • przyłączenie nowych ziem do państwa polskiego • reformy Kazimierza Wielkiego • umocnienie granic polskiego państwa • utworzenie Akademii Krakowskiej i skutki tej decyzji • zjazd monarchów w Krakowie • uczta u Wierzyńka • terminy: <i>uniwersytet, Orle Gniazda, Akademia Krakowska</i> • postać historyczna: Kazimierz Wielki	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>uniwersytet, Orle Gniazda, Akademia Krakowska</i> – przy pomocy nauczyciela tłumaczy, co zdecydowało o przyznaniu Kazimierzowi przydomka „Wielki” – wyjaśnia znaczenie słów, że Kazimierz Wielki: <i>zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>uniwersytet, Orle Gniazda, Akademia Krakowska</i> – wskazuje na mapie: granice monarchii Kazimierza Wielkiego i ziemie włączone do Polski przez tego władcę – zaznacza na osi czasu daty: 1333 r., 1343 r., 1364 r.	– przedstawia i ocenia postanowienia pokoju w Kaliszu – charakteryzuje reformy Kazimierza Wielkiego – wyjaśnia, w jaki sposób Kazimierz dbał o obronność państwa	– wyjaśnia, dlaczego Kazimierz Wielki za najważniejsze uznał reformy wewnętrzne państwa – tłumaczy, jakie znaczenie miało założenie Akademii Krakowskiej – wyjaśnia znaczenie uczty u Wierzyńka	– przedstawia cele oraz konsekwencje układu dynastycznego zawartego przez Kazimierza Wielkiego z Węgrami – wyjaśnia, dlaczego sól należała niegdyś do najdroższych towarów – przedstawia wybrany zamek wzniesiony w czasach Kazimierza Wielkiego
4. Unia polsko-litewska	• koniec dynastii Piastów na polskim tronie • rządy Andegawenów w Polsce • unia polsko-litewska w Krewie • wielka wojna z zakonem	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>unia personalna</i> – przedstawia dynastię zapoczątkowaną przez Władysława Jagiełłę – przy pomocy nauczyciela opisuje przyczyny i przebieg	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Andegawenowie, unia personalna, sobór, Wielkie Księstwo Litewskie, Jagiellonowie</i> – wyjaśnia przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej	– przedstawia okoliczności objęcia tronu polskiego przez Jadwigę – wymienia postanowienia unii w Krewie – przedstawia postanowienia pokoju w Toruniu	– charakteryzuje stanowisko polskiej delegacji na soborze w Konstancji – wyjaśnia, dlaczego Akademia Krakowska została przemianowana na Uniwersytet Jagielloński	– uzasadnia twierdzenie, że poglądy Pawła Włodkowica na temat wojen religijnych są aktualne także dzisiaj

	krzyżackim i bitwa pod Grunwaldem • I pokój w Toruniu • unia w Horodle • terminy: <i>Andegawenowie, unia personalna, sobór, Wielkie Księstwo Litewskie, Jagiellonowie</i> • postaci historyczne: Ludwik Węgierski, Jadwiga, Władysław Jagiełło, wielki książę Witold, Paweł Włodkowic, Ulrich von Jungingen	wielkiej wojny z zakonem krzyżackim	– opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem – wskazuje na mapie: granice Wielkiego Księstwa Litewskiego, Krewa, Horodło, Grunwald, Toruń – opisuje postaci: Ludwika Węgierskiego, Jadwigi, Władysława Jagiełły, wielkiego księcia Witolda, Pawła Włodkowica, Ulricha von Jungingena – zaznacza na osi czasu daty: 1385 r., lata 1409–1411, 1410 r., 1413 r.	– wyjaśnia zasady współpracy między Polską a Litwą ustalone w zapisach unii w Horodle		
5. Czasy świetności dynastii Jagiellonów	• wojna trzynastoletnia • II pokój toruński i jego postanowienia • terminy: <i>Związek Pruski, wojna trzynastoletnia, Prusy Królewskie, Prusy Zakonne, wojska zaciężne, żołąd</i> • postać historyczna: Kazimierz Jagiellończyk	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>wojska zaciężne, żołąd</i> – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego dla Polski ważne stało się odzyskanie dostępu do morza	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Związek Pruski, wojna trzynastoletnia, Prusy Królewskie, Prusy Zakonne, wojska zaciężne, żołąd</i> – omawia dokonania Kazimierza Jagiellończyka	– opisuje przebieg wojny trzynastoletniej – przedstawia postanowienia II pokoju toruńskiego	– wyjaśnia, dlaczego doszło do zawiązania Związku Pruskiego – porównuje postanowienia I i II pokoju toruńskiego – uzasadnia twierdzenie, że odzyskanie dostępu do morza miało przełomowe znaczenie dla rozwoju polskiej gospodarki	– wyjaśnia, dlaczego wojska zaciężne pod koniec średniowiecza zastąpiły w bitwach tradycyjne rycerstwo

			– zaznacza na osi czasu daty: 1454 r., 1466 r.			
6. Monarchia stanowa w Polsce	• monarchia patrymonialna i stanowa • wpływ przywilejów nadawanych przez władcę na osłabienie władzy królewskiej • przekształcenie się rycerstwa w szlachtę • przywileje szlacheckie i ich konsekwencje dla władzy królewskiej • ukształtowanie się sejmu walnego • konstytucja <i>Nihil novi</i> i jej znaczenie dla ustroju Rzeczypospolitej • terminy: <i>monarchia patrymonialna</i>, <i>monarchia stanowa</i>, <i>przywileje</i>, <i>szlachta</i>, <i>pańszczyzna</i>, <i>konstytucja sejmowa</i>, <i>sejm walny</i>, <i>izba poselska</i>, <i>senat</i>	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>szlachta</i> , <i>sejm walny</i> , <i>izba poselska</i> , <i>senat</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>monarchia patrymonialna</i>, <i>monarchia stanowa</i>, <i>przywileje</i>, <i>szlachta</i>, <i>pańszczyzna</i>, <i>konstytucja sejmowa</i>, <i>sejm walny</i>, <i>izba poselska</i>, <i>senat</i> – przedstawia sejm walny oraz jego skład – zaznacza na osi czasu daty: 1374 r., 1505 r.	– wyjaśnia, w jaki sposób rycerstwo przekształciło się w szlachtę – wyjaśnia, w jaki sposób szlachta uzyskała wpływ na sprawowanie rządów w Polsce – przedstawia najważniejsze przywileje szlacheckie – wyjaśnia znaczenie konstytucji <i>Nihil novi</i>	– przedstawia, kiedy i w jaki sposób doszło do utworzenia stanów w Polsce – tłumaczy różnice między monarchią patrymonialną a stanową – wyjaśnia, jaka jest geneza nazw obu izb sejmu walnego: izby poselskiej oraz senatu	– ocenia, jakie szanse i jakie zagrożenie niesło za sobą zwiększenie wpływu szlachty na władzę

GEOGRAFIA

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 5

oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic; Edycja 2024

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
1. Mapa Polski				
Uczeń: • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, skala, legenda mapy</i> • wymienia elementy mapy • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wysokość bezwzględna, wysokość względna</i> • odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie poziomicowej • podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych • wymienia różne rodzaje map • odczytuje informacje z planu miasta	Uczeń: • odczytuje za pomocą legendy znaki kartograficzne na mapie • stosuje legendę mapy do odczytania informacji • odczytuje skalę mapy • rozróżnia rodzaje skali • oblicza wysokość względną na podstawie wysokości bezwzględnej odczytanej z mapy • odczytuje informacje z mapy poziomicowej i mapy hipsometrycznej • wyszukuje w atlasie przykłady map: ogólnogeograficznej, krajobrazowej, turystycznej i planu miasta	Uczeń: • rozróżnia na mapie znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe • rysuje podziałkę liniową • wyjaśnia, dlaczego każda mapa ma skalę • oblicza odległość na mapie wzdłuż linii prostej za pomocą skali liczbowej • wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa • wyjaśnia różnicę między obszarem nizinnym, wyżynnym a obszarem górskim • wyjaśnia różnicę między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową • przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie	Uczeń: • dobiera odpowiednią mapę w celu uzyskania określonych informacji geograficznych • przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową • oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej • oblicza odległość w terenie za pomocą podziałki liniowej • oblicza długość trasy złożonej z odcinków za pomocą skali liczbowej • rozpoznaje przedstawione na mapach poziomicowych formy terenu • rozpoznaje formy ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej • omawia zastosowanie map cyfrowych • podaje różnice między mapą turystyczną a planem miasta	Uczeń: • posługuje się planem miasta w terenie • podaje przykłady wykorzystania map o różnej treści • analizuje treść map przedstawiających ukształtowanie powierzchni Polski • czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do obserwowanych w terenie elementów środowiska geograficznego • projektuje i opisuje trasę wycieczki na podstawie mapy turystycznej lub planu miasta
2. Krajobrazy Polski				
Uczeń: • wyjaśnia znaczenie terminu <i>krajobraz</i>	Uczeń:	Uczeń: • charakteryzuje pasy rzeźby terenu w Polsce	Uczeń: • dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod	Uczeń:

- wymienia składniki krajobrazu - wymienia elementy krajobrazu najbliższej okolicy - wymienia pasy rzeźby terenu Polski - wskazuje na mapie Wybrzeże Słowińskie - wymienia elementy krajobrazu nadmorskiego - wymienia główne miasta leżące na Wybrzeżu Słowińskim - wymienia po jednym przykładzie rośliny i zwierzęcia charakterystycznych dla Wybrzeża Słowińskiego - wskazuje na mapie Pojezierze Mazurskie - odczytuje z mapy nazwy największych jezior na Pojezierzu Mazurskim - wskazuje na mapie pas Nizin Środkowopolskich oraz Nizinę Mazowiecką - wskazuje na mapie największe rzeki przecinające Nizinę Mazowiecką - wskazuje na mapie największe miasta Niziny Mazowieckiej - podaje nazwę parku narodowego leżącego w pobliżu Warszawy - określa położenie Warszawy na mapie Polski - wymienia najważniejsze obiekty turystyczne Warszawy - wskazuje na mapie pas Wyżyn Polskich i Wyżynę Śląską - wskazuje na mapie największe miasta na Wyżynie Śląskiej	- podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym - określa położenie najbliższej okolicy na mapie Polski - przedstawia główne cechy krajobrazu nadmorskiego na podstawie ilustracji - omawia cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego - wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego - przedstawia cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej - wymienia atrakcje turystyczne Niziny Mazowieckiej - opisuje cechy krajobrazu wielkomiejskiego - wymienia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej - przedstawia cechy krajobrazu rolniczego Wyżyny Lubelskiej - omawia cechy krajobrazu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na podstawie ilustracji - wymienia dwa przykłady roślin charakterystycznych dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej - wskazuje na mapie najwyższe szczyty Tatr - wymienia cechy krajobrazu wysokogórskiego - omawia cechy pogody w górach - wymienia atrakcje turystyczne Tatr	- opisuje krajobraz najbliższej okolicy w odniesieniu do pasów rzeźby terenu - opisuje wpływ wody i wiatru na nadmorski krajobraz - przedstawia sposoby gospodarowania w krajobrazie nadmorskim - przedstawia wpływ łądolodu na krajobraz pojezierzy - omawia cechy krajobrazu przekształconego przez człowieka na Nizinie Mazowieckiej - przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy - omawia znaczenie węgla kamiennego na Wyżynie Śląskiej - omawia na podstawie ilustracji powstawanie wąwozów lessowych - charakteryzuje czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej - charakteryzuje na podstawie ilustracji rzeźbę krasową i formy krasowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej - opisuje na podstawie ilustracji piętra roślinności w Tatrach	względem jego ładu i estetyki zagospodarowania - porównuje na podstawie mapy Polski i ilustracji rzeźbę terenu w poszczególnych pasach - wyjaśnia na podstawie ilustracji, jak powstaje jezioro przybrzeżne - wymienia obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Wybrzeża Słowińskiego oraz wskazuje je na mapie - wyjaśnia znaczenie turystyki na Wybrzeżu Słowińskim - charakteryzuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na Nizinie Mazowieckiej - opisuje zabudowę i sieć komunikacyjną Warszawy - omawia atrakcje turystyczne na Szlaku Zabytków Techniki - opisuje za pomocą przykładów rolnictwo na Wyżynie Lubelskiej - opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Lubelskiej - charakteryzuje na podstawie mapy atrakcje turystyczne Szlaku Orlich Gniazd - przedstawia argumenty potwierdzające różnicę w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich - opisuje dziedzictwo przyrodnicze Tatr	- proponuje zmiany w zagospodarowaniu terenu najbliższej okolicy - prezentuje projekt planu zagospodarowania terenu wokół szkoły - przygotowuje prezentację multimedialną na temat Wybrzeża Słowińskiego z uwzględnieniem elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego - przedstawia zróżnicowanie krajobrazu krain geograficznych w pasie pojezierzy na podstawie mapy - analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki rozwoju rolnictwa na Nizinie Mazowieckiej - planuje na podstawie planu miasta wycieczkę po Warszawie - przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie Wyżyny Śląskiej wynikające z działalności człowieka - analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki sprzyjające rozwojowi rolnictwa na Wyżynie Lubelskiej - przedstawia historię zamków znajdujących się na Szlaku Orlich Gniazd - wyjaśnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr
--	--	---	---	---

- wskazuje na mapie Polski Wyżynę Lubelską - wymienia gleby i główne uprawy Wyżyny Lubelskiej - określa na podstawie mapy Polski położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej - podaje nazwę parku narodowego leżącego na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej - podaje nazwy zwierząt żyjących w jaskiniach na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej - określa na podstawie mapy położenie Tatr - wskazuje na mapie Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie				
3. Łądy i oceany				
Uczeń: - wskazuje na globusie i mapie świata bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe - wymienia nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazuje ich położenie na globusie i mapie - wymienia największych podróżników biorących udział w odkryciach geograficznych	Uczeń: - wyjaśnia, co to są siatka geograficzna i siatka kartograficzna - wskazuje główne kierunki geograficzne na globusie - porównuje powierzchnię kontynentów i oceanów na podstawie diagramów - wskazuje akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych	Uczeń: - podaje przyczyny odkryć geograficznych - wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasie wyprawy geograficznej Marca Polo - opisuje na podstawie mapy szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba	Uczeń: - określa na globusie i mapie położenie punktów, kontynentów i oceanów na kuli ziemskiej - opisuje podróże odkrywcze w okresie od XVII w. do XX w.	Uczeń: - oblicza różnicę wysokości między najwyższym szczytem na Ziemi a największą głębokością w oceanach - przedstawia znaczenie odkryć geograficznych
4. Krajobrazy świata				
Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminu <i>pogoda</i> - wymienia składniki pogody - wyjaśnia znaczenie terminu <i>klimat</i> - wymienia na podstawie mapy tematycznej strefy klimatyczne Ziemi	Uczeń: - wyjaśnia różnicę między pogodą a klimatem - odczytuje z klimatogramu temperaturę powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w danym miesiącu	Uczeń: - wskazuje na mapie klimatycznej obszary o najwyższej oraz najniższej średniej rocznej temperaturze powietrza - wskazuje na mapie klimatycznej obszary o największej i najmniejszej rocznej sumie opadów	Uczeń: - oblicza średnią roczną temperaturę powietrza - oblicza różnicę między średnią temperaturą powietrza w najcieplejszym miesiącu i najzimniejszym miesiącu roku - oblicza roczną sumę opadów	Uczeń: - przedstawia zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi na podstawie map tematycznych - omawia wpływ człowieka na krajobrazy Ziemi

•wymienia na podstawie ilustracji strefy krajobrazowe Ziemi •wskazuje na mapie strefy wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych strefy umiarkowanej •podaje nazwy warstw wilgotnego lasu równikowego i wskazuje te warstwy na ilustracji •rozpoznaje rośliny i zwierzęta typowe dla lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sawanna, step</i> •wskazuje na mapie strefy sawann i stepów •wymienia gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla sawann i stepów •wyjaśnia znaczenie terminu <i>pustynia</i> •wskazuje na mapie obszary występowania pustyni gorących i pustyni lodowych •rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla pustyni gorących i pustyni lodowych •wskazuje na mapie położenie strefy krajobrazów śródziemnomorskich •wymienia na podstawie mapy państwa leżące nad Morzem Śródziemnym •rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla strefy śródziemnomorskiej •wymienia gatunki upraw charakterystycznych dla strefy śródziemnomorskiej •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tajga, tundra, wieloletnia zmarzlina</i>	•wymienia typy klimatów w strefie umiarkowanej •omawia na podstawie mapy stref klimatycznych i klimatogramów klimat strefy wilgotnych lasów równikowych oraz klimat strefy lasów liściastych i mieszanych •omawia na podstawie ilustracji warstwową budowę lasów strefy umiarkowanej •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>preria, pampa</i> •omawia charakterystyczne cechy klimatu stref sawann i stepów •opisuje na podstawie ilustracji świat roślin i zwierząt pustyni gorących i pustyni lodowych •wymienia cechy charakterystyczne klimatu śródziemnomorskiego •wymienia obiekty turystyczne w basenie Morza Śródziemnego •wymienia charakterystyczne cechy klimatu stref tajgi i tundry •wskazuje na mapie położenie najwyższych łańcuchów górskich innych niż Himalaje •charakteryzuje krajobraz wysokogórski w Himalajach •opisuje świat roślin i zwierząt w Himalajach	•porównuje temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w klimacie morskim i kontynentalnym •wymienia kryteria wydzielania stref krajobrazowych •przedstawia na podstawie ilustracji układ stref krajobrazowych na półkuli północnej •charakteryzuje warstwy wilgotnego lasu równikowego •charakteryzuje na podstawie ilustracji krajobrazu sawann i stepów •omawia klimat stref pustyni gorących i pustyni lodowych •omawia rzeźbę terenu pustyni gorących •omawia cechy krajobrazu śródziemnomorskiego •charakteryzuje cechy krajobrazu tajgi i tundry •charakteryzuje na podstawie ilustracji piętra roślinne w Himalajach	•prezentuje przykłady budownictwa, sposoby gospodarowania i zajęcia mieszkańców stref wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych •porównuje cechy krajobrazu sawann i stepów •omawia przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefach pustyni gorących i pustyni lodowych •prezentuje przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefie śródziemnomorskiej •porównuje budownictwo i życie mieszkańców stref tajgi i tundry •analizuje zmienność warunków klimatycznych w Himalajach i jej wpływ na życie ludności	•porównuje wilgotne lasy równikowe z lasami liściastymi i mieszanymi strefy umiarkowanej pod względem klimatu, roślinności i świata zwierząt •analizuje strefy sawann i stepów pod względem położenia, warunków klimatycznych i głównych cech krajobrazu •przedstawia podobieństwa i różnice między krajobrazami pustyni gorących i pustyni lodowych •opisuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji zróżnicowanie przyrodnicze i kulturowe strefy śródziemnomorskiej •porównuje rozmieszczenie stref krajobrazowych na Ziemi i pięter roślinności w górach
--	---	---	--	---

•wskazuje na mapie położenie stref tajgi i tundry •rozpoznaje gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tajgi i tundry •wskazuje na mapie Himalaje •wymienia charakterystyczne dla Himalajów gatunki roślin i zwierząt				
---	--	--	--	--

BIOLOGIA

Wymagania edukacyjne Klasa 5 *Biologia bez tajemnic*

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
I.	Poznajemy biologię					
1.	Czy biologia jest nauką?	wymienia działy biologii	wymienia metody poznawania przyrody	wymienia przykładowe przyrządy badawcze	wskazuje zagadnienia z zakresu poszczególnych działów biologii	opisuje, do czego są wykorzystywane różne przyrządy badawcze
2.	Na czym polega metoda naukowa?	wymienia etapy doświadczenia dostrzega różnice między obserwacją a doświadczeniem	określa problem badawczy, formułuje hipotezy rozróżnia próbę kontrolną i badawczą	planuje, przeprowadza i dokumentuje obserwacje i proste doświadczenia biologiczne	analizuje wyniki doświadczenia i obserwacji wyjaśnia różnicę między próbą badawczą a próbą kontrolną	wskazuje różnice między obserwacją a doświadczeniem wyjaśnia różnicę między próbą badawczą a próbą kontrolną formułuje wnioski z przeprowadzonych obserwacji i doświadczeń

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
3.	Co można zaobserwować pod mikroskopem?	wymienia elementy budowy mikroskopu optycznego	wykonuje preparat mikroskopowy	wykonuje obserwacje mikroskopowe	analizuje wyniki obserwacji mikroskopowych i formułuje wnioski	opisuje budowę i wyjaśnia działanie mikroskopu
4.	Podsumowanie działu I	wszystkie wymagania 1–3	wszystkie wymagania 1–3	wszystkie wymagania 1–3	wszystkie wymagania 1–3	wszystkie wymagania 1–3
II.	Organizacja i chemizm życia					
1.	Jakie są cechy organizmów?	wskazuje na hierarchię budowy jako cechę organizmów	wymienia poziomy hierarchii budowy organizmów	wymienia czynności życiowe organizmów	charakteryzuje czynności życiowe organizmów	wyjaśnia, na czym polega hierarchiczna budowa organizmów
3.	Jak są zbudowane komórki?	wymienia, z jakich elementów są zbudowane komórki bakteryjne, zwierzęce i roślinne	charakteryzuje komórki bakterii, zwierząt i roślin	wskazuje różnice w budowie komórek bakteryjnych, zwierzęcych i roślinnych przeprowadza obserwacje mikroskopowe i makroskopowe preparatów świeżych i trwałych	wyjaśnia różnice w budowie komórek bakteryjnych, zwierzęcych i roślinnych	wyjaśnia różnice między komórką bezjądrową a jądrową charakteryzuje funkcje błony komórkowej, charakteryzuje funkcje ściany komórkowej charakteryzuje funkcje mitochondrium
4.	Na czym polega fotosynteza?	podaje definicję fotosyntezy	wymienia czynniki wpływające na intensywność procesu fotosyntezy	opisuje przebieg procesu fotosyntezy	opisuje wpływ czynników na intensywność procesu fotosyntezy	wykazuje związek między wartością czynnika w środowisku

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
		wymienia sposoby odżywiania się organizmów samożywnych		wskazuje substraty i produkty procesu fotosyntezy planuje doświadczenie wykazujące wpływ wybranych czynników na intensywność procesu fotosyntezy	rozpisuje słownie lub przy pomocy równania chemicznego przebieg procesu fotosyntezy	a intensywnością procesu fotosyntezy przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wybranych czynników na intensywność procesu fotosyntezy
5.	Na czym polega oddychanie?	podaje definicję oddychania komórkowego wymienia rodzaje oddychania komórkowego (oddychanie tlenowe, fermentacja)	wskazuje przykłady organizmów przeprowadzających oddychanie tlenowe wskazuje przykłady organizmów przeprowadzających fermentację przedstawia miejsce w komórce, w którym zachodzi oddychanie tlenowe przedstawia miejsce w komórce, w którym zachodzi fermentacja	opisuje przebieg oddychania tlenowego opisuje przebieg fermentacji wskazuje substraty i produkty procesu oddychania tlenowego i fermentacji planuje doświadczenie wykazujące, że podczas fermentacji drożdże wydzielają dwutlenek węgla	wykazuje różnice między oddychaniem tlenowym a fermentacją	przeprowadza doświadczenie wykazujące, że podczas fermentacji drożdże wydzielają dwutlenek węgla

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
6.	Podsumowanie działu II	wszystkie wymagania 1–5	wszystkie wymagania 1–5	wszystkie wymagania 1–5	wszystkie wymagania 1–5	wszystkie wymagania 1–5
III.	Klasyfikacja i systematyka. Wirusy. Bakterie. Protisty. Grzyby					
1.	Kto jest kim w świecie organizmów?	wymienia królestwa organizmów	przedstawia nazwę gatunkową	wyjaśnia pojęcie gatunku i podaje przykłady	wymienia zasady podziału organizmów na jednostki systematyczne przedstawia charakterystyczne cechy organizmów pozwalające przyporządkować je do jednego z odpowiednich królestw	omawia zasady podziału organizmów na jednostki systematyczne
2.	Dlaczego wirusy nie są zaliczane do świata organizmów?	wymienia choroby wywoływane przez wirusy	omawia budowę wirusów wymienia drogi rozprzestrzeniania się wirusów	przedstawia drogi rozprzestrzeniania się wirusów wymienia zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez wirusy	przedstawia cechy wirusów odróżniające je od organizmów	wymienia cechy wirusów wspólne z organizmami przedstawia zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez wirusy
3.	Co dziś wiemy o bakteriach?	wymienia podstawowe cechy charakteryzujące bakterie	wymienia czynności życiowe bakterii (rozmnażanie, odżywianie, oddychanie)	rozdziela odżywianie samożywnie i cudzożywnie	omawia czynności życiowe bakterii (rozmnażanie, odżywianie, oddychanie)	rozdziela oddychanie tlenowe i beztlenowe omawia tempo przyrostu liczby bakterii

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
5.	Czym charakteryzuje się królestwo grzybów?	wymienia cechy umożliwiające zaklasyfikowanie organizmu do grzybów	przedstawia budowę grzybów wymienia przedstawicieli grzybów	omawia budowę porostu wymienia czynności życiowe grzybów (rozmnażanie, odżywianie, oddychanie)	wykazuje różnorodność budowy grzybów (jednokomórkowe, wielokomórkowe) wykazuje udział komórek glonu i grzyba w tworzeniu porostów	przedstawia wybrane czynności życiowe grzybów (rozmnażanie, odżywianie, oddychanie) rozdziela sposoby odżywiania się w zależności od źródła pokarmu dla grzybów rozdziela oddychanie tlenowe i beztlenowe
6.	Gdzie możemy spotkać bakterie, protisty i grzyby?	wymienia miejsca występowania bakterii i grzybów w przyrodzie	wymienia bakterie i grzyby związane z organizmem człowieka	przedstawia bakterie i grzyby w przyrodzie	przedstawia na jednym przykładzie bakterie / grzyby związane z organizmem człowieka	przedstawia bakterie i grzyby związane z organizmem człowieka
7.	Jakie znaczenie mają bakterie, protisty i grzyby dla człowieka i środowiska?	wymienia przykłady znaczenia bakterii i grzybów w przyrodzie	wymienia przykłady znaczenia bakterii i grzybów dla człowieka	wymienia choroby bakteryjne (gruźlica, borelioza, tężec, salmonelloza) wymienia grzyby jadalne i trujące	rozdziela pozytywne i negatywne znaczenie bakterii i grzybów w przyrodzie wymienia przykłady pozytywnego znaczenia bakterii i grzybów w przyrodzie wymienia przykłady negatywnego znaczenia	przedstawia pozytywne znaczenie bakterii i grzybów dla człowieka przedstawia negatywne znaczenie bakterii i grzybów dla człowieka przedstawia drogi rozprzestrzeniania się i zasady profilaktyki

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
					bakterii i grzybów w przyrodzie rozróżnia pozytywne i negatywne znaczenie bakterii i grzybów dla człowieka	chorób wywoływanych przez bakterie rozpoznaje grzyby jadalne i trujące
8.	Podsumowanie działu III	wszystkie wymagania 1–7	wszystkie wymagania 1–7	wszystkie wymagania 1–7	wszystkie wymagania 1–7	wszystkie wymagania 1–7
IV.	Tkanki i organy roślinne					
3.	Jakie znaczenie dla rośliny mają korzeń, łodyga i liście?	wymienia poszczególne organy roślin wskazuje formy morfologiczne roślin okrytonasiennych (rośliny zielne, krzewinki, krzewy, drzewa)	podaje co najmniej jedną funkcję korzenia, łodygi i liścia wskazuje na schemacie / rysunku / żywym okazie rośliny okrytonasiennej korzeń, łodygę oraz liść	określa funkcje korzenia, łodygi oraz liści	tworzy prosty schemat/ rysunek rośliny zielnej, krzewinki, krzewu, drzewa i wskazuje organy roślinne: korzeń, łodygę, liść, kwiat	wykazuje związek między budową organu a pełnioną przez niego funkcją

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
4.	Dlaczego roślina potrzebuje kwiatów, nasion i owoców?	wymienia elementy budowy kwiatu	wymienia funkcje kwiatu	wskazuje obecność nasion i owoców	rozpoznaje elementy budowy kwiatu wymienia sposoby rozprzestrzeniania się nasion	przedstawia funkcje elementów kwiatu w rozmnażaniu płciowym wskazuje znaczenie nasion dla roślin wymienia sposoby rozprzestrzeniania się nasion
5.	Podsumowanie działu IV	wszystkie wymagania 3–4	wszystkie wymagania 3–4	wszystkie wymagania 3–4	wszystkie wymagania 3–4	wszystkie wymagania 3–4
V.	Mchy. Paprotniki. Nagonasienne. Okrytonasienne					
1.	Po czym rozpoznać mchy i jakie mają one znaczenie w przyrodzie?	wymienia cechy mchów	wymienia elementy ogólnej budowy zewnętrznej mchów	wymienia i wskazuje przedstawicieli mchów	rozpoznaje cechy budowy zewnętrznej mchów	identyfikuje nieznanego organizm jako przedstawiciela mchów na podstawie obecności charakterystycznych cech
2.	Czym charakteryzują się paprociowe, widłakowe, skrzypowe?	wymienia cechy paprociowych wymienia cechy ogólnej budowy zewnętrznej paprociowych	wymienia i wskazuje przedstawicieli paprociowych (co najmniej paprotkę zwyczajną)	wymienia przykłady znaczenia paprociowych, w przyrodzie	rozpoznaje cechy budowy zewnętrznej paprociowych identyfikuje nieznanego organizm jako przedstawiciela paprociowych na	omawia znaczenie paprociowych, w przyrodzie

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
					podstawie obecności charakterystycznych cech	
3.	Dlaczego rośliny nagonasienne są ważne w przyrodzie i dla człowieka?	wymienia cechy roślin nagonasiennych wymienia cechy ogólnej budowy zewnętrznej sosny	wymienia przedstawicieli rodzimych nagonasiennych	wymienia przykłady znaczenia nagonasiennych w przyrodzie i gospodarce człowieka	przedstawia i opisuje cechy budowy zewnętrznej sosny identyfikuje przedstawicieli rodzimych nagonasiennych	wskazuje różnice w budowie zewnętrznej sosny w zależności od lokalizacji rośliny omawia znaczenie nagonasiennych w przyrodzie i gospodarce człowieka
4.	Jakie miejsce zajmują rośliny okrytonasienne w przyrodzie i życiu człowieka?	wymienia cechy roślin okrytonasiennych wymienia cechy ogólnej budowy zewnętrznej roślin okrytonasiennych	wymienia formy morfologiczne roślin okrytonasiennych wymienia przedstawicieli rodzimych okrytonasiennych	wymienia przykłady znaczenia okrytonasiennych w przyrodzie i gospodarce człowieka podaje przykład wody, jako czynnika wpływającego na proces kiełkowania nasion roślin okrytonasiennych	przedstawia i opisuje cechy budowy zewnętrznej roślin okrytonasiennych identyfikuje przedstawicieli rodzimych okrytonasiennych	wymienia i charakteryzuje formy morfologiczne roślin okrytonasiennych planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wody na proces kiełkowania nasion roślin okrytonasiennych omawia znaczenie okrytonasiennych w przyrodzie i gospodarce człowieka
5.	Podsumowanie działu V	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4

MATEMATYKA

Katalog wymagań programowych

Kategorie celu zostały określone następująco:

- dotyczy wiadomości • dotyczy przetwarzania wiadomości

A – uczeń zna C – uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach typowych

B – uczeń rozumie D – uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach problemowych

						Opis osiągnięć	
Stopień						Dział programowy: Działania na liczbach naturalnych Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
						rozróżnia pojęcia: cyfra, liczba	A
						porównuje liczby naturalne – proste przypadki	B
						dodaje i odejmuje liczby naturalne w zakresie 100	B
						mnoży i dzieli liczby naturalne w zakresie tabliczki mnożenia	B
						mnoży i dzieli liczby przez: 10, 100, 1000	C
						rozróżnia pojęcia: suma, różnica, iloczyn, iloraz	A
						odczytuje wskazane liczby na osi liczbowej – proste przypadki	B
						dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli liczby naturalne w zakresie 1000 – proste przykłady	B
						zmienia kolejność składników w dodawaniu i czynników w mnożeniu, by ułatwić obliczenia	C
						mnoży liczby w przypadkach typu $40 \cdot 30$	B
						dzieli liczby w przypadkach typu $1200 : 60$	B
						rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem porównywania różnicowego i ilorazowego	C
						zaznacza liczby na osi liczbowej przy danej jednostce	B
						zapisuje iloczyn jednakowych czynników w postaci potęgi	B
						zapisuje potęgi w postaci iloczynu – proste przypadki	B

					• oblicza wartości potęg o podstawie i wykładniku naturalnym – proste przykłady	C
					• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych (dwa, trzy działania)	C
					• stosuje kalkulator w niektórych obliczeniach	B
					• szacuje wyniki prostych obliczeń	C
					• rozwiązuje proste zadania zamknięte i otwarte w zakresie czterech działań	C
					• wyjaśnia na przykładach różne sposoby wykonywania działań	C
					• wyjaśnia na przykładach własności liczby 0 w dodawaniu i odejmowaniu, mnożeniu i dzieleniu oraz liczby 1 w mnożeniu i dzieleniu	B
					• oblicza niewiadomą liczbę w równaniu z zastosowaniem rachunku pamięciowego, stosując działania odwrotne, dopełnianie i zgadywanie	C
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, w których występuje nawias okrągły	C
					• wyznacza jednostkę na osi liczbowej, gdy dane są dwie liczby umieszczone w pewnej odległości	C
					• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pamięciowych	C
					• rozwiązuje proste zadania zamknięte i otwarte z zastosowaniem porównywania różnicowego i ilorazowego	C
					• wyznacza jednostkę na osi liczbowej, gdy na osi zaznaczone są dwie niekolejne liczby naturalne	C
					• wykrywa błędy w obliczeniach i szacuje wyniki	D
					• wyjaśnia na przykładach związki między działaniami wzajemnie odwrotnymi	B
					• stosuje szacowanie wyniku w zadaniach tekstowych otwartych i zamkniętych	C
					• rozwiązuje zadania rozszerzonej odpowiedzi dotyczące porównywania różnicowego i ilorazowego	D
					• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, w których występują potęgi	D
					• układa i rozwiązuje zadania dotyczące porównywania różnicowego i ilorazowego, wykonuje rysunki pomocnicze	D
					• ocenia treść zadań, w których brak pewnych danych, występuje ich nadmiar lub dane są sprzeczne	D
					• rozwiązuje zadania problemowe	D
Stopień						

6	5	4	3	2	Dział programowy: Figury geometryczne, cz. 1 Uczeń:	Kategoria celu
					rozróżnia odcinki, proste, półproste	A
					wskazuje i nazywa jednostki długości	A
					kreśli odcinki o podanej długości	B
					mierzy odcinki – proste przykłady	A
					wskazuje ramiona i wierzchołek kąta	A
					wskazuje kąty ostre, proste i rozwarte	A
					rozpoznaje proste prostopadłe i równoległe	B
					wyróżnia punkty należące i nienależące do prostej	B
					nazywa proste, półproste i odcinki	B
					kreśli odcinki, proste równoległe i prostopadłe na kratkowanym papierze	B
					mierzy i porównuje odcinki	C
					rysuje odcinki o wskazanej długości	B
					zamienia jednostki długości – proste przypadki	C
					rozróżnia kąty ostre, proste, rozwarte, półpełne i pełne	C

6						5						4						3						2						Opis osiągnięć																	
																								• rysuje kąty ostre, proste i rozwarte						C																	
																								• odczytuje i nazywa kąty						B																	
																								• mierzy kąty za pomocą kątomierza i rysuje kąty o danej mierze						C																	
																								• rysuje odcinki (proste) równoległe i prostopadłe za pomocą linijki i ekierki						C																	
																								• mierzy odcinki różnymi jednostkami długości i zapisuje te długości						C																	
																								• zamienia jednostki długości						C																	
																								• wykonuje obliczenia na jednostkach długości						C																	
																								• podaje zależności między jednostkami długości, przelicza jednostki – proste przypadki						C																	
																								• rozwiązuje typowe zadania z zastosowaniem miar i własności poznanych kątów						C																	
																								• rysuje kąty ostre, proste, rozwarte, półpełne, pełne oraz zerowe i je porównuje						C																	
																		• rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności, z wykorzystaniem jednostek długości i miar kątów						D																							
																		• rozwiązuje zadania problemowe						D																							
Stopień						Dział programowy: Rozszerzenie zakresu liczbowego Uczeń:																		Kategoria celu																							
6						5						4						3						2																							
																								• odczytuje liczby do 10 000 – proste przykłady						A																	
																								• odczytuje cyfry we wskazanych rzędach liczby						A																	
																								• zapisuje liczby o danych cyfrach we wskazanych rzędach – proste przypadki						B																	
																								• dodaje i odejmuje liczby sposobem pisemnym – proste przykłady						B																	
																								• mnoży i dzieli przez liczby jednocyfrowe – proste przypadki						B																	
																								• zapisuje i odczytuje znaki rzymskie						A																	
																								• zapisuje liczby znakami rzymskimi do 3000 – proste przypadki						B																	
																								• rozróżnia i posługuje się podstawowymi miarami czasu						A																	
																								• czyta liczby do 100 000 zapisane w dziesiętkowym systemie pozycyjnym i zapisuje je słowami						B																	
																								• odczytuje duże liczby zaznaczone na osi liczbowej						B																	

					zaznacza na osi liczbowej liczby naturalne – proste przypadki	B
					wykonuje dzielenie z resztą i sprawdza je za pomocą mnożenia – proste przykłady	C
					stosuje algorytmy działań pisemnych	C
					mnoży i dzieli pisemnie liczby zakończone zerami – proste przypadki	C
					rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pisemnych i pamięciowych	C
					rozwiązuje proste zadania dotyczące porównywania różnicowego i ilorazowego z zastosowaniem działań pisemnych	C
					zapisuje wieki, numery rozdziałów oraz nieskomplikowane liczby do 3000 za pomocą znaków rzymskich	C
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					posługuje się podstawowymi miarami czasu	B
					wyjaśnia znaczenia terminów: system dziesiętkowy i pozycyjny, nazywa i wskazuje rzędy	D
					wyjaśnia sposoby pisemnego dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia	D
					w nieskomplikowanych przypadkach szacuje wyniki działań	C
					podejmuje próby szacowania wyników	C
					mnoży i dzieli przez liczby dwucyfrowe	C
					mnoży i dzieli pisemnie liczby zakończone zerami	C
					wykonuje sprawdzenie przeprowadzonych działań	C
					rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pisemnych	C
					rozwiązuje proste równania z zastosowaniem obliczeń pisemnych	C
					zapisuje liczby znakami rzymskimi, czyta liczby zapisane znakami rzymskimi	C
					wyjaśnia zasady zapisu liczb w systemie rzymskim	B
					zamienia jednostki miar czasu	C
					rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń czasowych i kalendarzowych	C
					zapisuje daty, wieki za pomocą znaków rzymskich w sytuacjach praktycznych	C
					mnoży i dzieli przez liczby wielocyfrowe	C
					wyjaśnia sposób pisemnego mnożenia i dzielenia liczb zakończonych zerami	C

						• objaśnia algorytmy działań pisemnych	D
						• ocenia, jaka może być reszta z dzielenia przez liczbę naturalną jednocyfrową lub wielocyfrową zakończoną zerami	D
						• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych z zastosowaniem obliczeń pisemnych	C
						• układa i rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pisemnych	D
						• uzupełnia brakujące cyfry w działaniach wykonanych sposobem pisemnym	D
						• stosuje zamiany miar czasu w zadaniach otwartych i zamkniętych o podwyższonym stopniu trudności	D
						• rozwiązuje zadania problemowe	D
Stopień						Dział programowy: Figury geometryczne, cz. 2 Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
						• rozpoznaje prostokąty	A
						• wskazuje wierzchołki i boki prostokąta	B
						• oblicza obwód prostokąta, którego długości boków wyrażone są tą samą jednostką	B
						• kreśli okręgi o wskazanym promieniu	B
						• rysuje prostokąty i kwadraty o podanych wymiarach	C
						• kreśli przekątne prostokąta	A
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć		
						• opisuje własności kwadratu i prostokąta	C
						• porównuje boki prostokąta za pomocą cyrkla	B
						• wskazuje środek, promień, średnicę i cięciwę w kole oraz w okręgu	B
						• wypełnia prostokąty kwadratami jednostkowymi	B
						• podaje zależności między jednostkami pola – proste przypadki	B
						• oblicza pole prostokąta, gdy dane są długości boków wyrażone jednakowymi jednostkami	B
						• uzasadnia, że kwadrat jest prostokątem	C
						• wyjaśnia pojęcie pola jako liczby jednostkowych kwadratów wypełniających daną figurę	B
						• oblicza obwód i pole prostokąta, gdy długości boków są wyrażone różnymi jednostkami	C

					• oblicza bok kwadratu o danym obwodzie	C	
					• zamienia jednostki pola z większych na mniejsze	C	
					• wskazuje punkty należące bądź nienależące do okręgu i koła	B	
					• podaje zależności między długością promienia i długością średnicy	C	
					• rysuje okrąg o danej średnicy	C	
						• rysuje kwadrat lub prostokąt o danej przekątnej	C
						• oblicza pole kwadratu, gdy dany jest obwód	D
						• oblicza pole lub obwód prostokąta, mając dane zależności między długościami boków	C
						• zamienia jednostki powierzchni z mniejszych na większe i odwrotnie	D
						• oblicza długość boku prostokąta, mając dane pole i długość drugiego boku	C
					• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem własności prostokąta, koła, okręgu	D	
					• symbolicznie oznacza okręgi i koła	C	
					• porównuje własności prostokąta i kwadratu	D	
Stopień					Dział programowy: Skala i plan. Diagramy Uczeń:	Kategoria celu	
6	5	4	3	2			
					• rysuje odcinki, prostokąty w skali 1 : 1, 1 : 2, 2 : 1	B	
					• odróżnia zapis skali powiększającej od pomniejszającej	A	
					• odpowiada na proste pytania dotyczące diagramów	B	
					• podaje przykłady skali powiększającej lub pomniejszającej	A	
						• rysuje odcinki, kwadraty i prostokąty w podanej skali	A
						• rysuje w skali okręgi o danej długości promienia lub średnicy	B
						• odczytuje z mapy lub planu rzeczywiste odległości między miastami lub obiektami – proste przypadki	B
						• oblicza jakimi odcinkami będą na mapie odległości rzeczywiste – proste przypadki	C

Opis osiągnięć					
				• odczytuje dane z prostych diagramów obrazkowych lub słupkowych	A
				• przedstawia dane na diagramach obrazkowych – proste przypadki	C
			• przedstawia dane na diagramach obrazkowych lub słupkowych	C	
			• interpretuje dane z diagramów obrazkowych lub słupkowych	C	
			• oblicza rzeczywiste odległości z planu i mapy – proste przypadki	C	
			• wyznacza odległości na planie i mapie, znając rzeczywiste odległości w typowych zadaniach praktycznych	C	
		• oblicza odległość między miastami w rzeczywistości, znając skalę i odległość na mapie	D		
		• zbiera dane i przedstawia je na diagramach obrazkowych lub słupkowych	C		
		• interpretuje diagramy, samodzielnie układa pytania do diagramów	C		
		• wyznacza skalę dla danej pary: figury i jej obrazu w skali	C		
		• rozwiązuje zadania złożone, w których wykorzystuje wiedzę o skali i planie	D		
		• interpretuje diagramy o podwyższonym stopniu trudności, układa do nich pytania	D		
Stopień					Kategoria celu
6	5	4	3	2	
				• podaje przykłady dzielników lub wielokrotności danej liczby – proste przypadki	B
				• wymienia jednocyfrowe liczby pierwsze	A
				• wskazuje przykłady liczb podzielnych przez: 2, 4, 5, 10, 100 – proste przypadki	B
			• wybiera z dowolnego zbioru dzielniki lub wielokrotności danej liczby – proste przypadki	B	
			• podaje przykłady dzielników lub wielokrotności danej liczby	B	
			• podaje jednocyfrowe i dwucyfrowe przykłady liczb pierwszych	A	
			• rozróżnia liczby pierwsze i liczby złożone	B	
			• podaje przykłady liczb podzielnych przez: 2, 4, 5, 10, 100	B	
			• podaje przykłady liczb podzielnych przez 3 i 9	C	
			• wybiera z dowolnego zbioru liczby podzielne przez 3 i 9 – proste przypadki	C	

						rozwiązuje zadania dotyczące dzielników i wielokrotności liczb	C
						wybiera liczby pierwsze i złożone ze zbioru liczb naturalnych	B
						uzasadnia, kiedy liczba jest podzielna przez: 2, 4, 5, 10, 100, 25, 3, 9	C
						uzupełnia w zapisie liczby brakujące cyfry tak, aby otrzymana liczba była podzielna przez: 2, 4, 5, 10, 100, 25, 3, 9	D
						ocenia, czy zdania dotyczące podzielności liczb są prawdziwe, czy fałszywe	D
						wyróżnia liczby o złożonych warunkach podzielności, np. przez 6, 15	D
						przy zdaniach fałszywych podaje kontrprzykład	D
6 5 4 3 2						Opis osiągnięć	
Stopień						Dział programowy: Ułamki zwykłe Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
						odczytuje, jaka część figury jest wyróżniona – proste przypadki	B
						wskazuje licznik i mianownik ułamka zwykłego	A
						podaje przykłady ułamków właściwych i niewłaściwych	A
						zamienia ułamki niewłaściwe na liczby mieszane i odwrotnie – proste przypadki	B
						porównuje ułamki, korzystając z ich ilustracji – proste przypadki	A
						dodaje i odejmuje ułamki zwykłe o jednakowych mianownikach – proste przypadki; korzysta z ilustracji	C
						zapisuje ułamek jako część całości	B
						wyznacza ułamek prostokąta, koła, odcinka – proste przypadki	C
						przedstawia iloraz liczb naturalnych w postaci ułamka zwykłego i odwrotnie	A
						wyszukuje ułamki właściwe i niewłaściwe w zbiorze ułamków zwykłych	B
						podaje przykłady ułamków właściwych i niewłaściwych	B
						porównuje ułamki o jednakowych licznikach lub mianownikach	B
						zapisuje skalę pomniejszającą w postaci ułamka i odwrotnie	C
						zamienia ułamki niewłaściwe na liczbę mieszaną i odwrotnie	C
						zapisuje skalę powiększającą w postaci ułamka niewłaściwego i odwrotnie	C

						• skraca i rozszerza ułamki – proste przypadki	B
						• odczytuje ułamki zaznaczone na osi liczbowej	B
						• dodaje i odejmuje ułamki zwykłe o jednakowych mianownikach	C
						• mnoży ułamki przez liczbę naturalną	C
						• rozwiązuje proste równania z zastosowaniem ułamków	C
						• rozwiązuje proste zadania otwarte i zamknięte z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych	C
						• przedstawia na rysunku ułamek jako część całości	C
						• zaznacza ułamki na osi liczbowej, dobierając jednostkę	C
						• porównuje ułamki, korzystając z odpowiednich reguł lub przedstawiając ułamek na osi liczbowej	C
						• wyjaśnia zamianę ułamka niewłaściwego na liczbę mieszaną i odwrotnie	B
						• wyjaśnia, co to znaczy skrócić lub rozszerzyć ułamek zwykły	B
						• objaśnia sposób dodawania i odejmowania ułamków o jednakowych mianownikach	B
						• objaśnia sposób mnożenia ułamka przez liczbę naturalną	B
						• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych	C
						• oblicza wartości wyrażeń, w których występują ułamki zwykłe	C
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć		
						• uzasadnia porównywanie ułamków za pomocą ilustracji lub na osi liczbowej	D
						• stosuje poznane działania na ułamkach zwykłych do rozwiązywania zadań	C
						• oblicza w zadaniach ułamek danej liczby naturalnej, korzystając z rysunku	D
						• rozwiązuje zadania problemowe	D
Stopień					Dział programowy: Ułamki dziesiętne Uczeń:		Kategoria celu
6	5	4	3	2			
						• podaje przykłady ułamków dziesiętnych	A
						• odczytuje i zapisuje ułamki w postaci dziesiętnej – proste przypadki	B
						• zapisuje wyrażenia dwumianowane w postaci ułamka dziesiętnego – proste przypadki	B
						• dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne sposobem pisemnym i w pamięci – proste przykłady	B

		• odczytuje i zapisuje ułamki w postaci dziesiętnej	B
		• zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej – proste przykłady	A
		• wyszukuje ułamki dziesiętne w zbiorze danych liczb	B
		• skraca i rozszerza ułamki dziesiętne	B
		• dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne w pamięci lub sposobem pisemnym	C
		• mnoży i dzieli ułamki dziesiętne przez: 10, 100, 1000	C
		• porównuje ułamki dziesiętne	C
		• zapisuje wyrażenia dwumianowane za pomocą ułamków dziesiętnych i odwrotnie	C
		• rozwiązuje proste równania, w których występują ułamki dziesiętne i trzeba obliczyć składnik lub odjemną, lub odjemnik	C
		• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem poznanych działań na ułamkach dziesiętnych	C
		• zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej	B
		• podaje zasady pisemnego dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych	C
		• podaje zasady mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez: 10, 100, 1000	B
		• rozwiązuje zadania otwarte i zamknięte, w których występują ułamki dziesiętne	C
		• zamienia ułamki zwykłe na dziesiętne poprzez rozszerzanie	C
		• skraca lub rozszerza ułamki dziesiętne do wskazanych rzędów	C
		• porządkuje rosnąco lub malejąco ułamki dziesiętne	D
		• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, zawierających kilka działań, nawias okrągły oraz ułamki dziesiętne	D
		• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na ułamkach	D
		• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na ułamkach dziesiętnych	D
		• wyznacza odpowiednią jednostkę na osi liczbowej i zaznacza na niej ułamki dziesiętne o mianownikach 100 i 1000	D

- wyróżnia sześciany wśród innych prostopadłościanów

B

- wskazuje na modelu prostopadłościanu jego ściany, krawędzie i wierzchołki

A

- oblicza pole powierzchni sześcianu, mając daną jego siatkę lub model

- wyróżnia prostopadłościany w zbiorze innych brył C
- podaje przykłady przedmiotów, które mają kształt prostopadłościanu B
- rozróżnia siatki sześciąt i prostopadłościanów A
- rysuje siatki sześciąt i prostopadłościanów o podanych wymiarach, wyrażonych w tych samych jednostkach długości A
- rysuje siatki prostopadłościanów w skali – proste przypadki C
- wskazuje na modelu prostopadłościanu ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe C
- zna jednostki pola i zamienia je w prostych przypadkach B
- oblicza pole powierzchni prostopadłościanu i sześcianu, mając dane wymiary bryły wyrażone jednakowymi jednostkami długości C
- rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem własności prostopadłościanu C
- zamienia jednostki pola C
- oblicza pola powierzchni prostopadłościanu, mając dane jego wymiary wyrażone w różnych jednostkach długości C
- rozwiązuje proste zadania praktyczne na obliczanie pól powierzchni prostopadłościanów C
- projektuje siatki sześciąt i prostopadłościanów o danych własnościach (np. z zastosowaniem porównania różnicowego i ilorazowego) D
- wskazuje na siatce prostopadłościanu ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe C
- rozwiązuje zadania i wykonuje obliczenia, w których występują różne jednostki długości lub pola D
- projektuje siatki prostopadłościanów z wykorzystaniem skali C
- rozwiązuje zadania problemowe dotyczące własności prostopadłościanów

D

- rozwiązuje zadania problemowe dotyczące obliczania pola powierzchni prostopadłościanu

D

INFORMATYKA

Wymagania edukacyjne z informatyki w klasie V

1. W zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów uczeń:
 - analizuje problem opisany w zadaniu, określa cel do osiągnięcia i opracowuje rozwiązanie zadania,
 - wyróżnia kroki prowadzące do rozwiązania zadania,
 - formułuje algorytmy określające sterowanie obiektem na ekranie.
2. W zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych uczeń:
 - tworzy dokumenty tekstowe,
 - wymienia zasady formatowania tekstu i stosuje je podczas sporządzania dokumentów,
 - wymienia i stosuje skróty klawiszowe ułatwiające pracę na komputerze,
 - wstawia do dokumentu obrazy pobrane z Internetu,
 - wstawia do dokumentu tekstowego obiekty WordArt,
 - tworzy w dokumentach listy numerowane i punktowane,
 - tworzy w dokumentach listy wielopoziomowe,
 - wstawia do dokumentu kształty i zmienia ich wygląd,
 - zmienia tło dokumentu tekstowego,
 - dodaje obramowanie do dokumentu tekstowego,
 - umieszcza w dokumencie tabele,
 - omawia budowę tabeli,
 - dodaje do tabeli kolumny i wiersze,
 - usuwa z tabeli kolumny i wiersze,

- tworzy prezentacje multimedialne,
 - dodaje nowe slajdy do prezentacji,
 - umieszcza na slajdach teksty, obrazy, dźwięki i filmy,
 - dodaje przejścia do slajdów,
 - dodaje animacje do elementów prezentacji,
 - tworzy animacje i gry w wizualnym języku programowania,
 - przygotowuje plan tworzonej gry,
 - rysuje tło do swojej gry,
 - buduje skrypty określające sposób sterowania postacią na ekranie,
 - wykorzystuje polecenia sekwencyjne, warunkowe i iteracyjne,
 - programuje konsekwencje zajścia zdarzeń,
 - buduje skrypty rysujące figury geometryczne,
 - opracowuje kolejne etapy swojej gry,
 - określa położenie elementów na ekranie, wykorzystując układ współrzędnych,
 - sprawdza, czy zbudowane skrypty działają zgodnie z oczekiwaniami, poprawia ewentualne błędy,
 - objaśnia zasadę działania zbudowanych skryptów,
 - przygotowuje proste animacje przedstawiające ruch postaci,
 - tworzy własne postaci i wykorzystuje je w animacjach,
 - prezentuje krótkie historie w animacjach,
 - zapisuje efekty pracy w wyznaczonym miejscu,
 - porządkuje zasoby w komputerze lub w innych urządzeniach.
3. W zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi uczeń:
- właściwie interpretuje komunikaty komputera i prawidłowo na nie reaguje,
 - wykorzystuje pomoc dostępną w programach,
 - właściwie zapisuje i przechowuje swoje prace wykonane na komputerze,
 - wyszukuje w Internecie obrazy i wykorzystuje je w swoich projektach,
 - porządkuje na dysku twardym komputera obrazy pobrane z Internetu,
 - zapisuje tworzone projekty w różnych formatach.

4. W zakresie rozwijania kompetencji społecznych uczniów:
 - uczestniczy w pracy grupowej, wykonując zadania i realizując projekty,
 - dba o właściwy podział obowiązków podczas pracy w grupie,
 - przestrzega zasad obowiązujących podczas współpracy z innymi.
5. W zakresie przestrzegania praw i zasad bezpieczeństwa uczniów:
 - przestrzega zasad bezpiecznej i higienicznej pracy przy komputerze,
 - stosuje zasady bezpiecznego korzystania z Internetu,
 - przestrzega praw autorskich, wykorzystując materiały pobrane z Internetu.

Wymagania na poszczególne oceny

Wymagania na każdy stopień wyższy niż **dopuszczający** obejmują również wymagania na stopień **poprzedni**.

Wymagania na ocenę celującą obejmują stosowanie przyswojonych informacji i umiejętności w sytuacjach trudnych, złożonych i nietypowych.

Ocena			
Stopień dopuszczający Uczeń:	Stopień dostateczny Uczeń:	Stopień dobry Uczeń:	Stopień bardzo dobry Uczeń:
• zmienia krój czcionki w dokumencie tekstowym, • zmienia wielkość czcionki w dokumencie tekstowym, • tworzy listy jednopoziomowe, wykorzystując narzędzie Numerowanie, • określa elementy, z których składa się tabela, • wstawia do dokumentu tekstowego tabelę o określonej liczbie kolumn i wierszy, • zmienia tło strony w dokumencie tekstowym,	• ustawia pogrubienie, pochylenie (kursywę) i podkreślenie tekstu, • zmienia kolor tekstu, • wyrównuje akapit na różne sposoby, • umieszcza w dokumencie obiekt WordArt i formatuje go, • stosuje listy wielopoziomowe dostępne w edytorze tekstu, • w tabeli wstawionej do dokumentu tekstowego dodaje oraz usuwa kolumny i wiersze, • ustawia styl tabeli, korzystając z szablonów dostępnych w programie Word, • dodaje obramowanie strony,	• wykorzystuje skróty klawiszowe podczas pracy w edytorze tekstu, • podczas edycji tekstu wykorzystuje tzw. twardą spację oraz miękki enter, • sprawdza poprawność ortograficzną i gramatyczną tekstu, wykorzystując odpowiednie narzędzia, • definiuje listy wielopoziomowe, • zmienia w tabeli wstawionej do dokumentu tekstowego kolor cieniowania komórek oraz ich obramowania, • formatuje tekst w komórkach tabeli,	• formatuje dokument tekstowy według wytycznych podanych przez nauczyciela lub wymienionych w zadaniu, • używa w programie Word opcji Pokaż wszystko do sprawdzenia formatowania tekstu, • tworzy wcięcia akapitowe, • dobiera rodzaj listy do tworzonego dokumentu, • korzysta z narzędzia Rysuj tabelę do dodawania, usuwania oraz zmiany wyglądu linii tabeli wstawionych do dokumentu tekstowego,

• dodaje do dokumentu tekstowego obraz z pliku, • wstawia kształty do dokumentu tekstowego, • dodaje nowe slajdy do prezentacji multimedialnej, • wpisuje tytuł prezentacji na pierwszym slajdzie, • wstawia do prezentacji multimedialnej obiekt Album fotograficzny i dodaje do niego zdjęcie z dysku, • tworzy prostą prezentację multimedialną składającą się z kilku slajdów i zawierającą zdjęcia, • dodaje do prezentacji muzykę z pliku, • dodaje do prezentacji film z pliku, • podczas tworzenia prezentacji korzysta z obrazów pobranych z internetu, • ustala cel wyznaczonego zadania w prostym ujęciu algorytmicznym, • wczytuje do gry tworzonej w Scratchu gotowe tło z pliku, • dodaje postać z biblioteki do projektu tworzonego w Scratchu, • buduje skrypty do przesuwania duszka po scenie, • korzysta z bloków z kategorii Pióro do rysowania linii na scenie podczas ruchu duszka, • omawia budowę okna programu Pivot Animator,	• zmienia rozmiar i położenie elementów graficznych wstawionych do dokumentu tekstowego, • wybiera motyw prezentacji multimedialnej z gotowych szablonów, • zmienia wersję kolorystyczną wybranego motywu, • dodaje podpisy pod zdjęciami wstawionymi do prezentacji multimedialnej, • zmienia układ obrazów w obiekcie Album fotograficzny w prezentacji multimedialnej, • dodaje do prezentacji obiekt WordArt, • dodaje przejścia między slajdami, • dodaje animacje do elementów prezentacji multimedialnej, • ustawia odtwarzanie na wielu slajdach muzyki wstawionej do prezentacji, • ustawia odtwarzanie w pętli muzyki wstawionej do prezentacji, • zmienia moment odtworzenia filmu wstawionego do prezentacji na Automatycznie lub Po kliknięciu, • dodaje do prezentacji multimedialnej dodatkowe elementy graficzne: kształty i pola tekstowe, • zbiera dane niezbędne do osiągnięcia celu, • osiąga wyznaczony cel bez wcześniejszej analizy problemu w sposób algorytmiczny, • samodzielnie rysuje tło dla gry tworzonej w Scratchu, • ustala miejsce obiektu na scenie, korzystając z układu współrzędnych,	• zmienia wypełnienie i obramowanie kształtu wstawionego do dokumentu tekstowego, • zmienia obramowanie i wypełnienie obiektu WordArt, • dodaje do prezentacji multimedialnej obrazy i dostosowuje ich wygląd oraz położenie na slajdzie, • podczas tworzenia prezentacji multimedialnej stosuje najważniejsze zasady przygotowania eleganckiej prezentacji, • formatuje wstawione do prezentacji zdjęcia, korzystając z narzędzi na karcie Formatowanie, • określa czas trwania przejścia slajdu, • określa czas trwania animacji na slajdach, • zapisuje prezentację multimedialną jako plik video, • zmienia wygląd dodatkowych elementów wstawionych do prezentacji, • analizuje problem i przedstawia różne sposoby jego rozwiązania, • wybiera najlepszy sposób rozwiązania problemu, • buduje w Scratchu skrypty do przesuwania duszka za pomocą klawiszy, • buduje w Scratchu skrypt rysujący kwadrat,	• korzysta z narzędzi na karcie Formatowanie do podstawowej obróbki graficznej obrazów wstawionych do dokumentu tekstowego, • dobiera kolorystykę i układ slajdów prezentacji multimedialnej tak, aby były one wyraźne i czytelne, • umieszcza dodatkowe elementy graficzne w albumie utworzonym w prezentacji multimedialnej, • dodaje dźwięki do przejść i animacji w prezentacji multimedialnej, • korzysta z dodatkowych ustawień dźwięku dostępnych w programie PowerPoint, • korzysta z dodatkowych ustawień wideo dostępnych w programie PowerPoint, • zmienia kolejność i czas trwania animacji, aby dopasować je do historii przedstawianej w prezentacji, • w programie Scratch buduje skrypt liczący długość trasy, • dodaje drugi poziom do tworzonej przez siebie gry w Scratchu, • używa zmiennych podczas programowania, • buduje skrypty rysujące dowolne figury foremne, • tworzy w programie Pivot Animator płynne animacje, dodając
---	--	--	--

• tworzy prostą animację składającą się z kilku klatek, • uruchamia edytor postaci, • współpracuje w grupie podczas pracy nad wspólnymi projektami.	• w budowanych skryptach zmienia grubość, kolor i odcień pisaka, • dodaje tło do animacji tworzonej w programie Pivot Animator, • tworzy nowe postaci w edytorze dostępnym w programie Pivot Animator i dodaje je do swoich animacji.	• w programie Pivot Animator tworzy animację składającą się z większej liczby klatek i przedstawiającą postać podczas konkretnej czynności, • modyfikuje postać dodaną do projektu, • wykonuje rekwizyty dla postaci wstawionych do animacji.	odpowiednio dużo klatek nieznacznie się od siebie różniących, • tworzy animację z wykorzystaniem samodzielnie stworzonej postaci.
---	---	---	--

TECHNIKA

Wymagania z techniki w klasie V

Ocena osiągnięć ucznia polega na rozpoznaniu stopnia opanowania przez niego wiadomości i umiejętności rozwiązywania zadań technicznych w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej. Ocenianie służy zatem do sprawdzenia skuteczności procesu dydaktycznego i ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i o postępach w tym zakresie,
- wspomaganie ucznia w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- motywowanie do dalszych postępów w nauce,
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Kryteria oceniania

Oceniając osiągnięcia, należy zwrócić uwagę na:

- rozumienie zjawisk technicznych,
- umiejętność wnioskowania,
- czytanie ze zrozumieniem instrukcji urządzeń i przykładów dokumentacji technicznej,
- czytanie rysunków złożeniowych i wykonawczych,
- umiejętność organizacji miejsca pracy,
- właściwe wykorzystanie materiałów, narzędzi i urządzeń technicznych,

- przestrzeganie zasad BHP,
- dokładność i staranność wykonywania zadań.

Ocenę osiągnięć ucznia można sformułować z wykorzystaniem zaproponowanych kryteriów odnoszących się do sześciostopniowej skali ocen.

- **Stopień celujący** otrzymuje uczeń, który pracuje systematycznie, wykonuje wszystkie zadania samodzielnie, a także starannie i poprawnie pod względem merytorycznym. Opanował wymaganą wiedzę i umiejętności, wykazuje się dużym zaangażowaniem na lekcji, a podczas wykonywania praktycznych zadań przestrzega zasad BHP, bezpiecznie posługuje się narzędziami i dba o właściwą organizację miejsca pracy.
- **Stopień bardzo dobry** przysługuje uczniowi, który pracuje systematycznie i z reguły samodzielnie oraz wykonuje zadania poprawnie pod względem merytorycznym. Ponadto odpowiednio organizuje swoje stanowisko pracy i zachowuje podstawowe zasady bezpieczeństwa.
- **Stopień dobry** uzyskuje uczeń, który na lekcjach korzysta z niewielkiej pomocy nauczyciela lub koleżanek i kolegów. W czasie wykonywania prac praktycznych właściwie dobiera narzędzia i utrzymuje porządek na swoim stanowisku.
- **Stopień dostateczny** przeznaczony jest dla ucznia, który pracuje systematycznie, ale podczas realizowania działań technicznych w dużej mierze korzysta z pomocy innych osób, a treści nauczania opanował na poziomie niższym niż dostateczny.
- **Stopień dopuszczający** otrzymuje uczeń, który z trudem wykonuje działania zaplanowane do zrealizowania podczas lekcji, ale podejmuje w tym kierunku starania. Na sprawdzianach osiąga wyniki poniżej oceny dostatecznej. Pracuje niesystematycznie, często jest nieprzygotowany do lekcji.
- **Stopień niedostateczny** uzyskuje uczeń, który nie zdobył wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia. W trakcie pracy na lekcji nie wykazuje zaangażowania, przeważnie jest nieprzygotowany do zajęć i lekceważy podstawowe obowiązki szkolne.

Oceniając osiągnięcia uczniów, poza wiedzą i umiejętnościami należy wziąć pod uwagę:

- aktywność podczas lekcji,
- zaangażowanie w wykonywane zadania,
- umiejętność pracy w grupie,
- obowiązkowość i systematyczność,
- udział w pracach na rzecz szkoły i ochrony środowiska naturalnego.

W wypadku techniki trzeba ponadto uwzględnić stosunek ucznia do wykonywania działań praktycznych. Istotne są też: pomysłowość konstrukcyjna, właściwy dobór materiałów, estetyka wykonania oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa. Ocena powinna przede wszystkim odzwierciedlać indywidualne podejście ucznia do lekcji, jego motywację i zaangażowanie w pracę.

Metody sprawdzania osiągnięć

Ocena osiągnięć jest integralną częścią procesu nauczania. Najpełniejszy obraz wyników ucznia daje ocenianie systematyczne i oparte na różnorodnych sposobach weryfikowania wiedzy oraz umiejętności. W nauczaniu techniki oceniać można następujące formy pracy:

- test,
- sprawdzian,

- zadanie praktyczne,
- zadanie domowe,
- aktywność na lekcji,
- odpowiedź ustną,
- pracę pozalekcyjną (np. konkurs, projekt).

W ocenianiu szkolnym dąży się do spełnienia wymogów obiektywności poprzez jasność kryteriów i procedur oceny. Należy informować uczniów oraz rodziców (prawnych opiekunów) o zasadach oceniania i wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania, a także o sposobie sprawdzania osiągnięć młodych ludzi. Jawna i dobrze uzasadniona ocena jest bowiem dla ucznia źródłem informacji wspierających jego rozwój i może być zachętą do podejmowania działań technicznych.

WYCHOWANIE FIZYCZNE

Wymagania szczegółowe w klasach IV-VI szkoły podstawowej

W klasach IV–VI szkoły podstawowej kontrolujemy i oceniamy następujące obszary aktywności ucznia:

- **postawę ucznia;**
- **aktywność w trakcie zajęć;**
- **sprawność fizyczną:**
 - **Międzynarodowy Test Sprawności Fizycznej:**

- bieg na dystansie 50 m,
- skok w dal z miejsca,
- biegi przedłużone:
 - na dystansie 600 m – dziewczęta i chłopcy w wieku do 11 lat,
 - na dystansie 800 m – dziewczęta w wieku 12 i więcej lat,
 - na dystansie 1000 m – chłopcy w wieku 12 i więcej lat,
- pomiar siły względnej:
 - rzut piłką lekarską 1kg- w przód
 - rzut piłką lekarską 2kg- w tył
- siady z leżenia tyłem wykonywane w czasie 30 s.

Indeks Sprawności Fizycznej K. Zuchory – wszystkie próby:

- ▪ bieg sprinterski w miejscu - na komendę „start” badany wykonuje bieg w miejscu w ciągu 10 s, unosząc wysoko kolana z jednoczesnym klaśnięciem pod ugiętą nogą,

- skok w dal z miejsca - badany staje w małym rozkroku z ustawionymi równolegle stopami przed wyznaczoną linią, następnie pochyla tułów, ugina nogi (nie więcej niż 90 stopni) z równoczesnym zamachem obu rąk dołem w tył, po czym wykonuje wymach rąk w przód i odbijając się jednocześnie energicznie od podłoża, skacze jak najdalej, odległość mierzy się własnymi stopami,
- zwis na ramionach – próbę należy wykonać zgodnie z opisem w tabeli nr 15,
- skłon tułowia w przód - badany z pozycji na baczność wykonuje ciągły, powolny skłon tułowia w przód z zadaniem wskazanym, wynikającym z tabeli nr 16,
- bieg ciągły – badany może wykonać bieg w miejscu lub bieg z przemieszczaniem się np. na bieżni,
- „nożyce” poprzeczne nóg w leżeniu tyłem – badany, leżąc na plecach, wykonuje „nożyce” poprzeczne, mając nogi proste w kolanach i lekko uniesione nad podłożem.

Sprawdziany z lekkoatletyki:

- 60 m - dziewczęta/chłopcy,
- 600 m – dziewczęta,
- 1000 m – chłopcy,
- rzut piłeczką palantową – dziewczęta/chłopcy.

Umiejętności ruchowe:

- gimnastyka (dwie do wyboru):
 - wykonanie próby przewrotu w przód z marszu z odbicia z jednej nogi do przysiadu podpartego – klasa IV,
 - wykonanie próby przewrotu w przód z marszu z odbicia z dwóch nóg do przysiadu podpartego – klasa V,
 - wykonanie próby przewrotu w przód z marszu po naskoku na dwie nogi i z odbicia z dwóch nóg do przysiadu podpartego – klasa VI,
 - wykonanie próby stania na RR – klasa V (tylko dla najsprawniejszych uczniów i uczennic),
 - wykonanie próby przerzutu bokiem – klasa VI (tylko dla najsprawniejszych uczniów i uczennic),
 - wykonanie próby skoku kucznego przez skrzynię:
 - klasy IV-V – 90 cm, klasa VI – 100 cm (tylko dla najsprawniejszych uczniów i uczennic),
- minipiłka nożna:
 - klasa IV (jedno do wyboru):
 - prowadzenie piłki po prostej prawą lub lewą nogą,
 - uderzenie piłki prostym podbiciem (piłka stojąca),
 - przyjęcie piłki prostym podbiciem od partnera,
 - klasa V (jedno do wyboru):
 - prowadzenie piłki między tyczkami prawą lub lewą nogą,
 - □ uderzenie piłki prostym podbiciem (piłka w ruchu),
 - przyjęcie piłki wewnętrzną częścią stopy od partnera,
 - klasa VI (jedno do wyboru):
 - prowadzenie piłki między tyczkami prawą i lewą nogą,

- uderzenie piłki wewnętrzną częścią stopy (piłka w ruchu),
- strzał na bramkę prostym podbiciem lub wewnętrzną częścią stopy,
- minikoszykówka:
 - klasa IV (jedna do wyboru):
 - kozłowanie piłki po prostej ze zmianą ręki kozłującej,
 - chwyt i podanie piłki oburącz sprzed klatki piersiowej w miejscu,
 - rzut do kosza oburącz po wykonaniu 1 kroku,
 - klasa V (jedna do wyboru):
 - kozłowanie piłki po linii krzywej ze zmianą ręki kozłującej i kierunku poruszania się,
 - chwyt i podanie piłki oburącz sprzed klatki piersiowej w ruchu,
 - rzut do kosza oburącz po wykonaniu 2 kroków (rytm dwutaktu),
 - klasa VI (jedna do wyboru):
 - kozłowanie piłki po linii krzywej ze zmianą ręki kozłującej i kierunku poruszania się, po wykonaniu $\frac{1}{4}$ obrotu,
 - chwyt piłki oburącz, podanie piłki oburącz sprzed klatki piersiowej kozłem w ruchu,
 - rzut do kosza jednorącz z dwutaktu,
- minipiłka ręczna:
 - klasa IV (jedna do wyboru):
 - kozłowanie piłki po prostej ze zmianą ręki kozłującej,
 - chwyt piłki oburącz i podanie jednorącz półgórne w miejscu,
 - rzut na bramkę z marszu po wykonaniu 3 kroków,
 - klasa V (jedna do wyboru):
 - kozłowanie piłki po linii krzywej ze zmianą ręki kozłującej i kierunku poruszania się,
 - chwyt piłki oburącz i podanie jednorącz półgórne w ruchu,
 - rzut na bramkę z biegu po wykonaniu 3 kroków,
 - klasa VI (jedna do wyboru):
 - kozłowanie piłki po linii krzywej ze zmianą ręki kozłującej i kierunku poruszania się, po wykonaniu $\frac{1}{4}$ obrotu,
 - chwyt piłki oburącz i podanie jednorącz półgórne kozłem w ruchu,
 - rzut na bramkę z wyskoku po wykonaniu 3 kroków,
- minipiłka siatkowa:
 - klasa IV (jedna do wyboru):
 - przyjęcia piłki sposobem oburącz górnym (piłka jest dorzucana od partnera),
 - zagrywka dolna z piłki trzymanej – 2-3 m od siatki,
 - klasa V (jedna do wyboru):
 - odbicie piłki sposobem oburącz górnym (piłka jest dorzucana

od partnera),

▫ zagrywka dolna po własnym podrzucie piłki – 3-4 m od siatki,

— klasa VI (jedna do wyboru):

▫ wielokrotne odbicia piłki sposobem oburącz górnym w parach,

▫ zagrywka dolna po własnym podrzucie piłki – 4-5 m od siatki.

Wiadomości:

▪ uczeń zna podstawowe przepisy mini gier zespołowych (odpowiedzi ustne),

▪ uczeń potrafi wyjaśnić pojęcie sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (odpowiedzi ustne),

▪ uczeń zna wszystkie próby ISF K. Zuchory, potrafi je samodzielnie przeprowadzić oraz indywidualnie interpretuje własny wynik.

EDUKACJA ZDROWOTNA

WYMAGANIA EDUKACYJNE KLASA V

1. Zdrowie, styl życia i odpowiedzialność za własne zdrowie

Ocena	Uczeń:
dopuszczająca	wymienia podstawowe informacje i przykłady dotyczące: zdrowie, styl życia i odpowiedzialność za własne zdrowie.
dostateczna	wyjaśnia podstawowe pojęcia i zależności dotyczące: zdrowie, styl życia i odpowiedzialność za własne zdrowie oraz wskazuje podstawowe zachowania prozdrowotne.
dobra	poprawnie stosuje wiedzę w typowych sytuacjach, analizuje proste przykłady i dobiera właściwe działania dotyczące: zdrowie, styl życia i odpowiedzialność za własne zdrowie.
bardzo dobra	samodzielnie analizuje sytuacje, uzasadnia swoje stanowisko, rozpoznaje zagrożenia i proponuje właściwe rozwiązania dotyczące: zdrowie, styl życia i odpowiedzialność za własne zdrowie.
celująca	samodzielnie, twórczo i krytycznie wykorzystuje wiedzę, analizuje sytuacje problemowe oraz proponuje własne, odpowiedzialne rozwiązania dotyczące: zdrowie, styl życia i odpowiedzialność za własne zdrowie.

2. Zdrowie fizyczne i profilaktyka

Ocena	Uczeń:
-------	--------

dopuszczająca	wymienia podstawowe informacje i przykłady dotyczące: zdrowie fizyczne i profilaktyka.
dostateczna	wyjaśnia podstawowe pojęcia i zależności dotyczące: zdrowie fizyczne i profilaktyka oraz wskazuje podstawowe zachowania prozdrowotne.
dobra	poprawnie stosuje wiedzę w typowych sytuacjach, analizuje proste przykłady i dobiera właściwe działania dotyczące: zdrowie fizyczne i profilaktyka.
bardzo dobra	samodzielnie analizuje sytuacje, uzasadnia swoje stanowisko, rozpoznaje zagrożenia i proponuje właściwe rozwiązania dotyczące: zdrowie fizyczne i profilaktyka.
celująca	samodzielnie, twórczo i krytycznie wykorzystuje wiedzę, analizuje sytuacje problemowe oraz proponuje własne, odpowiedzialne rozwiązania dotyczące: zdrowie fizyczne i profilaktyka.

3. Aktywność fizyczna

Ocena	Uczeń:
dopuszczająca	wymienia podstawowe informacje i przykłady dotyczące: aktywność fizyczna.
dostateczna	wyjaśnia podstawowe pojęcia i zależności dotyczące: aktywność fizyczna oraz wskazuje podstawowe zachowania prozdrowotne.
dobra	poprawnie stosuje wiedzę w typowych sytuacjach, analizuje proste przykłady i dobiera właściwe działania dotyczące: aktywność fizyczna.
bardzo dobra	samodzielnie analizuje sytuacje, uzasadnia swoje stanowisko, rozpoznaje zagrożenia i proponuje właściwe rozwiązania dotyczące: aktywność fizyczna.
celująca	samodzielnie, twórczo i krytycznie wykorzystuje wiedzę, analizuje sytuacje problemowe oraz proponuje własne, odpowiedzialne rozwiązania dotyczące: aktywność fizyczna.

4. Odżywianie, etykiety i świadome wybory

Ocena	Uczeń:
dopuszczająca	wymienia podstawowe informacje i przykłady dotyczące: odżywianie, etykiety i świadome wybory.
dostateczna	wyjaśnia podstawowe pojęcia i zależności dotyczące: odżywianie, etykiety i świadome wybory oraz wskazuje podstawowe zachowania prozdrowotne.
dobra	poprawnie stosuje wiedzę w typowych sytuacjach, analizuje proste przykłady i dobiera właściwe działania dotyczące: odżywianie, etykiety i świadome wybory.
bardzo dobra	samodzielnie analizuje sytuacje, uzasadnia swoje stanowisko, rozpoznaje zagrożenia i proponuje właściwe rozwiązania dotyczące: odżywianie, etykiety i świadome wybory.

celująca	samodzielnie, twórczo i krytycznie wykorzystuje wiedzę, analizuje sytuacje problemowe oraz proponuje własne, odpowiedzialne rozwiązania dotyczące: odżywianie, etykiety i świadome wybory.
----------	--

5. Zdrowie psychiczne, stres i wsparcie

Ocena	Uczeń:
dopuszczająca	wymienia podstawowe informacje i przykłady dotyczące: zdrowie psychiczne, stres i wsparcie.
dostateczna	wyjaśnia podstawowe pojęcia i zależności dotyczące: zdrowie psychiczne, stres i wsparcie oraz wskazuje podstawowe zachowania prozdrowotne.
dobra	poprawnie stosuje wiedzę w typowych sytuacjach, analizuje proste przykłady i dobiera właściwe działania dotyczące: zdrowie psychiczne, stres i wsparcie.
bardzo dobra	samodzielnie analizuje sytuacje, uzasadnia swoje stanowisko, rozpoznaje zagrożenia i proponuje właściwe rozwiązania dotyczące: zdrowie psychiczne, stres i wsparcie.
celująca	samodzielnie, twórczo i krytycznie wykorzystuje wiedzę, analizuje sytuacje problemowe oraz proponuje własne, odpowiedzialne rozwiązania dotyczące: zdrowie psychiczne, stres i wsparcie.

6. Relacje, komunikacja i asertywność

Ocena	Uczeń:
dopuszczająca	wymienia podstawowe informacje i przykłady dotyczące: relacje, komunikacja i asertywność.
dostateczna	wyjaśnia podstawowe pojęcia i zależności dotyczące: relacje, komunikacja i asertywność oraz wskazuje podstawowe zachowania prozdrowotne.
dobra	poprawnie stosuje wiedzę w typowych sytuacjach, analizuje proste przykłady i dobiera właściwe działania dotyczące: relacje, komunikacja i asertywność.
bardzo dobra	samodzielnie analizuje sytuacje, uzasadnia swoje stanowisko, rozpoznaje zagrożenia i proponuje właściwe rozwiązania dotyczące: relacje, komunikacja i asertywność.
celująca	samodzielnie, twórczo i krytycznie wykorzystuje wiedzę, analizuje sytuacje problemowe oraz proponuje własne, odpowiedzialne rozwiązania dotyczące: relacje, komunikacja i asertywność.

7. Dojrzewanie i zmiany emocjonalne

Ocena	Uczeń:
dopuszczająca	wymienia podstawowe informacje i przykłady dotyczące: dojrzewanie i zmiany emocjonalne.

dostateczna	wyjaśnia podstawowe pojęcia i zależności dotyczące: dojrzewanie i zmiany emocjonalne oraz wskazuje podstawowe zachowania prozdrowotne.
dobra	poprawnie stosuje wiedzę w typowych sytuacjach, analizuje proste przykłady i dobiera właściwe działania dotyczące: dojrzewanie i zmiany emocjonalne.
bardzo dobra	samodzielnie analizuje sytuacje, uzasadnia swoje stanowisko, rozpoznaje zagrożenia i proponuje właściwe rozwiązania dotyczące: dojrzewanie i zmiany emocjonalne.
celująca	samodzielnie, twórczo i krytycznie wykorzystuje wiedzę, analizuje sytuacje problemowe oraz proponuje własne, odpowiedzialne rozwiązania dotyczące: dojrzewanie i zmiany emocjonalne.

8. Uzależnienia, używki i bezpieczeństwo w Internecie

Ocena	Uczeń:
dopuszczająca	wymienia podstawowe informacje i przykłady dotyczące: uzależnienia, używki i bezpieczeństwo w internecie.
dostateczna	wyjaśnia podstawowe pojęcia i zależności dotyczące: uzależnienia, używki i bezpieczeństwo w internecie oraz wskazuje podstawowe zachowania prozdrowotne.
dobra	poprawnie stosuje wiedzę w typowych sytuacjach, analizuje proste przykłady i dobiera właściwe działania dotyczące: uzależnienia, używki i bezpieczeństwo w internecie.
bardzo dobra	samodzielnie analizuje sytuacje, uzasadnia swoje stanowisko, rozpoznaje zagrożenia i proponuje właściwe rozwiązania dotyczące: uzależnienia, używki i bezpieczeństwo w internecie.
celująca	samodzielnie, twórczo i krytycznie wykorzystuje wiedzę, analizuje sytuacje problemowe oraz proponuje własne, odpowiedzialne rozwiązania dotyczące: uzależnienia, używki i bezpieczeństwo w internecie.

RELIGIA

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY V WEDŁUG PODRĘCZNIKA „SZCZĘŚLIWI, KTÓRZY SZUKAJĄ PRAWDY” ZGODNEGO Z PROGRAMEM NAUCZANIA „PRZEZ PRAWDĘ, DOBRO I PIĘKNO ZDOBYWAMY ŚWIĘTOŚĆ” NR AZ-2-02/20

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopelniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostołskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni	•dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza)	•dokładna znajomość cytatów z lekcji	•przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami	•niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu	•skojarzenia z treścią cytatu	•brak jakiegokolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń)	•wszystkie tematy •zapisy •prace domowe •staranne pismo •własne materiały •ilustracje itp.	•starannie prowadzony •wszystkie tematy i notatki •prace domowe	•zeszyt staranny •luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)	•zeszyt czytelny •braki notatek, prac domowych (do 40% tematów)	•pismo niestaranne •liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	•brak zeszytu
3. Prace domowe	•staranne wykonanie •treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach	•merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem •staranne	•wskazują na zrozumienie tematu •niezbyt twórcze	•powiązane z tematem •niestaranne	•widać próby wykonania pracy •na temat	•praca nie na temat •brak rzetelności w pracy •brak pracy

	•dużo własnej inwencji •twórcze	•czytelne •rzeczowe				
4. Testy i sprawdziany	•wszystkie polecenia wykonane poprawnie •rozwiązane też zadanie dodatkowe	•75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) •75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)	•75% zadań podstawowych •50% wymagań rozszerzających	•75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji)	•50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych	•poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	•wiadomości zawarte w podręczniku i zeszytach uzupełnione wiedzą spoza programu •wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język •używanie pojęć	•wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem •odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych	•wyuczone na pamięć wiadomości •uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami •potrzebna pomoc nauczyciela	•wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć •odpowiedź niestaranna •częste pytania naprowadzające	•słabe wiązanie faktów i wiadomości •chaos myślowy i słowny •odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy •dużo pytań pomocniczych	•brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
6. Aktywność	•uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji •korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie	•uczeń zawsze przygotowany do lekcji •często zgłasza się do odpowiedzi •wypowiada się poprawnie	•stara się być przygotowany do lekcji •chętnie w niej uczestniczy	•mało aktywny na lekcjach	•niechętny udział w lekcji	•lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary
7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	•wiele razy pomaga w różnych pracach •pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy •aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) •reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie)	•starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania •przejawia postawę apostołską	•niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie •uczestniczy w rekolekcjach szkolnych			